

NG

Norsk
Gjenvinning

Årsrapport

2018

Kapittel	Dette er Norsk Gjenvinning	04
01	Konsernsjefen har ordet: Kundekvalitet, industrialisering, innovasjon.....	06
	Om Norsk Gjenvinning.....	08
	Konsernledelsen.....	10
	Styret.....	11

Kapittel	Virksomhetsbeskrivelse	12
02	Våre virksomhetsområder.....	14
	Vår verdikjede.....	17
	Industrialisering.....	18
	Innovasjon.....	20
	Menneskene.....	22

Kapittel	Bærekraft	30
03	Bærekraft i Norsk Gjenvinning.....	32
	Sirkulærøkonomi.....	34
	Compliance.....	39
	Eget fotavtrykk.....	40
	Sosialt ansvar.....	44
	Nøkkeltall.....	45

Kapittel	Konsernets årsberetning 2018	46
04	Industrialisering og innovasjon.....	48

Kapittel	Regnskap med noter og revisjonsberetning	68
05	Del 1 Konsernregnskap Norsk Gjenvinning-konsernet.....	70
	Del 1 Noter.....	77
	Del 2 Norsk Gjenvinning Norge AS.....	115
	Del 2 Noter.....	122
	Revisors beretning.....	133

01

Dette er Norsk
Gjenvinning

”

VÅR VISJON ER AT AVFALL SKAL
BLI LØSNINGEN PÅ FREMTIDENS
RESSURSPROBLEM.

Kundekvalitet, industrialisering, innovasjon

2018 ble et år preget av fremgang på flere fronter for Norsk Gjenvinning-konsernet – samtidig som at vi opplevde krevende utfordringer i deler av virksomheten.

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 5 043,7 millioner kroner, som er en økning på cirka 19 prosent fra 2017. Økningen er drevet av gevinster fra salg tilbakeleie eiendoms-transaksjoner (499,4 millioner kroner) og omsetningsvekst i alle konsernets segmenter. Driftsresultatet økte fra 209,3 millioner kroner i 2017 til 639,3 millioner kroner i 2018. Årsresultatet endte på 547,1 millioner kroner, mot 61,9 millioner kroner året før. Konsernets resultater i 2018 er i stor grad påvirket av gevinster fra salg tilbakeleie eiendomstransaksjoner (499,4 millioner kroner).

Kinesiske importrestriksjoner forårsaket betydelige fall i nedstrøms-prisene for returpapir og metaller, og situasjonen for returpapir ble ytterligere forverret da papirsorteringslinjen på vårt hovedanlegg i Oslo ble ødelagt i en brann 8. mars. Vi fikk en økning i logistikkostnader på grunn av den unormalt tøffe vinteren på Østlands-

området, og i tillegg opplevde vi lønnsomhetsfall innenfor husholdnings-renovasjon drevet av kontrakter vi overtok etter konkursen i Reno Norden. Isolert sett førte disse situasjonene til en betydelig nedgang i konsernets driftsresultat, men denne nedgangen lyktes vi med å redusere gjennom forbedringer på flere områder. Gjennom NG Flyt – som er konsernets satsning på industrialisering og Lean gjennom hele verdikjeden – har vi forbedret leveranse kvaliteten, driftseffektiviteten, varestromoptimering og råvarekvaliteten. Vi lyktes med å øke oppstrømsprisene i kjernevirksomheten, og vi hadde vekst i både aktivitet og lønnsomhet innenfor prosjektbaserte virksomheter. I tillegg har vi satset videre på innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressursforvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet, og vi har gjennomført oppkjøp som styrker tjenestetilbud og lønnsomhet i flere deler av konsernet.

Til tross for en del utfordringer har vi i Norsk Gjenvinning-konsernet mye å være stolte av fra 2018.

Etter brannen på vårt anlegg i Oslo besluttet vi å investere i den mest avanserte returpapirlinjen noensinne laget. Den sikrer høykvalitets resirkulerte råvarer basert på robotisering og maskinlæring, og ble satt i drift i april 2019. Vi var først ute i Norge med å sette i drift både elektriske renovasjonsbiler og en biogassdrevet krokobil, og vi sendte som første norske aktør en båtlast med returtre til Skottland for testing av materialgjenvinning for trevirke. Vi startet opp vår nye prosesslinje for materialgjenvinning av gips ved vårt anlegg i Holmestrand. Og vi sørget for eksport av skipet Harrier til lovlig opphugging og resirkulering i Tyrkia. Samtidig fortsatte vi vår sterke satsning på innovasjon og strategiske samarbeidsmodeller med aktører langs verdikjeden, og var i 2018 spesielt aktive innen bygg og anlegg. Det ble

Norsk Gjenvinning rangeres som det mest miljøbevisste selskapet i Norge, og nummer tre på samfunnsansvar.

Erik Osmundsen, konsernsjef

utviklet og implementert en metodikk for oppnåelse av 100 prosent kilde-sorteringsgrad på byggeplass. Vi inngikk strategisk samarbeid med flere av Norges største byggherrer for utvikling av bærekraftige byggematerialer basert på resirkulerte råvarer. Og vi var med å etablere næringsklyngen Construction City sammen med OBOS og AF Gruppen. Disse eksemplene og flere til kan du lese mer om andre steder i denne årsrapporten.

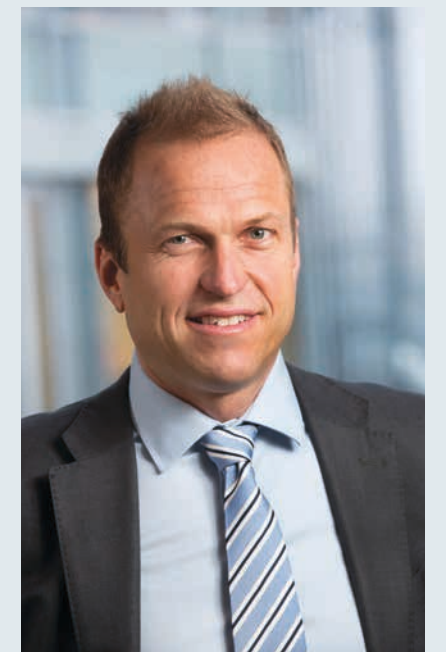
Summa Equity ble i februar 2018 ny eier av Norsk Gjenvinning-konsernet. Dette eierskiftet ble tatt godt imot av konsernets ledelse og øvrige ansatte, og var en anerkjennelse av innsatsen som er lagt ned de seneste årene med å utvikle og forbedre selskapet, og av konsernets sterke posisjon innenfor avfall og gjenvinning.

Et høydepunkt i 2018 var at Norsk Gjenvinning klatret videre på Ipsos årlige omdømmemåling og nå er

rangert som nummer 12 på listen over norske selskaper med best total-omdømme og dermed er blant topp 20 for andre år på rad. I samme undersøkelse rangeres Norsk Gjenvinning som det mest miljøbevisste selskapet i Norge, og nummer tre på samfunnsansvar. Dette er en ny fjær i hatten for alle våre ansatte som jobber knallhardt for å skape verdier for våre kunder, samfunnet og selskapet.

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Om Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Norsk Gjenvinning-konsernet jobber systematisk med å skape kundeverdi gjennom industrialisering og innovasjon, og har i 2018 styrket sin posisjon som en ledende nordisk aktør for gjenvinningstjenester og globalt salg av resirkulerte råvarer.

Virksomhet og lokalisering

Virksomheten er organisert i to oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fem fokuserte virksomheter som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfalls- håndtering, metallgjenvinning, industri- service, farlig avfall, husholdnings- renovasjon, rivning, miljøsanering, massemtottak og sikkerhetsmakulering.

Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 38 anlegg i Norge. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge, med en sterk posisjon i Sverige, Danmark og UK
- Bransjens mest kostnadseffektive aktør med en industrialisert verdikjede og kontinuerlig forbedring i alle ledd
- Ledende på kundedrevet utvikling og

innovasjon, med fokus på tjenestekvalitet, nye nedstrømsløsninger, digitalisering og nye forretningsmodeller

- En av Norges mest ettertraktede arbeidsplasser med sterk kultur, mangfold, og talentutvikling
- Gode interne kvalitets-, kontroll- og styringssystemer; fokus på HMS og etterlevelse i alt vi gjør

Verdibasert virksomhet

Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier; *Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet* og *Lagånd*.

- *Kremmerskap* fordi gjenvinningsøkonomien er et marked i utvikling, hvor det kreves entreprenørskap og en offensiv holdning. Fordi vi vet at vi må fremme alle medarbeideres konkurranselyst og kundeorientering, slik at alle tar vare på virksomheten som om den var deres egen.
- *Proaktivitet* fordi vi vet at vi må være nytenkende, fremoverlente og søke kontinuerlig forbedring.
- *Ansvarlighet* fordi vi vet at vi må tenke på hva som er langsiktig best, både for oss, våre kunder og for samfunnet. Vi tar aldri snarveier. Fordi vi må utnytte vår erfaring, innsikt og kompetanse til å ta kloke valg i tråd med hvem vi vil være som organisasjon.
- *Lagånd* fordi vi vet at når vi spiller hverandre gode og tenker helhetlig er det ingen som slår oss.

Eierforhold

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskap i det som utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet. Morselskapet eies av VV Holding AS som kontrolleres av investeringsfondet Summa Equity Fund I.

Størrelse

På årsbasis håndterer Norsk Gjenvinning 1,8 millioner tonn avfall for over 40 000 næringskunder. I tillegg har konsernet renovasjonskontrakter med 39 kommuner i Norge og Sverige og bistår også norske offentlige foretak med avfallshåndtering. Vi selger resirkulerte råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia. Konsernet hadde samlede driftsinntekter på cirka 5 milliarder kroner, og et driftsresultat på 639 millioner kroner. Med cirka 1 300 ansatte er vi den ledende arbeidsgiveren innen gjenvinning og miljøtjenester i det norske markedet.

Historikk

Virksomheten startet som en liten skraphandel i 1926. I 2016 feiret Norsk Gjenvinning 90 år i bransjen. Konsernet har hatt fire hovedeiere:

- 1926–1999: Familien Jahr
- 1999–2011: Veolia Environmental Services, internasjonalt gjenvinningskonsern
- 2011–2018: Altor Fund III, nordisk Private Equity-selskap
- 2018–d.d: Summa Equity Fund I, nordisk Private Equity-selskap

Norsk Gjenvinning har i 2018 styrket sin posisjon som en ledende nordisk aktør for gjenvinnings- tjenester og globalt salg av resirkulerte råvarer.

En konsernstruktur i utvikling

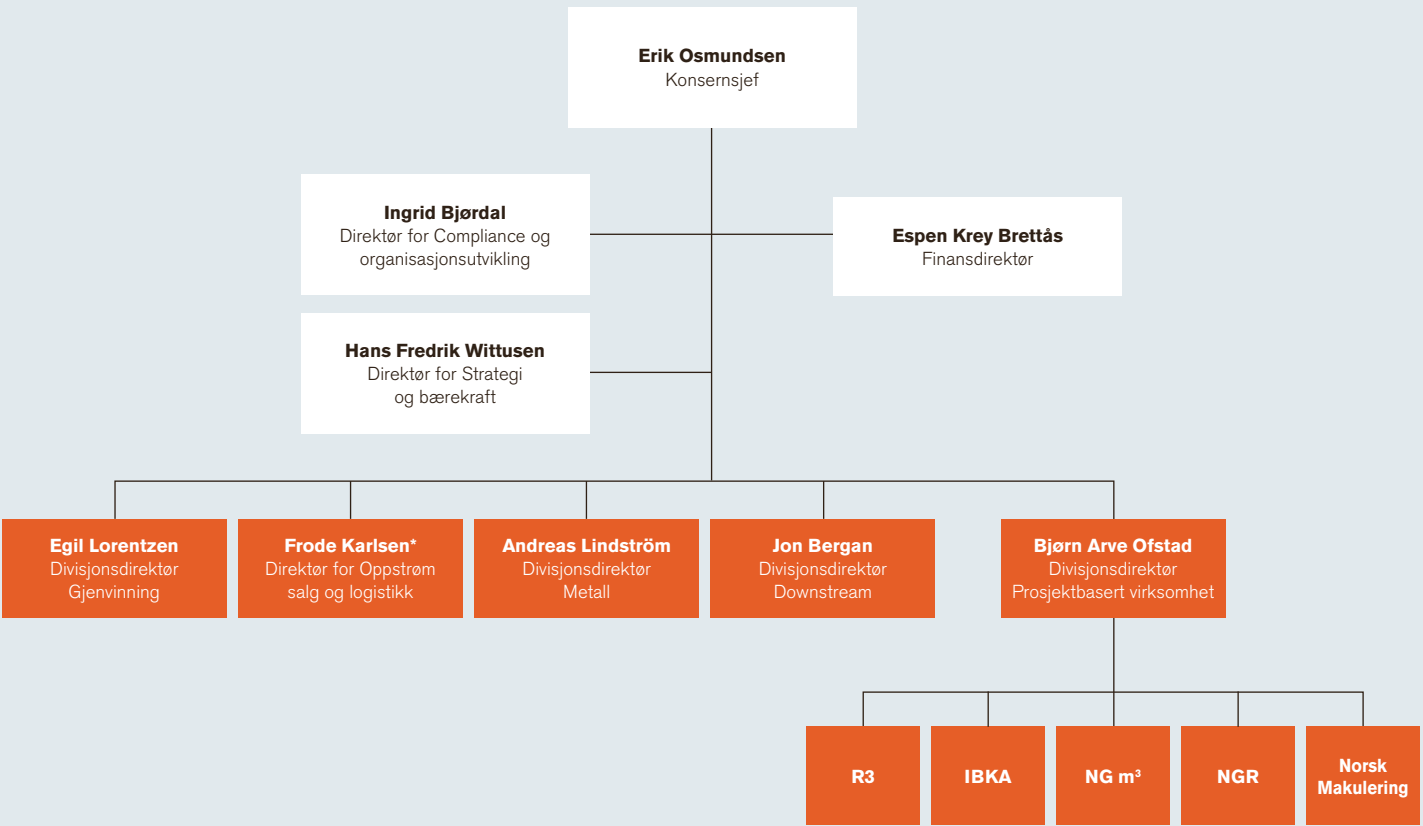
- I 2018 ble det gjort følgende endringer i konsernledelsen:
- Espen Krey Brettås gikk inn som CFO/finansdirektør.
  - Andreas Lindström gikk inn som direktør for Divisjon Metall.
  - Bjørn Arve Ofstad gikk inn som direktør for Prosjektbaserte virksomheter, en nyetablert divisjon der vi har samlet nisjevirksomhetene i konsernet.
  - Frode Karlsen gikk inn som direktør for Oppstrøm salg og logistikk.

I november 2018 gjennomførte vi kjøpet av Kabel Metall og Trafo Gjenvinning AS (KMT), og fusjonerte samtidig Norsk Gjenvinning Metall sin kabelvirksomhet inn i KMT slik at dette selskapet nå ligger som et tilknyttet selskap under Norsk Gjenvinning Norge.

I februar 2018 ble Summa Equitys kjøp av Norsk Gjenvinning-konsernet gjennomført.

Regnskapene og resultatoppfølgingen i 2018 har fulgt divisjonsstrukturen fra 1. januar 2018.

Konsernstruktur og -ledelse i 2018

* Frode Karlsen er også regionssjef i NG Region Øst og rapporterer til Egil Lorentzen.

Konsernledelsen

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Espen Krey Brettås
Finansdirektør/CFO

Hans Fredrik Wittusen
Direktør for
Strategi og bærekraft

Ingrid Bjørdal
Direktør for Compliance og
organisasjonsutvikling

Egil Lorentzen
Direktør for
Divisjon Gjenvinning

Jon Bergan
Direktør for
Divisjon Downstream

Bjørn Arve Ofstad
Direktør for
Prosjektbaserte virksomheter

Andreas Lindström
Direktør for
Divisjon Metall

Frode Karlsen
Direktør for Oppstrøm
salg og logistikk

Styret

Ole Enger
Styreformann

Per-Anders Hjort
Styrets nestleder

Reynir Indahl
Styremedlem – Summa Equity

Christian Melby
Styremedlem – Summa Equity

Remi Dahl
Ansattes representant

Roy Jenshagen
Ansattes representant

Cecilie Skauge
Ansattes representant

02

Virksomhets- beskrivelse

”

INNOVASJON I NORSK
GJENVINNING SKAL SKAPE
KONKURRANSEDYKTIGHET OG
VEKST GJENNOM NYE MÅTER
Å LEVERE KUNDEVERDI PÅ.

Våre virksomhetsområder

Divisjoner:

Avfallshåndtering

Skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning AS
- Tomwil Miljø AS
- Humlekjær & Ødegaard AS
- Løvås Transportfirma AS
- iSEKK AS
- Ødegaard Gjenvinning AS
- Østfold Gjenvinning AS
- Wilhelmsen Containerservice AS

Salg av råvarer

Meglere og tradere av råvarer.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Downstream AS

Gjenvinning av metaller

Innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Metall AS
- Nordisk Återvinning Trading AB
- Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS (KMT)

Prosjektbasert virksomhet

Spesialiserte, prosjektbaserte virksomheter og nisjeselskaper.

Driftsselskaper:

- R3 Entreprenør AS
- IBKA AS
- NG m³ AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon AS
- Norsk Makulering AS

Prosjektbasert virksomhet:

Riving og miljøsanering

Riving, betongsaging, sanering av helseskadelige materialer og miljøkartlegging.

Driftsselskaper:

- R3 Entreprenør AS

Sikkerhetsmakulering

Makulering og destruksjon av sensitivt materiale på papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Driftsselskaper:

- Norsk Makulering AS

Industri- og offshoretjenestene

Bredt spekter av spesialutstyr for å utføre tjenester innenfor håndtering av farlig avfall, olje og kjemikalievern, arbeid i nitrogenatmosfære, sirkulasjonsrens, tankrengjøring og rengjøring med tørris.

Driftsselskaper:

- IBKA AS

Renovasjon

Renovasjonstjenester for kommuner.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Renovasjon AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Service AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Stab AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Ressurs AS
- Nordisk Återvinning Service AB

Deponering av masser

Drift av deponier og massemottak med gjenbruk av innleverte masser til nyttige formål.

Driftsselskaper:

- NG m³ AS
- Asak Massemottak AS
- Borge Massemottak AS
- Kopstad Massemottak AS
- Løvenskiold Massemottak AS
- Skjørtan Massemottak AS
- Solli Massemottak AS

Vår verdikjede

PRODUKSJON

- 38 anlegg for omlasting, sortering og prosessering
- Produksjon av avfallsbaserte råvarer gjennom industrielle prosesser
- Mekanisk sortering, kverning, fragmentering, pressing, pakking etc.
- Materialgjenvinning: metaller, returpapir, plast, glass etc.
- Energigjenvinning: avfallsbasert brensel og returtre

Deponi: aske 0 %
Deponi: øvrige deponivarer 15 %

TRANSPORT OPPSTRØM

OPPSTRØMSKUNDER

- 40 000 kunder i alle bransjer – både næringsliv, offentlig sektor og private husstander
- I Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia
- Rådgivning, kurs, opplæring, informasjon
- Kildesorteringssystemer med utstyr og merkeprogram
- Tilpassede transportløsninger

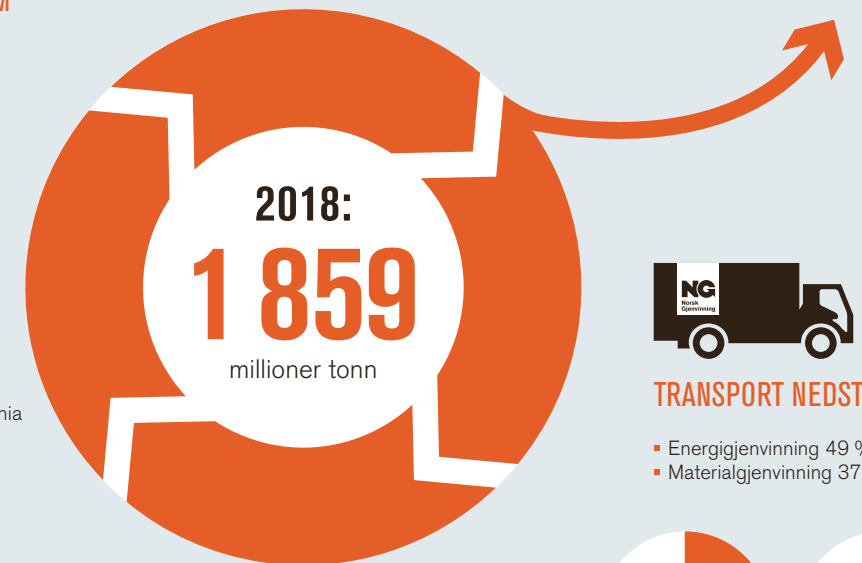

40 000
kunder i alle bransjer

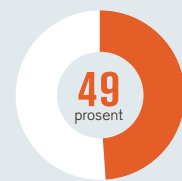
NEDSTRØMSKUNDER

- Sluttbruker som papirbruk, stålverk, energiverk og annen prosessindustri
- I Norge, Europa og Asia
- Produksjon av nye produkter

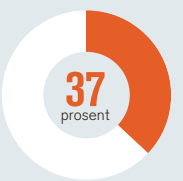

TRANSPORT NEDSTRØM

- Energigjenvinning 49 %
- Materialgjenvinning 37 %

ENERGI-
GJENVINNING

MATERIAL-
GJENVINNING

Industrialisering

NG-konsernet arbeider systematisk for å øke effektiviteten i alle ledd av verdikjeden. «NG Flyt» er vår betegnelse på industrialiseringen av virksomheten, og vårt mål er å skape det første reelt industrialiserte gjenvinningsselskapet i Norden.

Gjennom NG Flyt ser vi hele virksomheten som en sammenhengende kjede av aktiviteter og driftsprosesser, der vi kontinuerlig skal forbedre oss og tilføre verdi – for våre kunder, for våre ansatte, for våre eiere og for samfunnet. Industrialiseringen av vår virksomhet tar utgangspunkt i et tydelig kundefokus – på oppstrømskundens behov for effektive og bærekraftige avfalls løsninger, og nedstrømskundens etterspørsel etter resirkulerte råvarer til rett kvalitet. Et viktig grunnlag for den videre

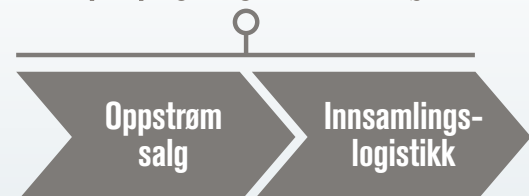
industrialiseringen av kjernevirksomheten er at vi har rendyrket og todelt vår forretningsmodell:

- 1. Oppstrøm tjenesteleverandør:** Vi skal være markedets ledende tjenesteleverandør for kundene i våre lokale oppstrømsmarkeder.
- 2. Industriell verdikjede:** Vi skal være den mest effektive produsenten av resirkulerte råvarer til kundene i våre globale nedstrømsmarkeder.

Gjennom NG Flyt jobber vi kontinuerlig med å gjøre forbedringer i leveranse-kvalitet, driftseffektivitet, varestrøm-optimering og råvarekvalitet. I 2019 fortsetter vi arbeidet med å industrialisere og forbedre våre prosesser, med hovedfokus på:

- Effektive og tilpassede transport-løsninger
- Effektiv anleggsdrift med standardiserte driftsprosesser og kontinuerlig forbedring
- Økt materialgjenvinningsgrad
- Aktiv optimering og risikostyring
- Sporbarhet og kontroll

**OPPSTRØM
TJENESTELEVERANDØR**

INDUSTRIELL VERDIKJEDE

Innovasjon • Digitalisering • Bærekraft • Sporbarhet

Eksempel på NG Flyt: INNSAMLINGSLOGISTIKK

Norsk Gjenvinning styrer cirka 700 innsamlingsbiler, hvorav cirka 500 samler inn næringsavfall og cirka 190 kjører hus-holdningsavfall på kommunale kontrakter. For å sikre effektiv logistikk med god punktlighet og service har vi digitalisert og automatisert ruteplanleggingen og innarbeidet standardiserte prosesser for styring og oppfølging av biler og sjåfører. Våre kjørekontorer og sjåfører jobber etter Lean-prinsipper som sikrer fokus på kontinuerlig forbedring gjennom regelmessig måling og oppfølging av drifts-KPIer.

Eksempel på NG Flyt: ANLEGGSDRIFT I NG

Norsk Gjenvinning har 38 behandlings-anlegg i Norge, og operatørene og skiftlederne bruker Lean-metodikk for å sikre effektive, verdiskapende og trygge produksjonsprosesser. Anleggsdriften er bærebjelken i vår verdikjede, som skal sikre at vi kan tilby gode produkter med rett kvalitet til våre kunder. Vi legger stor vekt på stabilitet, kvalitet og kontinuerlig forbedring i den daglige driften.

”

Vi skal kontinuerlig forbedre oss og tilføre verdi – for våre kunder, for våre ansatte, for våre eiere og for samfunnet.

Innovasjon

Innovasjon er tydelig forankret i konsernet og er helt nødvendig for at Norsk Gjenvinning skal være ledende i sitt marked. Prosjektene ser på mulighetsrommet innen ukjent og kjent vekst. I 2018 har det blitt jobbet frem flere konkrete innovasjonsprosjekter, dette er både et resultat og en effekt av økt strategisk vektning i konsernet.

Vi har i 2018 hatt god erfaring med å samle aktører fra hele verdikjeden, for å sikre god innsikt om hvor utfordringer ligger og hva som skal til for å løse dem.

Norsk Gjenvinning definerer innovasjon som: «Innovasjon i NG skal skape konkurransedyktighet og vekst gjennom nye måter å levere kunde verdi på. Hoveddriveren for innovasjon er kundenes behov, og grunnpilarene for arbeidet er intern innovasjonskultur og effektive samarbeidsmodeller med kunder og andre eksterne aktører».

Innovasjonsaktiviteten i konsernet har som målsetning å forbedre eksisterende tjenester og produkter, utvikle nye produkter, nye nedstrømsløsninger, ny teknologi, innsamlingsløsninger, samarbeidsformer og forretningsmodeller. I innovasjonsarbeidet jobbes det kontinuerlig med å utarbeide nye nedstrømsløsninger, for å sikre bedre utnyttelse av avfallet. Målet er å sikre at alt avfall havner så høyt opp i avfallspyramiden som mulig. Typisk gjøres dette gjennom å utvikle løsninger som sikrer økt materialgjenvinning, eller gjenbruk.

I 2018 har det også vært høyt fokus på flere samarbeidsprosjekter med kundene våre, for å finne gode løsninger, som svarer på deres behov og utfordringer. Nye forretningsmodeller er testet, blant annet med større kunder innen handel og byggenæringen. Slike samarbeid gjør at Norsk Gjenvinning ytterligere utvikler dybdekunnskap innen bransjer og segmenter, som igjen kan benyttes for utvikling av vår posisjon og utvikling av

tjenestetilbud på tvers av verdikjeder. I 2018 er det arbeidet med flere utviklingsprosjekter. Erfaringsvis tar slike prosjekter flere år. Mange av prosjektene kvalifiserer til offentlige støtteordninger, herunder Forskningsrådets ordning for «SkatteFUNN».

I 2018 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere slike innovasjonsprosjekter, herunder:

- Bærekraftig gjenvinning av gips
- Papiersortering
- Materialgjenvinningsløsning for blandet returtrø

Ovennevnte prosjekter ble i 2018 kostnadsført med 21,3 millioner kroner. Ved utgangen av 2018 har Norsk Gjenvinning flere pågående utviklingsprosjekter, som forventes gjennomført i løpet 2019. Disse prosjektene inkluderer videreføring av arbeidet med utvikling av ny løsning for papiersortering, samt utvikling av nye løsninger for materialgjenvinning av returtrø, betong, isolasjon og keramikk og porselen.

Innovasjonsarbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder, leverandører og teknologiutviklere. Vi har i 2018 hatt god erfaring med å samle aktører fra hele verdikjeden, for å sikre god innsikt om hvor utfordringer ligger og hva som skal til for å løse dem. Det forventes at denne type

samarbeidsformer vil bli stadig viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer.

Digitalisering er et viktig satsningsområde for konsernet. Vi ser muligheter innenfor digitalisering langs hele verdikjeden og i grensesnittet mot våre kunder. Eksisterende løsninger og tilbud digitaliseres og forbedres løpende, i tillegg utforskes nye digitale forretningsområder, hvor dagens tjenestetilbud brukes som springbrett. Blant annet har vi i 2018 introdusert Big Belly i vårt sortiment. Dette er avfallsbeholdere som inneholder sensorer og varsler om behov for tømning, i tillegg til å komprimere avfallet fem-syv ganger. Undersøkelser gjort i forbindelse med et kommunalt prosjekt i Stockholm viser en reduksjon i CO₂-fotavtrykk med over 90 prosent, ved utskiftning fra vanlige avfallsbeholdere i bybildet, til Big Belly.

Samtidig vil vårt nye papiranlegg bestå av helt ny teknologi, som muliggjør en renhet på 99,5 prosent av råvarene som sorteres og produseres. Dette gjøres gjennom «state-of-the-art» teknologi i kombinasjon med utvikling av helt nye roboter, som implementeres i produksjonslinja.

Menneskene

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Vi hadde totalt 1 337 ansatte ved utgangen av 2018, som fordeler seg innen stillingsgrupper som operatører, sjåførere, kundesenter salg, HMS/Lean, øvrige funksjonærer og ledere. Vi er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre ansatte etterlever verdiene Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd i sitt virke.

”

De ansatte har en god forståelse for rollen sin, er svært kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde.

Medarbeidertilfredshet

Hvert år gjennomfører vi medarbeiderundersøkelse blant alle våre ansatte. I 2018 deltok 1 056 medarbeidere i undersøkelsen, som var 13,3 prosent flere enn 2017, og responsgraden gikk opp fra 79 prosent i 2017 til 80 prosent i 2018.

Norsk Gjenvinning har svært engasjerte medarbeidere som gjerne yter en ekstra innsats når det er nødvendig og tre av fire opplever at gjennomføringsevnen er høy eller svært høy. De ansatte har en god forståelse for rollen sin, er svært kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde. I tillegg forstår de ansatte konsernets overordnede mål og lederne viser seg frem som gode rollemodeller som leder i tråd med våre verdier. Medarbeiderne vurderer også en rekke forhold knyttet til HMS og compliance svært høyt, og mener at dette arbeidet fungerer godt i selskapet. Konsernet oppnår et godt resultat i 2018 og et nivå som ligger stabilt sammenlignet med 2017.

Kompetanseheving gjennom NG-skolen

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig

med kompetanseheving, og NG-skolen er vår kanal for å tilby opplæring og kurs til alle ansatte. For å sikre godt og relevant innhold, jobber vi kontinuerlig med å øke bredden av kurs og forbedre synligheten av de opplæringstiltakene som faktisk gjennomføres. Kurs i 2018 inkluderer blant annet opplæring i HMS og risikokartlegginger, avfallsregelverket, farlig avfall, karakterisering av avfall til deponi, ulike Lean-beltekurs, varslings og NG's kjøreregler, konkurranserett, nærvær og sykefraværsoppfølging, samt lederutvikling. I tillegg har våre prosjektbaserte virksomheter utviklet egne programmer som er skreddersydd for deres aktivitet og kvalitets-/sikkerhetskrav.

Heving av Lean-kompetanse

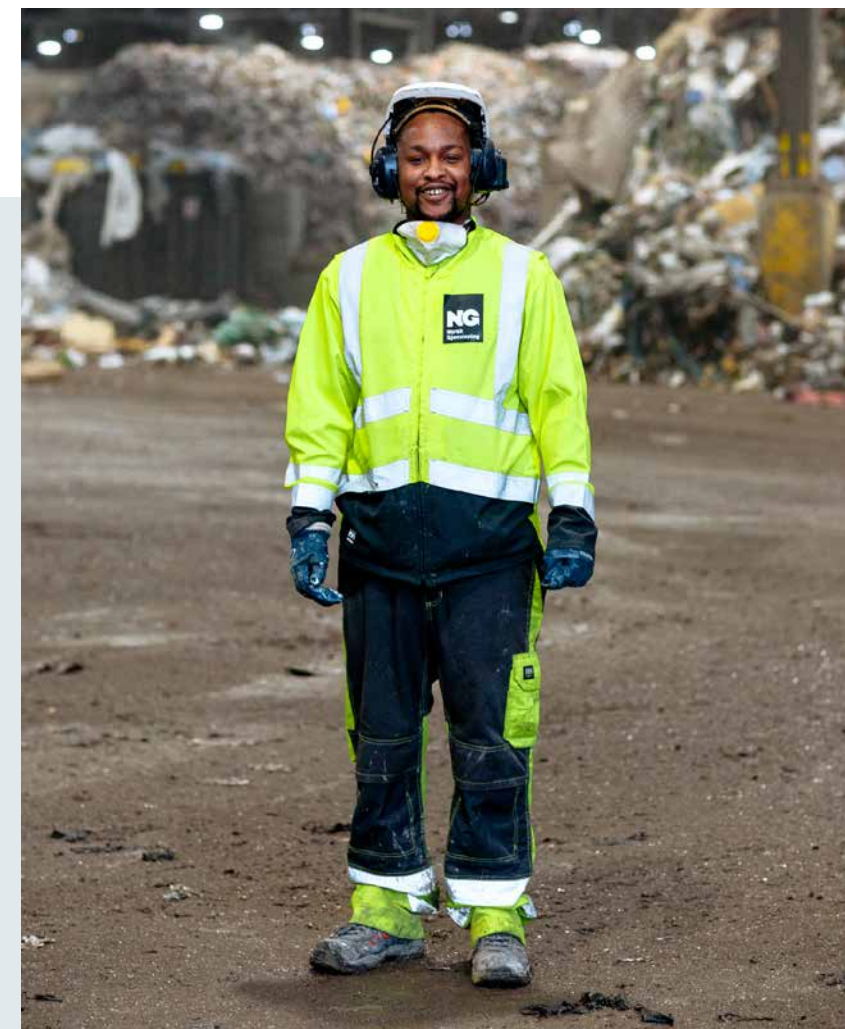
Industrialiseringen av konsernets gjenvinning- og metallanlegg fortsatte med ni nye anlegg som introduserte Lean i 2018. Totalt har nå 18 anlegg tatt i bruk Lean-prinsipper og metodikk. I 2018 gjennomførte cirka 300 medarbeidere et grunnkurs i Lean White Belt 1, og frem til nå har cirka 450 medarbeidere gjennomført dette kurset. Et stort antall medarbeidere har også gjennomført oppfølgingskurset Lean White Belt 2. Det har videre blitt gjennomført

KOMPETANSEHEVING

Les mer om kompetanseheving som en del av vårt compliance- og risikoreducerende arbeid [HER](#).

HMS-KURS

Les mer om HMS-kurs som gjennomføres i egen regi [HER](#).

Lean Yellow Belt-kurs i 2018, der omlag 20 ansatte har gjennomført dette kurset i konsernet. Mange av prosjektoppgavene som ble utført av Yellow Belt-kursdeltakerne omhandlet HMS, spesielt kan en nevne den nye mottakskontrollen på GMP med hovedfokus på forbedret sikkerhet.

Arbeidet med Lean er en svært viktig del av industrialiseringen av NG sine anlegg med fokus på HMS, kundeverti og kontinuerlig forbedring. Det vil sette oss i stand til å møte fremtidens utfordringer på en bærekraftig måte. I 2018 har det vært gjennomført eller påbegynt cirka 40 forbedringsprosjekter. Ved å ta i bruk Lean-prinsipper og -metodikk vil en oppnå en bedre utnyttelse av ressursene

og øke effektiviteten, og en reduksjon i ressursbruken i våre prosesser vil ha en positiv miljøpåvirkning ved reduserte utslipp.

Stillingstitler og stillingsbeskrivelser

Selskapet har i 2018 videreført standardiseringen av stillingstitler i selskapene, og har påstartet et arbeid med å knytte kompetansekrav opp mot roller. Stillingsbeskrivelser er viktig for at både arbeidstaker og arbeidsgiver skal ha en felles forståelse for hvilke hovedoppgaver, ansvarsområder og kompetansekrav som ligger til stillingen. Medarbeiderundersøkelsen viser at ni av 10 av konsernets ansatte vet hva som forventes av dem i sine roller.

Arbeidstakerrettigheter

Vi jobber aktivt med å ivareta arbeidstakerrettigheter i hele verdikjeden vår, og gjennomfører derfor interne og eksterne revisjoner for å vurdere samsvaret mellom lover/regler og praksis.

I 2018 gjennomførte vi blant annet revisjon av nye nedstrømskunder i Asia. Dette har vært spesielt viktig som følge av at Kina har innført svært strenge restriksjoner på import av resirkulerte råvarer, og det derfor er behov for å finne nye markeder for avsetning. Vi har i tillegg hatt spesielt fokus på revisjoner og oppfølging av samarbeidspartnere og transportører i Norge og utlandet for å sørge for at regelverket opprettholdes i hele verdikjeden.

Norsk Gjenvinning er opptatt av å ha en sunn og åpen organisasjonskultur hvor uakseptable og ulovlige handlinger ikke skal tolereres, men gripes fatt i og korrigeres dersom de skjer. Vi informerer våre ansatte om at varsling er bra for både virksomheten og for samfunnet, og at ansatte som er villige til å varsle er en viktig ressurs for konsernet. De ansatte får kontinuerlig informasjon i ulike forum om gjeldende regelverk og om våre varslingskanaler, og de ansatte gir svært gode tilbakemeldinger på dette arbeidet i medarbeiderundersøkelsen.

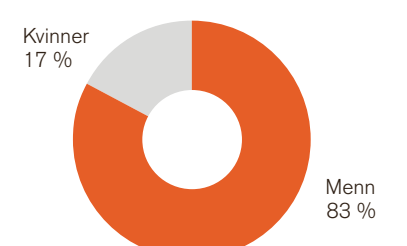
Antall
MEDARBEIDERE:

Antall
KVINNELIGE ledere:

Fordeling
KVINNER/MENN:

Inkluderende arbeidsliv, likestilling og diskriminering

Norsk Gjenvinning-konsernet skal være et godt sted å jobbe for alle våre medarbeidere. Vi er opptatt av at arbeidslivet skal være inkluderende.

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestilling i konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Ved årsskiftet hadde konsernet 1 337 ansatte, hvorav 17 prosent kvinner og 83 prosent menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe, og 31 kvinner har ledende stillinger. Det er ett kvinnelig styremedlem i konsernets styre,

og fra 2019 er det to kvinner i styret til NG-konsernet. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider aktivt med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2018 hadde konsernet medarbeidere fra et stort antall ulike nasjonaliteter. Vi jobber aktivt med integrering gjennom involvering, norskopplæring og tilrettelegging.

Vi bestreber oss på å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne følger vi Arbeidsmiljøloven, og vi foretar individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver ved behov. Flere avdelinger i konsernet tilrettelegger for arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne, enten i samarbeid med NAV eller i egen regi.

Medbestemmelse

De ansatte og ledelsen i konsernet har et tett og konstruktivt samarbeid, og våre ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer.

På konsernnivå er det etablert et konsernutvalg, der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene og selskapene møter representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2018 ble det avholdt ett slikt møte. Det er i tillegg tre ansattrepresentanter og tre varamedlemmer i styret til Norsk Gjenvinning Norge AS.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) etableres i alle selskaper med 50 eller flere ansatte, og i selskaper med 20–50 ansatte dersom en av partene krever det. Det er etablert verneombud på alle avdelinger med ti eller flere ansatte. Tilnærmet hele arbeidsstyrken i konsernet er representert av verneombud og/eller AMU på sin arbeidsplass. Verneombud involveres i risikovurderinger, revisjoner og tilsyn,

vernerunder og lignende, og har en viktig rolle i konsernets kontinuerlige arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Det gjennomføres egne samlinger for verneombudene og tillitsapparatet. Divisjonene har jevnlig møter med lokale tillitsvalgte/ansattrepresentanter, samt at det gjennomføres samtaler og drøftinger om resultater, planlagte organisasjonsendringer og andre større tiltak.

Medarbeidersamtale

Alle medarbeidere skal delta i systematiske og jevnlig medarbeidersamtaler med fokus på klare mål, oppfølging, evaluering og utvikling.

Medarbeidersamtalen utføres minst én gang per år, og flere har halvårige statussamtaler for oppfølging og eventuelt korrigering av tiltak. Det daglige arbeidet gjennom året er en oppfølging og konkretisering av det som skjer i medarbeidersamtalen. Det blir minnet om gjennomføring av medarbeidersamtaler i nyhetsbrev, på informasjonsskjermer og lignende. I tillegg er dette et tema på våre lederutviklingsprogram og kurs i arbeidsrett.

Styre og ledelse

Ved utgangen av 2018 bestod konsernets styre av styrets leder, nestleder og fem øvrige styremedlemmer, hvorav tre er representanter valgt av de ansatte. I 2018 bestod konsernledelsen av konsernsjef, tre konserndirektører med stabsansvar, fire divisjonsdirektører, samt en direktør for oppstrøm salg/logistikk.

Sykefravær og personskader

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner. Det kan også medføre risiko for arbeidsulykker og skader.

”
2018 har markert starten på et omfattende og viktig arbeid med å utvikle en enda mer bevisst sikkerhetskultur i konsernet.

Norsk Gjenvinning har derfor et kontinuerlig sterkt fokus på helse og sikkerhet, og vi legger stor vekt på risiko-vurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Vi legger også opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og analysene blir gjennomgått i selskapene.

2018 har markert starten på et omfattende og viktig arbeid med å utvikle en enda mer bevisst sikkerhetskultur i konsernet. Dette har blant annet gitt utslag i bedring av antall skader og redusert H-verdi. Totalt hadde konsernet 11 personskader som resulterte i 347 fraværsdager. Dette er en markant bedring fra 2017 da tilsvarende tall var 37 personskader og 472 fraværsdager. Det resulterer videre i en H-verdi for 2018 på 4,3, som er en tydelig nedgang fra 2017 da H-verdi var på 8,9. Det har vært gjennomført flere tiltak for å redusere omfang av skader i konsernet, og fokuset fortsetter.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 6,4 prosent i 2018. Korttidsfravær var på 2,2 prosent, og

langtidsfraværet var på 4,2 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2017 totalt på 6,3 prosent. Det er gjennomført flere tiltak for å redusere sykefraværet i konsernet, og fokuset fortsetter.

Det er iverksatt flere ulike tiltak for å redusere sykefraværet som inkluderer blant annet tett lokal oppfølging og samtaler med sykemeldte, tilrettelegging av arbeid og arbeidstid, samt høyt fokus på HMS-rapportering i ledermøter i divisjonene og selskapene. Det har i tillegg vært holdt lokale kurs i nærvær for å gi opplæring og trening til ledere, vernetjeneste, tillitsmenn og andre nøkkelressurser knyttet til forebygging og oppfølging av sykefravær og fraværsskader.

I 2018 startet et større sikkerhetskulturprosjekt i divisjon Gjenvinning og Metall for å utvikle HMS-kulturen til å bli mer kraftfull og tilpasset drift, og å se effekter gjennom reduksjon av alvorlige hendelser, H-verdi og sykefravær.

Prosjektet vil gå over minst to år, delt inn i fire faser. Fase 1 fokuserer på verdien

Lagånd, og har som hovedmål å trygge ledere, verneombud og tillitsvalgte som rollemodeller i sikkerhetskulturarbeidet, sikre god integrering med Lean og NG flyt, lansere NGs livreddende regler og måle baseline for sikkerhetskulturnivået for alle anlegg og regioner.

Fase 2 vil ha fokus på verdien **Ansvarlighet**, og har som hovedmål å implementere åpen sikkerhetssamtale på alle ledernivåer og styrke kompetanse og gjennomføring av sikker jobbanalyse.

Fase 3 og 4 vil planlegges basert på erfaringer fra de to foregående fasene.

**Gjennomsnittlig
SYKEFRAVÆR 2018:**

6,4
prosent

**Antall
SKADER:**

11

H-VERDI:

4,3

*H-verdi: Arbeidsrelaterte skader som resulterer i fravær, per million arbeidete timer.

03

Bærekraft

”

SATSINGEN PÅ BÆREKRAFT ER INTEGRERT I VÅR STRATEGI OG DANNER GRUNNLAG FOR ØKT LØNNSOMHET OG VEKST.

Bærekraft i Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning er både en avfallsbedrift og en råvareleverandør. Vi mener at bærekraftige løsninger for gjenbruk og gjenvinning er fremtidens løsning på verdens ressursproblem. Det finnes ikke søppel mer.

Satsingen på bærekraft er derfor integrert i vår strategi og danner grunnlag for økt lønnsomhet og vekst. For oss er bærekraft fundert på fire grunnpilarer:

- **Sirkulærøkonomi:** Fordi vi tror på at en kontinuerlig jobbing for å skape stadig bedre løsninger for ombruk og gjenvinning av ressurser skaper verdi for våre kunder, for miljøet og for vår egen bunnlinje.
- **Compliance:** Fordi vår bransje krever sterkt fokus på etterlevelse, sporbarhet og kontroll for å sikre langsiktig robusthet.
- **Eget fotavtrykk:** Fordi vår virksomhet har et betydelig fotavtrykk på miljø, mennesker og samfunn i både positiv og negativ forstand. Vi kan gjøre en stor forskjell ved å ha fokus på å styrke de positive effektene og minimere de negative.
- **Sosialt ansvar:** Fordi innholdet og omfanget av vår virksomhet gjør oss godt egnet til å hjelpe utsatte grupper tilbake i arbeid, motivere unge mennesker til å søke seg til bransjen og fremme kunnskap om bærekraft, kildesortering og avfallsverdi.

”

Våre kunder skal kunne stole på at vi bruker vår faglige kompetanse til å ivareta ressursene som ligger i avfallet på best mulig måte og at avfallet håndteres etter regelverket og med et minimalt fotavtrykk.

En bærekraftig håndtering av avfall krever at alt går ordentlig for seg gjennom hele gjenvinningskjeden. Hver dag jobber vi for å sikre gode, bærekraftige løsninger – både for våre kunder og for oss selv. Våre kunder skal kunne stole på at vi bruker vår faglige kompetanse til å ivareta ressursene som ligger i avfallet på best mulig måte og at avfallet håndteres etter regelverket og med et minimalt fotavtrykk.

BÆREKRAFT-RAPPORTERING

Vi ønsker å skape tillit til vår virksomhet gjennom åpen og god kommunikasjon. Derfor utarbeider vi en årlig rapport om vårt bærekraftarbeid, med utgangspunkt i en vesentlighetsanalyse. I tillegg rapporterer våre avdelinger årlig til miljømyndighetene, med utgangspunkt i krav i tillatelser.

Informasjonen i Norsk Gjenvinnings bærekraftsrapport er basert på innspill fra mange avdelinger og datakilder. Det er lagt stor vekt på å sikre at informasjonen er korrekt.

Vårt overordnede bærekraftarbeid rapporteres årlig til styret. I tillegg rapporteres deler av bærekraftområdet fortløpende til konsernledelsen.

Bærekraftsrapporten finnes i sin helhet tilgjengelig på www.nggroup.no/baerekraft

Sirkulærøkonomi

For oss handler sirkulærøkonomi enkelt sagt om å bruke markeds-kreftene til å sikre mindre avfall, mer gjenbruk og økt bruk av avfallsbaserte råvarer i produksjonen av nye produkter. For å lykkes med dette i industriell skala, kreves det blant annet nye forretnings-modeller som fører til gjenbruk, ombruk og reparasjon av råvarer i omløp. Det handler om mellomledd som tilpasser og tilrettelegger produksjonen av avfallsbaserte råvarer, slik at de i større grad kan utnyttes best mulig til nye produkter.

Norsk Gjenvinning samler inn avfall lokalt, foredler det i industrielle prosesser, for så å selge det som råvarer til det globale markedet. Gjennom våre gjenvinningsaktiviteter bidrar vi til å spare ressurser og redusere mengden klimagassutslipp.

Konsernet oppnådde i 2018 en samlet gjenvinningsgrad på 85 prosent. Av 1,86 millioner tonn avfall gikk 37 prosent av råvarestrømmen til materialgjenvinning, 49 prosent til energigjenvinning og 15 prosent til deponi. Deponerte volumer er blant annet inerte tungmasser.

Gjenvinning innebærer at råstoffet eller energien i produktene brukes på nytt. Ved materialgjenvinning kan avfall bli til nye råvarer som kan gå inn i ny produksjon. Energiforbruket ved en slik fremstilling er som regel lavere enn i

produksjon som baserer seg på nye, jomfruelige, råvarer. Dermed reduseres utslippene av blant annet CO₂, og på den måten bidrar gjenvinning til å redusere utslipp av klimagasser.

Vi har som målsetting å være ledende i vårt marked. Derfor bruker vi betydelige ressurser på utvikling og innovasjon, både i form av investeringer og gjennom intern ressursbruk. Vi jobber aktivt for å utvikle våre verdikjeder for avfalls-håndtering og råvareproduksjon, for eksempel gjennom nye innsamlings-løsninger og økt bruk av prosess-teknologi.

I 2018 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende utviklingsprosjekter sammen med ulike forskningsmiljøer, leverandører og kunder, for eksempel gjennom

”
Vår visjon er at
avfall blir løsningen
på fremtidens
ressursproblem.

prosjekter hvor målsetningen er å utvikle ny bærekraftig gjenvinning av våt-organisk avfall, gips, betong og treavfall, samt utvikling av helt nye teknologi-komponenter, som muliggjør en renhets-grad på resirkulert papp og papir på 99,5 prosent.

I 2018 etablerte vi et gipsgjenvinnings-selskap, som har tillatelse til å material-gjenvinne nær halvparten av alt gips-avfall i Norge. Dette er et stort steg på vei mot å sikre at en avfallstype som det i utgangspunktet er deponiforbud mot, kan flyttes vekk fra deponier og tilbake til kretsløpet. Gips er i prinsippet evig gjen-vinnbart og gjennom gipsgjenvinnings-anlegget sørger Norsk Gjenvinning for at gipsavfall igjen kan brukes som innsats-faktor i produksjon av nye gipsplater. Gipsgjenvinningsselskapet, New West Gipsgjenvinning AS, eies 50 prosent av

Norsk Gjenvinning, mens den resterende andelen eies av det Canadiske teknologi-selskapet New West Gypsum Recycling.

Vi jobber i tillegg aktivt med kunder og leverandører langs hele verdikjeden for å utvikle bedre løsninger for økt ressurs-utnyttelse av avfallet. I tillegg til bedre gjenvinningsløsninger, inkluderer dette også løsninger for avfallsreduksjon og gjenbruk. I 2018 har vi fortsatt å befeste vår posisjon som en viktig samarbeidspartner og bidragsyter innen sirkulærøkonomien. Eksempler på dette er gjennom en rekke henvendelser fra store bedrifter, som ikke er kunder av Norsk Gjenvinning, men som oppfatter oss som ledende innenfor bærekraft, innovasjon og sirkulærøkonomi og ønsker derfor å lære av hvordan vi arbeider.

Det finnes ikke søppel mer.

Norsk Gjenvinnings virksomhet har alltid vært tuftet på sirkulærøkonomi. Alle våre aktiviteter tar utgangspunkt i at avfall er en ressurs som skal skyves oppover i ressurspyramiden. Vi mener at reell bærekraftig utvikling og det sirkulære samfunnet er fremtidens løsning på verdens ressursproblem. Det er derfor vi sier at «Det finnes ikke søppel mer».

Dette tydelige budskapet gjenspeiler vår visjon om avfall som løsningen på fremtidens ressursproblem. Materialer som allerede er i omløp må inngå i så nært evig kretsløp som mulig. Gjennom avfallsreduksjon, gjenbruk og materialgjenvinning for produksjon av resirkulerte råvarer, kan bransjen bli en reell – og høyst nødvendig – konkurrent til utvinnere av jomfruelige ikke-fornybare ressurser.

Gipsgjenvinning

Et internasjonalt samarbeid på tvers av kontinenter har bidratt til at vi har skapt en reell konkurrent til jomfruelig gipspulver, som blant annet importeres fra gruver/dagbrudd og kullkraftverk sør i Europa. I 2018 så New West Gipsgjenvinning AS dagens lys, et resultat av et felles samarbeid, med den Kanadiske aktøren New West Gypsum Recycling. Vår Kanadiske partner står for teknologien og Norsk Gjenvinning har sikret infrastruktur, kompetanse og tilgang på avfallsstrømmer. Og ikke minst kunder til de resirkulerte råvarene fra gipsgjenvinningsanlegget.

Gipsplater består av ~90 % gipspulver og ~7 % papir. Gipspulver er den viktigste innsatsfaktoren i platene. En råvare som enten graves opp av bakken eller som biprodukt fra kullkraftproduksjon.

Gipsavfall har vært en utfordrende fraksjon, da det består av både forurenset papir og en hard gipskjerne, som det finnes få gode måter å avsette, da det bl.a. har dårlig brennverdi og, frem til nå, har vært vanskelig å separere fra papiret. Deponiforbudet mot organisk materiale treffer gipsplatene, som betyr at gips ikke skal deponeres, basert på potensielle utslipp til grunn, vann og luft, når det organiske materialet brytes ned. Denne problemfraksjonen har derfor fått et unntak fra deponiforbudet.

Etableringen av gipsgjenvinningsfabrikken er et viktig ledd i å sikre at gipsen ikke lenger deponeres og forblir i kretsløpet. Dette er således et viktig fremskritt og en konkret løsning for sirkulærøkonomien. Samarbeidet med vår Kanadiske partner bidrar til at vi har klart å flytte en avfallsfraksjon to nivåer opp i avfallspyramiden og at vi nå kan levere en ettertraktet råvare til norske gipsplateprodusenter.

70 prosent materialgjenvinning av byggavfall

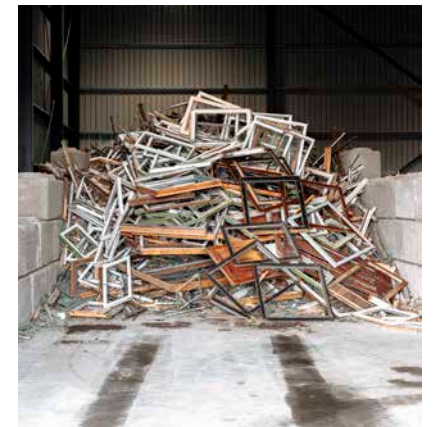
I 2020 kommer EU-kravet om 70 prosent materialgjenvinning av bygningsavfall. Å møte dette kravet, vil kreve en betydelig innsats fra hele verdikjeden. I dag materialgjenvinnes cirka 40 prosent av bygningsavfall i Norge. En økning på cirka 30 prosentpoeng kan ikke oppnås om vi ikke tenker nytt. Utvikling av nye løsninger for bygningsavfall har derfor hatt fokus for Norsk Gjenvinning i 2018.

I samarbeid med byggherrer, entreprenører, materialprodusenter og andre sentrale aktører i verdikjeden har vi jobbet dedikert med å utvikle løsninger som tilrettelegger for at våre kunder kan nå kravet om 70 prosent materialgjenvinningsgrad. Vi jobber i flere parallelle prosjekter med å utarbeide konkrete løsninger for de største avfallsfraksjonene som kommer fra byggeplasser, der det i dag mangler gode gjenvinningsløsninger.

I løpet av 2019 forventer vi å ha gjennomført den første piloten på gjenvunnet betong og har også funnet gode samarbeidspartnere for å utarbeide måter å

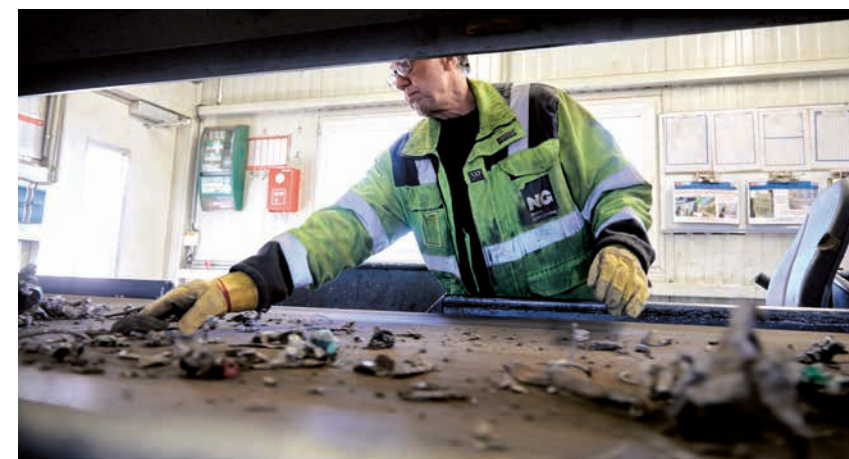
materialgjenvinne treavfall. Prosjektet for betong og trevirke har vi fått støtte fra Innovasjon Norge til å gjennomføre og målet er å kunne ha utviklet industrielle løsninger som kan tas i løpet av relativt kort tid.

Ved å jobbe med hele verdikjeden sørger vi for at vi ikke bare utvikler løsninger som sikrer materialgjenvinning, men at vi også sørger for å tilrettelegge for at nye produkter designes og produseres på en slik måte at de er gjenvinnbare, hvilket også er et viktig premiss for å lykkes med sirkulærøkonomien.

Å lykkes med å hente ut verdien i avfall

Sortering er første ledd i å lykkes med å utnytte ressursene som ligger i avfall. Å kunne produsere råvarer av avfall som er rene og av høy kvalitet, krever at verdiskapingen skjer allerede ute hos kunden, når det sorteres. Det danner grunnlaget for videre prosessering av avfallet, før det sendes videre som råvarer til våre nedstrømskunder, og blir til nye produkter.

Gjennom et partnerskap med en stor byggtreprenør utarbeidet vi i 2018 en metodikk, der kunden og deres underleverandører gjennomgår et eget kurs spesielt utviklet for å oppnå 100 prosent sorteringsgrad på byggeplass. Da vi gikk ut av 2018 hadde kunden oppnådd målet sitt. Sortering er utgangspunktet for å ha rene råvarer for å skape verdi av avfall, og danner grunnlag for at avfallsstrømmene kan materialgjenvinnes.

Foto: Construction City

Innovasjonsdistrikt Hovinbyen & Construction City

I 2018 initierte Oslo kommune etableringen av tre innovasjonsdistrikter i Oslo. Et av disse, Innovasjonsdistrikt Hovinbyen, er utpekt som et innovasjonsområde for sirkulærøkonomi og utvikling av fremtidens byggenæring. Norsk Gjenvinning har engasjert seg i prosessen, i et forsøk på å spille inn faktorer som vi mener er relevante om man skal lykkes med en slik satsning. Satsningen til Oslo kommune ble formelt vedtatt av Byrådet i mars 2019.

I kjernen av Innovasjonsdistrikt Hovinbyen vil Construction City ligge. Construction City er initiert av Obos og AF Gruppen, og skal være en ny kunnskapspark på Ulven. Ambisjonen er å etablere en unik samhandlingsarena, blant annet gjennom å tiltrekke seg de fremste kompetansevirksomhetene innen bygg-, anleggs-, gjenvinnings- og eiendomssektoren i Norge.

Norsk Gjenvinning engasjerer seg i både utviklingen av Construction City-klyngen og i byggingen og driften

av det fremtidige bygget, som vil være på minimum 85 000 kvm. Dette samarbeidet gir oss en god anledning til å jobbe tett med vår viktigste kundegruppe, samt å dele kunnskap og implementering i praksis når det kommer til sirkulær materialbruk og ressurseffektive avfalls- og gjenvinningsløsninger.

Construction City vil stå ferdig i 2023 og det vil ligge i kort avstand til Norsk Gjenvinning sitt største anlegg, Groruddalen Miljøpark.

Compliance

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på etterlevelse av lover og regler i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi arbeider derfor kontinuerlig med opplæring og utvikling, samt investerer i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd – slik at våre kunder skal kunne føle seg trygge på at deres avfall håndteres på en lovlig og profesjonell måte.

Ikke alle bedrifter er klar over risikoen de tar ved å ikke stille spørsmål og kreve dokumentasjon på at avfallet deres håndteres i henhold til regelverket. For å hjelpe bedrifter med å etterleve lover og regler har ett av tiltakene vært å publisere en sjekkliste for avfallsbesittere slik at bedriftene selv kan sjekke om avfallshåndteringen deres er ansvarlig.

Nå opplever vi å få anerkjennelse for compliance-satsingen. Både kunder, myndigheter og andre interessenter ser verdien av våre tiltak og flere større kunder velger Norsk Gjenvinning på grunn av vårt compliance-arbeid. I 2018 har vi jobbet mer med å synliggjøre kunde verdien i vårt compliance-arbeid. Det er gjennomført compliance-kurs for deler av salgsorganisasjonen slik at de igjen kan opplyse kundene om nytteverdien av å sette compliance i fokus.

Eget fotavtrykk

Med fotavtrykket vårt, mener vi det økologiske fotavtrykket driften vår gir – i form av forbruk av fornybare naturressurser, utslipp av klimagasser, og annen påvirkning på miljø, naboer og biologisk mangfold. Vår gjenvinningsaktivitet sparer miljøet for flere hundre tusen tonn med CO₂ årlig. Men samtidig slipper vi også ut CO₂ fra vår virksomhet. Selv om vi er stolte av at gjenvinningsbransjen reduserer norske klimagassutslipp med cirka syv prosent årlig, er vi opptatte av at det ikke skal bli en hvilepute når det gjelder å stadig redusere egne utslipp.

Vårt fokus på eget fotavtrykk handler om å øke vårt positive bidrag og redusere vårt negative bidrag, og dette dreier seg i stor grad om hvordan vi transporterer avfall fra våre lokale oppstrømskunder og resirkulerte råvarer til det globale nedstrømsmarkedet. Vi jobber derfor kontinuerlig med ny teknologi og nye tiltak for å redusere konsernets fotavtrykk fra blant annet transport.

Alle våre mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelser fra offentlige myndigheter. Her stilles det krav til blant annet trafikkbelastning, driftstider, visuelt inntrykk, støv og støynivåer samt utslipp til luft, vann og grunn. Alt dette rapporterer vi årlig til myndighetene.

Ytre miljø

Alle våre mottaks- og behandlingsanlegg har nødvendige tillatelser fra offentlige myndigheter. Her stilles det krav til blant annet trafikkbelastning, driftstider, visuelt inntrykk, støv og støynivåer samt utslipp til luft, vann og grunn. Vi rapporterer årlig til myndighetene i samsvar med krav i tillatelsene.

Flere anlegg i Norsk Gjenvinning-konsernet har fått ny eller oppdatert tillatelse i 2018.

Det er registrert 45 avvik etter tilsyn ved anlegg i Norsk Gjenvinning-konsernet. Alle avvikene er lukket eller vil bli lukket innen tidsfrist. Norsk Gjenvinning-konsernet har ikke mottatt bøter eller andre strafferettslige sanksjoner for brudd på miljølovgivningen i 2018.

Det er registrert 30 naboklager i 2018. Anleggene med flest klager er metallanlegget i Sarpsborg (støy), gjenvinningsanlegget i Drammen (lukkt og støy) og slammanlegget i Holmestrand (lukkt). Ved anlegg som ligger tett opp mot boligområder arbeider anleggsledelsen aktivt med å tilrettelegge for god nabo-kommunikasjon. Dette gjør vi gjennom

jevnlig møter og med aktiv bruk av digitale informasjonskanaler.

Alle våre største selskaper er sertifisert etter standarden ISO14001 for miljøledelse.

I 2018 fikk vi 140 tillatelser til avfalls-eksport. Vi var også eneste avfalls-eksportør der det ikke ble avdekket avvik etter revisjon fra miljømyndighetene. Norsk Gjenvinning-konsernet tok i 2018 ansvar for eksport av Harrier, som er en låst situasjon der skipet lå i over et år i påvente av å bli eksportert. Vi gjennomførte også en revisjon av våre nedstrøms løsninger i Asia for å sikre at vår eksport er i henhold til regelverket samt at den ikke er til skade for hverken mennesker eller miljø.

Utslipp til vann

Utslipp til vann fra anleggene våre kan skje i form av påslipp til kommunalt nett, utslipp til sjø og fjord eller utslipp til elv og bekk. Mange av Norsk Gjenvinning-konsernets anlegg har utslippstillatelse fra Miljødirektoratet eller Fylkesmannen.

Basert på anleggenes driftstillatelse og kravene som stilles i disse, rapporterer vi årlig alle utslipp til miljømyndighetene. For de enkelte anleggene er det utarbeidet måleprogrammer som beskriver rutiner for hvordan utslippene skal overvåkes. I 2018 har vi hatt høyt

fokus på gjennomgang og kvalitets-sikring av måleprogrammene. To av våre anlegg har også krav til å gjennomføre overvåkingsprogrammer for resipient. Alle analyser av utslippsvann utføres av akkrediterte laboratorier.

Brannforebyggende tiltak

I Norsk Gjenvinnings forsikringsavtale er en andel av forsikringspremien satt av til brannforebyggende tiltak. I den forbindelse har eksterne konsulenter, sammen med representanter fra forsikringselskapet, i 2017 gjennomført brann- og risk management befaringer med påfølgende risikoidentifiserende og skadeforebyggende rapport på de syv største anleggene i Norsk Gjenvinning AS og Norsk Gjenvinning Metall AS. Resultatene fra dette arbeidet ga selskapene gode innspill til hvordan det videre arbeidet med brann sikkerhet ved de ulike anleggene skal prioriteres fremover. Det er på bakgrunn av dette gjennomført flere tiltak knyttet til brann sikkerheten gjennom 2018.

Alvorlige hendelser

Norsk Gjenvinning hadde i 2018 en brann på avfallsanlegget i Haraldrudveien 31 i Oslo. I etterkant av brannen ble det gitt et pålegg fra Fylkesmannen om å vurdere miljøeffektene av brannen. For å gjøre vurderingen engasjerte NG en uavhengig 3. part. Resultatene fra undersøkelsene viste at brannen ikke har hatt negativ effekt på ytre miljø.

Foto: OBRE Oslo Brann- og redningsetat

Biologisk mangfold

Norsk Gjenvinning er opptatt av å ivareta det biologiske mangfoldet rundt våre mottaks- og behandlingsanlegg. Noen av anleggene ligger i nærheten av verneområder og områder med stort biologisk mangfold. Dette må vi ta hensyn til i vår virksomhet.

Vi har altså ikke vurdert andre forhold som kan påvirke nærmiljøet og som er regulert i anleggenes tillatelser. Vurderingene er basert på Miljødirektoratets kartleggingshåndbøker, Norsk rødliste for arter og Norsk rødliste for naturtyper.

Moderne og miljøvennlig flåte

I 2018 benyttet vi gassdrevne biler til innsamling av husholdningsavfall i kommunene: Skien, Porsgrunn, Stavanger, Time, Rælingen, Enebakk, Lørenskog, Drammen, Svelvik, Lier, Øvre- og Nedre Eiker, Hurum, Røyken, Sande og Modum. Erfaringene er positive med hensyn til driftssikkerhet, og vi opplever at de nye motorene med ny Euro 6-teknologi gir ytterligere bedret drift. 45 prosent av de cirka 190 tunge kjøretøyene som daglig samler inn husholdningsavfall i vår regi, kjører på biogass.

I desember 2016 signerte Norsk Gjenvinning Renovasjon AS (NGR) en ny kontrakt med Sarpsborg kommune om innsamling av husholdningsavfall. I anbudet stilte kommunen krav om Euro6 dieselmotorer, men utfordret samtidig leverandørene om mer bærekraftige alternativer gjennom å vektlegge miljø høyt. Norsk Gjenvinning vant frem med en innsamlingsløsning basert på to elektriske biler, samt biogassdrift på øvrige biler som tømmer beholdere. 4. januar 2018 ble disse to bilene satt i drift og de foreløpige tilbakemeldingene har vært meget positive.

I løpet av 2017 signerte NGR og dets

datterselskap i Sverige Nordisk Återvinning Service to ytterligere kontrakter hvor det skal benyttes helelektriske, store renovasjonsbiler. I løpet av 2018 vil vi sette i drift det som trolig er Sveriges første helelektriske renovasjonsbil som skal kjøre i Göteborg sitt nordøstre område. I en ny kontrakt med Göteborg sydvåstre har NGR forpliktet seg til å benytte seg av fem helelektriske renovasjonskjøretøy. Oppstart av denne kontrakten vil være 1. mars 2020.

I tillegg har NGR inngått avtale med Avfall Sør om at det i løpet av 2019 skal settes i drift tre helelektriske renovasjons-

biler som hovedsakelig skal kjøre i sentrumsnære områder i Kristiansand kommune.

Norsk Gjenvinning-konsernet jobber kontinuerlig med å vurdere ny teknologi også innenfor innhenting og transport av næringsavfall. I 2018 ble den første krok-bilen som går på flytende biogass (LBG) tatt i bruk. Dette var den første av sitt slag på norske veier. Gassbilen går i tjeneste i Vestfold og Telemark. Ytterligere tre slike biler er i bestilling, og vil bli satt i drift i Oslo-regionen før sommeren 2019. Det jobbes også opp mot leverandører på å ta frem løsninger for helelektriske lastebiler.

Sosialt ansvar

Vi tar sosialt ansvar gjennom en rekke tiltak hvor vi hjelper utsatte grupper tilbake i arbeid, motiverer unge til å søke seg til bransjen samt fremmer kunnskap om kildesortering og avfallets verdi.

”
Prosjektet «Ringer i Vannet» går ut på å gi muligheter til mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet til å komme tilbake til lønnet arbeid.

Samarbeid med NAV og attføringsbedrifter
Norsk Gjenvinning er opptatt av at arbeidslivet skal være inkluderende. I samarbeid med NAV og attføringsbedrifter gir vi arbeidstrening ved våre anlegg og kontorer rundt om i landet, inkludert asylsøkere. Dette fungerer også som en utmerket rekrutteringskanal.

«Ringer i vannet»
Norsk Gjenvinning deltar i NHO-

prosjektet «Ringer i vannet» som er et godt eksempel på samarbeid om kostnadsfri rekruttering, samtidig som det er et viktig elementært sosialt ansvar. Prosjektet går ut på å gi muligheter til mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet til å komme tilbake til lønnet arbeid. Virksomhetens behov kobles mot kandidatenes kompetanse og interesse, og vi har gitt flere av de som har deltatt i programmet tilbud om fast ansettelse hos Norsk Gjenvinning.

Nøkkeltall

Bærekraft

	2018	2017
Sykefravær, %	6,4	6,3
H1-verdi	4,3	8,9
Energiforbruk, med opprinnelsesgaranti, kWh	23 438 742	24 005 997
Energiforbruk, kWh per tonn	13	13,8
Total tonnasje, million tonn	1,86	1,735
Gjenvinning, totalt, %	85	84
▪ Materialgjenvinning, %	37	38
▪ Energigjenvinning, %	49	46
▪ Deponi, %	15	16
Forbruk av diesel, tunge kjøretøy over 20 tonn, liter	6 910 000	4 710 000
Forbruk av diesel, anleggsmaskiner, liter	2 970 000	2 490 000
Forbruk av diesel og bensin, firmabiler, liter	157 000	165 000
Forbruk av diesel og bensin, eksterne kjøretøy*	3 300 000	3 374 000
Flyreiser, km	1 215 000	1 204 000
Klimagassutslipp, tonn CO ₂	46 000	35 000
Klimanytte, tonn CO ₂	00	460 000
BILPARKEN, ANTALL:		
▪ Større kjøretøy	436	347
▪ Varebiler	146	131
▪ Firmabiler	36	45
▪ Elbiler	7	2
▪ Eksterne kjøretøy*	268	250
FORDELING AV BILPARKEN, %:		
▪ Euro 6:	44	43
▪ Euro 5:	37	39
▪ Euro 4:	10	11
▪ Euro 1–3:	9	7

* Eksterne kjøretøy er kjøretøy eid av underleverandører, men som bidrar til vårt totale fotavtrykk.

Med mindre annet er angitt, omfatter nøkkeltallene i vår bærekraftrapportering alle virksomheter der Norsk Gjenvinning hadde mer enn 50 prosent eierandel per 31.12.2016.

04

Konsernets årsberetning 2018

”

2018 BLE ET ÅR PREGET AV
FREMGANG PÅ FLERE FRONTER
FOR NORSK GJENVINNING-
KONSERNET – TIL TROSS FOR
UTFORDRINGER I DELER AV
VIRKSOMHETEN .

Industrialisering og innovasjon

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Norsk Gjenvinning-konsernet jobber systematisk med å skape kunde verdi gjennom industrialisering og innovasjon, og har i 2018 styrket sin posisjon som en ledende nordisk aktør for gjenvinningstjenester og globalt salg av resirkulerte råvarer.

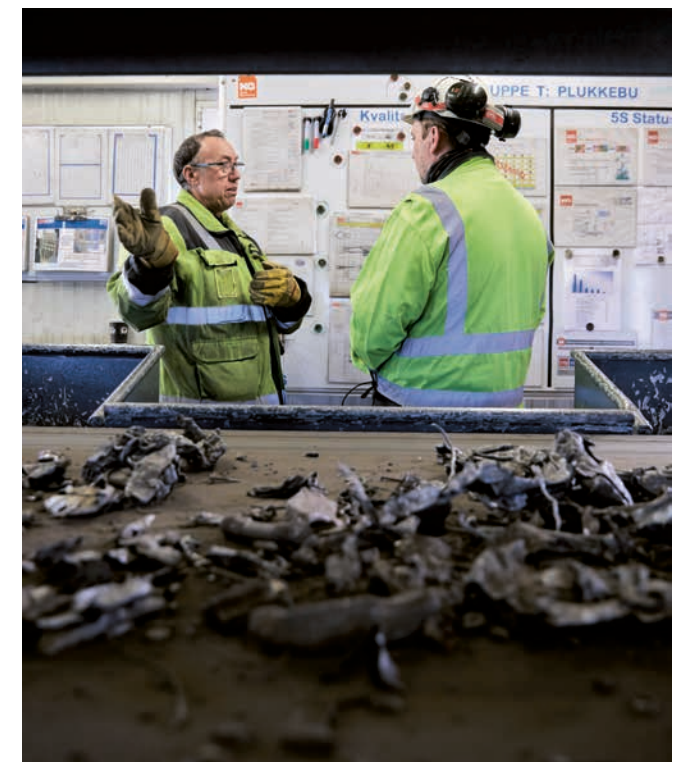
Konsernets samlede driftsinntekter endte på 5 043,7 millioner kroner, som er en økning på cirka 19 prosent fra 2017. Økningen er drevet av gevinster fra salg tilbakeleie eiendomstransaksjoner (499,4 millioner kroner) og omsetningsvekst i alle konsernets segmenter. Driftsresultatet økte fra 209,3 millioner kroner i 2017 til 639,3 millioner kroner i 2018. Årsresultatet endte på 547,1 millioner kroner, mot 61,9 millioner kroner året før. Konsernets resultater i 2018 er i stor grad påvirket av gevinster fra salg tilbakeleie eiendomstransaksjoner (499,4 millioner kroner).

2018 ble et år preget av fremgang på flere fronter for Norsk Gjenvinning-konsernet – samtidig som at vi opplevde krevende utfordringer i deler av virksomheten. Kinesiske importrestriksjoner forårsaket betydelige fall i nedstrømsprisene for returpapir og metaller, og situasjonen for returpapir ble ytterligere forverret da papirsorteringslinjen på vårt hovedanlegg i Oslo ble ødelagt i en brann 8. mars. Vi fikk en økning i

logistikkostnader på grunn av den unormalt tøffe vinteren på Østlandsområdet, og i tillegg opplevde vi lønnsomhetsfall innenfor husholdningsrenovasjon drevet av kontrakter vi overtok etter konkursen i Reno Norden. Isolert sett førte disse situasjonene til en betydelig nedgang i konsernets driftsresultat, men denne nedgangen lyktes vi med å redusere gjennom forbedringer på flere områder. Gjennom NG Flyt – som er konsernets satsning på industrialisering og Lean gjennom hele verdikjeden – har vi forbedret leveranse-kvalitet, driftseffektivitet, varestrøm-optimering og råvarekvalitet. Vi lyktes med å øke oppstrømsprisene i kjernevirksomheten, og vi hadde vekst i både aktivitet og lønnsomhet innenfor prosjektbaserte virksomheter. I tillegg har vi satset videre på innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressursforvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet, og vi har gjennomført oppkjøp som styrker tjenestetilbud og lønnsomhet i flere deler av konsernet.

” Vi har satset videre på innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressursforvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet.

Viktige hendelser i 2018

▪ **Summa Equity ble i februar 2018 ny eier av Norsk Gjenvinning-konsernet.** Dette eierskiftet ble tatt godt imot av konsernets ledelse og øvrige ansatte, og var en anerkjennelse av innsatsen som er lagt ned de seneste årene med å utvikle og forbedre selskapet, og av konsernets sterke posisjon innenfor avfall og gjenvinning.

▪ 8. mars hadde vi en **kraftig brann på anlegget vårt Groruddalen Miljøpark (GMP)** i Oslo. Takket være god brannberedskap og bidrag i slukkearbeidet internt og stor innsats med slukking og brannavgrensing fra Oslo brann og redningsetat, fikk man unngått personskade og begrenset skadeomfanget til papirsorteringslinjen og ferdigvarelageret for returpapir.

▪ Etter brannen på GMP besluttet Norsk Gjenvinning å investere i **den mest avanserte returpapirlinjen noensinne laget**. Ved hjelp av beste tilgjengelige teknologi fra flere bransjer, inkludert robotisering og maskinlæring, vil den nye linjen bli den første i verden som kan klare å imøtekomme de strengeste kvalitetskrav til sortering av returpapir, uten manuelt arbeid. Anlegget installeres i første kvartal 2019 og vil være i full drift i andre kvartal.

▪ **Først ute med fossilfri transport:** I januar satte Norsk Gjenvinning Norges to første elektriske renovasjonsbiler i ordinær drift, i Sarpsborg kommune. I november kom Norsk Gjenvinning med den første flytende biogass (LBG) krok bilen på norske veier, som kjører for VESAR og drives med biogass produsert av matavfallet til innbyggerne i regionen.

▪ Norsk Gjenvinning-konsernet satser på **innovasjon og strategiske samarbeidsmodeller** med aktører langs verdikjeden, og var i 2018 spesielt aktive innen bygg og anlegg. Det ble utviklet og implementert en metodikk for oppnåelse av **100 prosent kilde-sorteringsgrad på byggeplass**. Vi inngikk strategisk samarbeid med flere av Norges største byggherrer for **utvikling av bærekraftige bygge-materialer** basert på resirkulerte råvarer. Og vi var med å etablere

næringsklyngen Construction City sammen med OBOS og AF Gruppen.

▪ I april sendte Norsk Gjenvinning Downstream som første norske aktør en båtlast med returtre til Skottland for **testing av materialgjenvinning for trevirke**.

▪ I august startet vi opp vår nye prosesslinje for **materialgjenvinning av gips** ved vårt anlegg i Holmestrand. Anlegget tar imot og prosesserer gipsavfall fra riveprosjekter, nybygging og produksjons-spill, og leverer gipspulver til Norgips og Gyproc som råvare til nye gipsplater.

▪ Norsk Gjenvinning sørget for **eksport av skipet Harrier til lovlig opphugging og resirkulering** i Tyrkia, på oppdrag fra Julia Shipping. Skipet hadde ligget i Farsund i over et år, og Norsk Gjenvinning påtok seg ansvaret for å utarbeide søknad og dokumentasjon for eksport av skipet og sikre at gjenvinningen av skipet kan skje under ansvarlige forhold og i henhold til internasjonale lover og regler.

▪ I 2018 fortsatte Norsk Gjenvinning med å donere brukte PCer til MARTE Nettverkssenter. Norsk Gjenvinning samler inn, renser og oppgraderer PCene, og leverer disse til nettverks-senteret hvor målgruppen er alene-foreldre og deres barn fra land med krig og konflikt, som har begrenset inntekt og trenger hjelp til å skaffe grunnleggende verktøy som kan gjøre hverdagen enklere.

▪ I oktober ble konsernets datterselskap IBKA Norge AS majoritetseier i **Mortens Rørinspeksjon AS**, som sammen med vår virksomhet i Eivind Koch Rørinspeksjon AS gir oss et mer komplett tjenestetilbud for rørinspeksjon på Østlandet. I november kjøpte vi **Kabel Metall og Trafo Gjenvinning AS (KMT)**, og fusjonerte samtidig Norsk Gjenvinning Metall sin kabelgranuleringsvirksomhet inn i KMT slik at dette selskapet nå utgjør konsernets satsning på nordisk vekst i markedet for gjenvinning av kabler og trafoer. I desember inngikk vi en avtale om å erverve **Øst-Riv AS** og slå det

sammen med R3 Entreprenør AS, for å skape en større og mer konkurranse-dyktig aktør innen rivningssegmentet. Transaksjonen ble gjennomført 1. mars 2019.

▪ Norsk Gjenvinning har i 2018 ytterligere **styrket sin ledende posisjon innen industrialisering, bærekraft og sirkulærøkonomi**, og vi inviteres stadig av næringsliv, myndigheter og universiteter til å snakke om utviklingen av gjenvinningsbransjen og samarbeid på tvers av sektorer for å fremme bærekraftig utvikling og det grønne skiftet.

▪ 2018 markerte starten på en lengre satsning for å bygge en **sterkere sikkerhetskultur** i konsernet. Det har inkludert evaluering av grad av kultur for sikkerhet/HMS på anleggene, involvering og opplæring av ledere, verneombud og tillitsvalgte og utvikling av **Livreddende regler**.

▪ I forbindelse med innføringen av **strengte importrestriksjoner til Kina**, har det vært nødvendig å finne nye avsetningsalternativer. For å sikre at vi eksporterer til land og kunder som ivaretar mennesker og miljøet, **gjennomførte compliance-teamet en revisjon** av disse nye nedstrøms-kundene i Asia i november 2018.

▪ Et høydepunkt i 2018 var at Norsk Gjenvinning klatret videre på **Ipsos årlige omdømmemåling** og nå er rangert som nummer 12 på listen over norske selskaper med best total-omdømme og dermed er blant topp 20 for andre år på rad. I samme undersøkelse rangeres Norsk Gjenvinning som det mest miljøbevisste selskapet i Norge, og nummer tre på samfunnsansvar.

Generelt om virksomheten

Virksomhet og lokalisering

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges ledende aktør innenfor avfall og gjenvinning. Konsernet driver sine aktiviteter gjennom hel- og deleide selskaper. Virksomheten er landsdekkende, med hovedkontor på Lysaker utenfor Oslo. Konsernet har cirka 1 300 ansatte og har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Årsberetningen omfatter morselskapet VV Holding AS og de hel- og deleide datterselskapene som til sammen utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet (i det følgende omtalt som «konsernet»).

Tjenester og satsningsområder

Virksomheten er organisert i to oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fem fokuserte virksomheter som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, husholdningsrenovasjon,

rivning, miljøsanering, massemottak og sikkerhetsmakulering. Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 38 anlegg i Norge. På årsbasis håndteres 1,8 millioner tonn avfall for over 40 000 kunder. Konsernet har renovasjonskontrakter med 39 kommuner i Norge og Sverige og bistår en rekke private virksomheter og offentlige foretak med avfallshåndtering både i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Norsk Gjenvinning selger resirkulerte råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia.

Nye rammebetingelser driver utviklingen

Etter hvert som omverdenen gradvis har erkjent behovet for bærekraftig avfallshåndtering, har håndteringen av avfall også blitt underlagt stadig nye lover, regler og myndighetskrav. Store deler av næringslivet ønsker også å innfri egne forpliktelser i forhold til ulike miljø- og kvalitetsstandards. I takt med denne utviklingen har tjenestetilbudet hos Norsk Gjenvinning blitt en viktig del av landets infrastruktur. Myndighetskravene endres og skjerpes stadig, og Norsk Gjenvinning utvikler sine tjenester løpende for å hjelpe kundene å ivareta

nye krav og behov. Konsernet bruker betydelige midler hvert år for å kunne utvikle stadig nye produkter, tjenester og teknologi som et svar på omverdenens krav og forventninger.

Kunden i fokus

Miljøriktige løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter. Norsk Gjenvinning muliggjør bærekraftig avfallshåndtering og gode miljøtiltak for virksomheter over hele landet. Hver eneste dag gjør konsernets medarbeidere en innsats for å gjøre kundenes miljøhverdag enklere, med lokale tjenester som gir globale miljøeffekter. Samtidig frigjøres kundenes tid, slik at de kan konsentrere seg om egen kjernevirksomhet.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinnings-selskap. Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier; *Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd*.

Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge, med en sterk posisjon i Sverige, Danmark og UK.
- Bransjens mest kostnadseffektive aktør med en industrialisert verdikjede og kontinuerlig forbedring i alle ledd.
- Ledende på kundedrevet utvikling og innovasjon, med fokus på tjenestekvalitet, nye nedstrømsløsninger, digitalisering og nye forretningsmodeller.
- En av Norges mest ettertraktete arbeidsplasser med sterk kultur, mangfold og talentutvikling.
- Gode interne kvalitets-, kontroll- og styringssystemer; fokus på HMS og etterlevelse i alt vi gjør.

Disse målsettingene innebærer klare føringer for hvilke oppgaver som skal prioriteres i konsernet. Det legges stor vekt på å bygge en sterk internkultur tuftet på verdigrunnlaget og den strategiske plattformen.

Redegjørelse for konsernets finansielle stilling

Konsernregnskapet til Norsk Gjenvinning Norge AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Etter styrets oppfatning gir de avlagte resultatregnskap, kontantstrømoppstilling, balanse og noter et rettviseende bilde om selskapets drift og stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter beløp seg til 5 043,7 millioner kroner (4 237,3 millioner kroner), mens driftskostnadene endte på 4 404,5 millioner kroner (4 028,0 millioner kroner). Økningen i driftsinntekter kommer av gevinster ved gjennomføring av salg-tilbakeleie transaksjoner i 2018 (499,4 millioner kroner) og økte salgsinntekter i alle segmenter. Konsernets driftsresultat i 2018 økte til 639,3 millioner kroner (209,3 millioner kroner). Økningen i driftsresultatet er drevet av gevinster fra gjennomføringen av salg-tilbakeleie transaksjonene i 2018.

Konsernets netto finansposter i 2018 utgjør -72,7 millioner kroner (-122,2 millioner kroner). Finanspostene består primært av renter på lån. Reduksjonen i netto finansposter fra 2017 er drevet av lavere rentekostnader på aksjonærlån fra morselskapet som følge av at konsernet har nedbetalt 991,5 millioner kroner i 2018.

Konsernets ordinære resultat før skattekostnad endte på 566,6 millioner kroner (87,1 millioner kroner). Endringen fra

2017 kommer av gevinster fra salg-tilbakeleie transaksjoner i 2018. Konsernets årsresultat ble 547,1 millioner kroner (61,9 millioner kroner). Konsernets totalresultat endte på 544,7 millioner kroner (67,9 millioner kroner).

Balanse, finansiering og likviditet

Sum anleggsmidler ved utgangen av 2018 var 1 532,9 millioner kroner (1 424,3 millioner kroner). Immaterielle eiendeler utgjorde 501,4 millioner kroner (528,1 millioner kroner). Konsernet har i 2018 investert i driftsmidler for 256,7 millioner kroner (175,1 millioner kroner). Finansielle anleggsmidler var ved utgangen av 2018 totalt 138,2 millioner kroner (65,6 millioner kroner).

Totale omløpsmidler beløp seg til 715,5 millioner kroner (1 208,8 millioner kroner) hvorav fordringer utgjorde 543,4 millioner kroner (712,9 millioner kroner) og bankinnskudd og kontanter var 80,2 millioner kroner (175,8 millioner kroner). Ved utgangen av 2017 inkluderte omløpsmidlene 207,3 millioner kroner i anleggsmidler holdt for salg.

Konsernets egenkapital per 31. desember var 1 000,9 millioner kroner (505,3 millioner kroner), tilsvarende en egenkapitalandel på 44,5 prosent (19,2 prosent). Endringer i egenkapitalen følger i hovedsak av disponering av årets totalresultat, som i stor grad er påvirket av gjennomføringen av salg-tilbakeleie transaksjoner i 2018.

Sum gjeld per 31. desember utgjorde 1 247,5 millioner kroner (2 127,8 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 417,7 millioner kroner (1 289,7 millioner kroner), hvorav 213,2 millioner kroner (1 158,0 millioner kroner) knytter seg til aksjonærlån. Aksjonærlånet forfaller til betaling 14. juli 2019 i sin helhet.

Likviditeten i konsernet er god, og det forventes ikke at det vil være behov for ytterligere likviditetstilførsel.

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra driftsaktiviteter utgjorde 453,0 millioner kroner (351,3 millioner kroner). Variasjonen mellom kontantstrømmen fra driftsaktiviteter og konsernets driftsresultat (639,3 millioner kroner) følger i hovedsak av justeringer for gevinst ved salg og tilbakeleie transaksjoner, periodens av- og nedskrivninger, samt bedringer i arbeidskapitalen som følge av salg av kundefordringer til tredjepart.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på 563,7 millioner kroner

(-124,8 millioner kroner). Endringen i netto kontantstrøm følger i hovedsak av mottatt vederlag ved salg og tilbakeleie transaksjoner.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -1 111,7 millioner kroner (-218,9 millioner kroner). Endringen i netto kontantstrøm kommer av nedbetaling på aksjonærlånet i 2018 med 991,5 millioner, dels motvirket lavere betalte renter.

Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter beløp seg til 80,2 millioner kroner ved utgangen av 2018, mot 175,8 millioner kroner ved utgangen av 2017.

Virksomhetsområder

Konsernstrukturen består av fire forretningsområder; Gjenvinning, Metall, Downstream og Prosjektvirksomheter, samt to nisjer; Renovasjon og Sikkerhetsmakulering. Konsernets virksomheter drives med strenge krav til kvalitet og bærekraft.

Gjenvinning

Gjennom Divisjon Gjenvinning tilbyr konsernet skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall. Samlet har divisjonen 26 anlegg (inklusive partneranlegg), 611 ansatte (600 ansatte) og håndterte i 2018 om lag 1,23 millioner tonn avfall (1,22 millioner tonn). De samlede driftsinntektene i 2018 var 2 442,5 millioner kroner (2 388,6 millioner kroner).

Divisjonens hovedfokus i 2018 startet med å mitigere kollapsen i nedstrømsmarkedet som traff divisjonen hardt allerede i første kvartal 2018, der Kina stengte grensene, sammen med en brann på papirlinjen til Oslo-anlegget som reduserte divisjonens kapasitet til å demme opp for kollapsen i nedstrømsmarkedet på papir. Gjenvinnings tap på papir er betydelig, men divisjonen vil reise seg og vil ha et toppmoderne papir-sorteringsanlegg i Oslo i løpet av andre kvartal 2019.

Gjenvinning har videreført sitt strukturelle arbeid med å optimalisere de driftsmessige forbedringsinitiativene i 2018 i alle ledd av verdikjeden, inkludert logistikk og anleggsdrift. Dette styrker divisjonssoliditet og sorteringsgrad der divisjonen har etablert en ny bærekraftig verdikjede med blant annet gipsgjenvinning. Oppstrømsmarkedet er fortsatt preget av meget hard konkurranse og prispress på nye kontrakter, sammen med økte krav om lavere CO₂-utslipp gjennom fossilfrie maskiner og biler. Nedstrømskostnadene i 2018 har stabilisert seg noe og divisjonen fokuserer på å optimalisere og øke sorteringsgraden for å være konkurransedyktig og ikke minst tilby kundene våre markedsledende tjenester.

Metall

Metallvirksomheten omfatter innsamling, mottak og behandling av jern, ikke-magnetiske metaller, EE-avfall, kabler og aske. Divisjon Metall har 12 anlegg (inklusive partneranlegg) i Norge. Divisjonen har 117 ansatte (128 ansatte) og håndterte rundt 241 tusen tonn stål og metaller i 2018 (248 tusen tonn). De samlede driftsinntektene i 2018 var 938,5 millioner kroner (901,9 millioner kroner).

Hovedfokus gjennom året har vært driftsmessig effektivisering av eksisterende kontraktportefølje, samt sikre økt lønnsomhet i fremtidige kontrakter.

Metall har videreført sitt strukturelle arbeid med å industrialisere virksomheten i 2018. Divisjonen har også hatt stort fokus på å øke aktiviteten i oppstrømsmarkedet. I fjerde kvartal ble divisjonens kabelvirksomhet fisjonert ut og fusjonert med det tilknyttede selskapet KMT. Aktiviteten og tilgangen på varer var lav og volatil i første halvår 2018, hvilket bidro til svekket resultat. Nedstrømsmarkedet var også utfordrende da prisen på en stor fraksjon, sekundær aluminium (Zorba), falt kraftig på verdensbasis på grunn av importendringer i Kina. Dette førte til kraftig svekkelse av resultatet i spesielt andre halvår. Aktiviteten og varetilgangen hadde en positiv utvikling under andre halvår, med god inngang i Q4. Prisfallet på Zorba i nedstrømsmarkedet stoppet opp og stabiliserte seg på et lavt nivå i Q4. Metall går ut av året med styrket industrialisering, god varetilgang og et nedstrømsmarked som viser tendenser til å snu oppover.

Downstream

Downstream opererer på tvers av konsernet og søker å maksimere utnyttelsen av de råvarene som samles inn og foredles. Divisjonens råvaremeglere er ledende i Norge og sørger for at konsernet oppnår de rette prisene ved salg av resirkulerte råvarer til industrien i Norden, Europa og Asia. I tillegg til dette driver divisjonen med trading av avfallsbasert

brensel og resirkulerte råvarer direkte fra kunder oppstrøms til industrien nedstrøms. Trading-virksomheten håndterte 267 tusen tonn i 2018 (262 tusen tonn) og hadde samlede driftsinntekter i 2018 på 241,2 millioner kroner (231,0 millioner kroner). Divisjon Downstream har 33 ansatte (32 ansatte).

Prosjektvirksomheter

Konsernet leverer gjennom R3 Entreprenør, IBKA og Norsk Gjenvinning m³ et bredt spekter av prosjektbaserte tjenester til entreprenører og industribedrifter. Prosjektvirksomhetene har 269 ansatte (257 ansatte) i Norge, Danmark og England. De samlede driftsinntektene for virksomhetene var i 2018 på 642,4 millioner (546,7 millioner).

Divisjonen for prosjektvirksomheter har gjennom 2018 fokusert på industrialisering av kjerneprosesser i de respektive enheters verdikjeder. Markedet for industri-, deponi- og rivetjenester har gjennom året vært stigende og utviklingen samlet sett målt mot fjoråret har vært positiv.

Renovasjon

Norsk Gjenvinning Renovasjon er konsernets totalleverandør av renovasjonstjenester for kommuner i Norge og Sverige. Virksomheten er en ledende

aktør i dette markedet og har oppdrag for 39 kommuner i Norge og Sverige.

Virksomheten har 297 egne ansatte (277 ansatte) i Norge og Sverige og sysselsetter totalt 335 personer. Det vil si at 11,3 prosent av de sysselsatte i Divisjon Renovasjon er ansatt hos underentreprenører. Av de 193 tunge kjøretøy som kjører i daglig tjeneste går 47 prosent på biogass. Videre har virksomheten tre tunge kjøretøyer som er drevet av elektrisitet. De samlede driftsinntektene i 2018 var 384,4 millioner kroner (289,5 millioner kroner). Renovasjon har gjennom 2018 opplevd utfordringer med lønnsomhet på enkelte kontrakter. Hovedfokus gjennom året har vært driftsmessig effektivisering av eksisterende kontraktportefølje, samt sikre økt lønnsomhet i fremtidige kontrakter.

Sikkerhetsmakulering

Konsernet er gjennom Norsk Makulering Norges ledende leverandør innenfor makulering og destruksjon av sensitivt materiale innen papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Selskapet har seks ansatte (seks ansatte), betjener rundt 2 600 kunder og håndterer 2 195 tonn papirdokumenter. De samlede driftsinntektene i 2018 var 56,7 millioner kroner (59,5 millioner kroner).

Innovasjon

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. I 2018 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende innovasjonsprosjekter, herunder:

- Papirsortering, ny digital papir-sorteringsteknologi
- Bærekraftig gjenvinning av gips
- Materialgjenvinningsløsning for blandet returtrø

Innovasjonsarbeidet utføres ofte i samarbeid med eksterne aktører, som kunder, leverandører og produksjonsbedrifter. Det forventes at denne type samarbeidsformer vil bli enda viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer. Forskningsaktivitet og prosjekter i en tidlig fase, samt vedlikehold av eksisterende produkter, utgiftsføres løpende.

Operasjonell risiko og risikostyring

Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet. Risikostyring er delt mellom de operative enhetene som har hovedansvaret for relevant operativ og kommersiell risikostyring og etterlevelse innenfor sitt virksomhetsområde og konsernets finansavdeling har hovedansvaret for finansiell risikostyring i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernstabene etablerer retningslinjer og rutiner for håndtering av compliance-risiko og koordinerer og gjennomfører en samlet risikovurdering.

Konsernet har opprettet et eget compliance-program som omfatter hele

konsernet. Divisjonene har identifisert risiko for brudd på myndighetskrav og tiltak for å redusere eventuell risiko. Programmet rapporteres kvartalsvis til konsern.

Nedenfor er en beskrivelse av visse risikoer som kan påvirke vår virksomhet, økonomiske stilling og resultatet av virksomheten fra tid til annen.

Generell markedsrisiko

Konsernet er eksponert for den økonomiske syklusen og makroøkonomiske svingninger som er utenfor konsernets kontroll. Siden en svak økonomi generelt resulterer i reduserte nivåer av industriell

aktivitet og forbruk, kan endringer i den generelle økonomiske situasjonen påvirke volumene av avfall og dermed etterspørselen etter konsernets produkter og tjenester. Der hvor konsernet er betalt på grunnlag av kilogram/tonn innsamlet og behandlet avfall, kan en svak økonomi direkte negativt påvirke konsernets inntekter og resultat, mens en sterk økonomi kan ha en motsatt effekt.

Politisk og juridisk risiko

Konsernet opererer i en strengt regulert virksomhet. Endringer i lover eller endringer i planlagt implementering av nye utslippskrav kan ha vesentlig innvirkning på konsernets drift og økonomiske resultater.

Konkurranse i markedet

Bransjene konsernet opererer i er konkurranseutsatte. Selv om konsernet anser seg for å være godt posisjonert i markedet, kan det ikke gis noen garanti med hensyn til fremtidig konkurranse og markedsposisjon.

Kunderisiko

Konsernet er generelt avhengig av ordrer under rammeavtaler med kunder for salg av sine produkter og tjenester. Dette skaper en usikkerhet med hensyn til fremtidig inntekt. Selv om konsernet har en diversifisert kundebase, kan lavere salgsvolumer knyttet til ett eller flere av de eksisterende rammeavtalene, eller tap av kunder eller rammeavtaler uansett grunn, ha betydelig negativ innvirkning på konsernets finansielle resultater. Konsernet er videre avhengig av å delta i, og være tildelt oppdrag i offentlige anbud. Det kan ikke gis noen garantier for at konsernet vil bli tildelt oppdrag under slike offentlige anbud i fremtiden.

Avhengighet av nøkkelpersonell

Videre utvikling av konsernet er avhengig av tilgang på kvalifisert personell, spesielt sentrale lederstillinger. Tap av nøkkelpersonell kan ha en negativ innvirkning på konsernets driftsresultat og finansielle stilling.

Operasjonell gearing og tap av inntekter

En stor del av konsernets kostnadsbase består av lønn og store deler av kostnadsbasen bør dermed betraktes som fast på mellomlang sikt. Enhver nedgang i inntekter vil i stor grad påvirke netto resultat før skatt i samme størrelsesorden som brutto bidrag fra slike tapte inntekter.

Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringer kan ikke nødvendigvis dekke alle potensielle forpliktelser i konsernet. Det er en risiko for at konsernet vil lide store tap som ikke vil bli dekket av noen forsikring.

Risiko knyttet til immaterielle eiendeler

Konsernet har kun i begrenset grad beskyttet sine intellektuelle eiendeler. Konkurrenter kan derfor kopiere noen av konsernets produkter, noe som igjen kan ha en negativ effekt på konsernets virksomhet.

Helse, miljø og sikkerhet

Konsernet er involvert i håndtering og produksjon av industrielt, nærings- og husholdningsavfall (både farlig og ikke-farlig), riving og miljøsanering (asbest, PCB etc.), samt har en betydelig transportvirksomhet. Dermed er de ansatte i konsernet eksponert for helse-, miljø- og sikkerhetsrisikoer. Slike driftsoperasjoner kan føre til betydelig forurensning på bakken og/eller miljø hvor konsernet opererer. Konsernet kan holdes økonomisk ansvarlig for slik miljøforurensning eller skade.

Risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon

Bransjer hvor konsernet opererer har en iboende risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon, og konsernet er eksponert for slik risiko spesielt i forbindelse med sin bruk av agenter i flere jurisdiksjoner, herunder i Asia. Selv om konsernet har og utvikler rutiner og andre sikringstiltak for å forebygge forekomst av svindel, bestikkelser og korrupsjon, vil det ikke være mulig for

konsernet å oppdage og/eller hindre alle slike lovbrudd. Påstått eller faktisk involvering i korrupsjon eller andre ulovlige aktiviteter fra konsernets styremedlemmer, ansatte, agenter, samarbeidspartnere eller kunder kan ha en vesentlig negativ innvirkning på konsernets virksomhet, blant annet som følge av sivile eller strafferettslige sanksjoner, utelukkelse fra offentlige anbud og/eller omdømmeskade.

Risiko knyttet til import- og eksportrestriksjoner

Konsernet er eksponert for risiko for riktig anvendelse av import- og eksportforskrifter. Eventuelle brudd på slike regler, som en konsekvens av feil klassifisering av produkter eller på annen måte, kan ha en negativ innvirkning på konsernets virksomhet.

Fare for å miste lisenser og konsesjoner

Konsernet har flere lisenser og konsesjoner i ulike jurisdiksjoner som tillater konsernet å operere i avfallsbransjen og å håndtere, transportere, eksportere og importere ulike typer avfall. Tap av slike lisenser og konsesjoner kan ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten i konsernet.

Estimatrisiko

Konsernet kan mislykkes i å effektivt beregne risiko, kostnader eller timing ved utarbeidelse av anbud. Feil og mangler i anbudsprosesser kan ha en vesentlig negativ innvirkning på lønnsomheten i konsernet.

Finansiell risiko og risikostyring

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i tilknytning til salg av metaller, plast og papir, samt kjøp av nedstrømsløsninger. Denne risikoen er særlig relevant i forhold til EUR, SEK, DKK og USD. På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valuta-svingninger.

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av rentebærende gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernets renterisiko er begrenset da hovedfinansieringen i konsernet kommer fra aksjonærlån med fast rente.

Likviditetsrisiko

Konsernet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter

og løpende prognoser. Konsernets finansieringsbehov er dekket gjennom aksjonærlån.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Selskapet har gjennom flere år hatt beskjedne tap på kundefordringer. Nye kunder kredittvurderes og godkjennes før det innvilges kreditt. Ansvar for kredittstyring er sentralisert og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitets-system.

Prisrisiko

Konsernet er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Håndtering av prisrisikoen søkes håndtert ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisikoen knyttet til metaller som avdekkes under avfalls-sorteringsprosessen sikres i finansielle

markeder ved bruk av derivater. Utvikling i råvarepriser gjennom 2018:

- **Stål og metaller:** Metall- og stålprisene holdt seg på et relativt stabilt nivå gjennom 2018, dog med noe fallende tendens ut året. Alle metallpriser ble påvirket av handelsrestriksjoner og straffetoll mellom forskjellige land, først og fremst USA og Kina. I tillegg førte kinesiske importrestriksjoner til en overflod av metaller i alle andre markeder. Grunnleggende konjunkturforutsetninger er fortsatt positive for forbruk av metaller.

- **Returpapir:** Prisene sank markant i første kvartal før det kom en moderat stigning og prisen stabiliserte seg etter sommeren. Situasjonen med begrenset eksport til Asia er fortsatt en vesentlig faktor i europeiske returpapirpriser.

- **Avfallsbasert brensel:** Nedstrømsprisene for avfallsbasert brensel har vært relativt stabile gjennom hele 2018 for Norge og Skandinavia. Operasjonelt opplevde massburn-markedet utfordringer med høy brennverdi i varen på grunn av en varm og tørr sommer. Det er en tydelig trendutvikling at det stilles høyere krav fra nedstrømsmottakerne til riktig kvalitet og leveransepresisjon gjennom hele året.

- **Plast:** Det er fortsatt en anstrengt avsetningssituasjon for returplast av lave kvaliteter. Prisene har vært stabile gjennom 2018.

- **Returtre:** Returtre hadde en positiv prisutvikling til energigjenvinning i 2018, og den hovedeffekten kom fra tredje kvartal. Den negative trenden som hadde bakgrunn i flere år med milde vintre og prisfall på konkurrerende energiprodukter snudde etter en veldig kald vinter i 2017/2018 i kombinasjon med økt etterspørsel av Returtre til materialgjenvinning (treplateproduksjon).

For ytterligere informasjon om konsernets risikostyring henvises det til note 23 i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

I februar 2019 ble en transaksjon hvor konsernet mister kontroll over R3 Entreprenør godkjent av konkurranse-tilsynet. 1. mars 2019 ble transaksjonen gjennomført, hvor R3 Entreprenør og Øst-Riv er fulleide datterselskaper av ett holdingselskap hvor konsernet har en 36 prosent eierandel. Det er inngått en avtale med øvrige aksjonærer hvor det både er en betinget rettighet og betinget forpliktelse for konsernet å kjøpe ytterligere eierandeler i selskapet – som i tilfellet vil medføre at NG-konsernet har kontroll over enheten. Konsernet forventer at opsjonen vil bli utløst rundt august 2019.

Redegjørelse for morselskapet årsregnskap

Virksomhetens art

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskapet i konsernet. Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i og å levere administrative og finansielle tjenester til datterselskapene.

Resultatregnskap

Morselskapets samlede driftsinntekter beløp seg til 297,8 millioner kroner (299,4 millioner kroner). Morselskapets driftsresultat økte fra 82,6 millioner i 2017 til 106,4 millioner i 2018.

Morselskapets netto finansposter viser et resultat på 480,5 millioner kroner (30,3 millioner kroner). Netto finansposter består i hovedsak av inntektsførte gevinster ved salg av datterselskaper i

2018 og renter på lån fra morselskapet VV Holding AS.

Investeringer

Morselskapet har investert 151,2 millioner kroner i nye driftsmidler i 2018 (122,0 millioner kroner).

Egenkapital og soliditet

Morselskapets egenkapital er ved utgangen av 2018 på 960,5 millioner kroner (447,7 millioner kroner). Endring av morselskapets egenkapital følger av disponering av årets resultat og innregning av avgitt konsernbidrag.

Finansiering og kontantstrøm

Morselskapet er finansiert gjennom et aksjonærlån som beløp seg til 213,2

millioner kroner ved utgangen av 2018 (inklusive påløpte renter). Morselskapets operasjonelle kontantstrøm utgjorde 245,2 millioner kroner i 2018 (284,2 millioner kroner). Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter utgjorde 719,6 millioner kroner (-70,8 millioner kroner). Økningen skyldes salg av datterselskaper, samt mottak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper i 2018. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -1 075,0 millioner kroner (-210,3 millioner kroner). Endringen skyldes økt nedbetaling av aksjonærlån i 2018.

Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap.

Redegjørelse om samfunnsansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet utgir en egen bærekraftsrapport for 2018. Denne er tilgjengelig på konsernets hjemmeside: www.ngggroup.no

Norsk Gjenvinning bidrar til å løse kundenes miljømessige utfordringer forsvarlig og effektivt ved å ta hånd om avfall, sortere og foredle det slik at det kan bli råstoff for nye produkter. Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydnings-

fulle gjenvinningsselskap. Det innebærer å strekke seg lengre enn å håndtere andres avfall på forsvarlig vis. Bærekraft er integrert i Norsk Gjenvinnings strategi og drift, og er fundert på de fire grunnpilarene sirkulærøkonomi, compliance, eget fotavtrykk og sosialt ansvar.

Norsk Gjenvinning er medlem i UN Global Compact og har forpliktet seg til å drive virksomheten i henhold til de prinsipper som der er beskrevet.

Redegjørelse om foretaksstyring

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring, basert på omfang og natur av konsernets aktiviteter. Som ett ledd i styrets overvåking gjennomføres det kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i risikoområder og identifiserte avvik.

Konsernledelsen har fokus på internkontroll over finansiell rapportering og styrer gjennom konsernpolicyer og styrerepresentasjon i datterselskaper. Internkontrollrutiner er basert på en organisasjonsinndeling som definerer roller og ansvar for de forskjellige

ledelsesnivåer og sentrale funksjoner som gir veiledning for praktisering av god internkontroll.

Morselskapet har ikke vedtektsfestet regler og prosedyrer for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer. Beslutninger om oppnevning og utskiftning av styremedlemmer treffes av generalforsamlingen. Styret består av syv medlemmer.

Det er ikke vedtektsfestet bestemmelser eller gitt fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer.

”
Vi arbeider systematisk med å sikre at virksomheten ikke er eller blir involvert i konkurranseskadelig adferd, og har implementert et program for å forhindre dette.

Compliance

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på etterlevelse av lover og regler i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi arbeider derfor kontinuerlig med opplæring og utvikling, samt investerer i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd.

Konsernsjefen har utpekt direktør for organisasjonsutvikling og compliance som Chief Compliance Officer (CCO). CCO-funksjonen er ansvarlig for konsernets compliance-program og rapportering av resultater fra dette. Oppfølging av programmet skjer i samarbeid mellom CCO, konsernledelsen og datterselskapene i konsernet.

Kjøreregler for ansatte (Code of Conduct)

Våre kjøreregler er konsernets retningslinjer for god forretningsskikk, og gjenspeiler gjeldende lovgivning. Kjørereglene setter dermed grenser for hvilken adferd som vil bli akseptert når man er ansatt i Norsk Gjenvinning-konsernet. Vi gjennomfører opplæring og minner om kjørereglene i internkommunikasjon, og alle ansatte må undertegne på at kjørereglene er lest og forstått.

I tillegg til å etterleve egne kjøreregler, har Norsk Gjenvinning-konsernet signert Code of Conduct for Norsk Industris Utvalg for Gjenvinning. Vi har derfor forpliktet oss til å etterleve de bestemmelse som følger av denne.

Nulltoleranse for korrupsjon, heleri, tyveri og illojalitet

Korrupsjon er alvorlig og rammer også gjenvinningsbransjen. Norsk Gjenvinning tar sterk avstand fra slike handlinger. Som medlem i Transparency International Norge forplikter vi oss til å praktisere nulltoleranse for alle former for korrupsjon, og å arbeide for å implementere verdier, Code of Conduct og anti-korrupsjonsprogrammer som dekker hele virksomheten.

Vi har implementert et antikorrupsjonsprogram i konsernet for å forebygge og bekjempe korrupsjon. Det innebærer at vi gjennomfører risikokartlegging av hvilke stillinger som kan bli utsatt for

korrupsjonshandlinger. Ansatte i disse stillingene gjennomgår obligatorisk opplæring og dilemmatrening.

Vi tilpasser våre kontraktsmaler, og foretar fortløpende kontroller av risikoutsatte underleverandører og agenter.

Aktiv kontroll

For å sikre at anlegg til enhver tid opererer etter regelverk og tillatelser, gjennomføres internkontroller som internrevisjoner og samsvarsvurderinger. Vi kontrollerer jevnlig flere av våre underleverandører både i Norge og i utlandet for å sørge for at regelverket opprettholdes i hele verdikjeden, eksempelvis gjennom revisjon av samarbeidspartnere nedstrøms i Asia eller transportører i Europa.

Som del av vårt compliance-program gjennomfører vi IDD-sjekk (Integrity Due Diligence) av utenlandske agenter og tradere. Dette som del av vår prosedyre for valg av samarbeidspartnere som sluttkunder, agenter og tradere utenfor Norden.

For å sikre sporbarhet og kontroll på vareflyten, stiller vi krav om at samtlige kjøretøy skal veies inn og ut av våre avfallsanlegg. Vektene i konsernet er integrert med ERP-systemene som benyttes for å redusere risiko for til-siktete og utilsiktede feil. Vi har streng tilgangskontroll for endring av masterdata, og fullmaktsmatrisene for konsernet og datterselskapene skal etterleves. For å redusere risikoen for omsetting av stjålet gods, har Norsk Gjenvinning forbud mot kontantkjøp av metaller.

Nulltoleranse for konkurranseskadelig adferd

Vi arbeider systematisk med å sikre at virksomheten ikke er eller blir involvert i konkurranseskadelig adferd, og har implementert et program for å forhindre dette. Her kartlegges risiko for konkurranseskadelig adferd, og ansatte som er i risikogruppen gjennomgår obligatorisk opplæring i regelverket og dilemmatrening. Alle ansatte i risikogruppen skal med jevne mellomrom fylle ut et egen-erklæringsskjema for å belyse eventuelle interessekonflikter.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre ansatte etterlever verdiene **Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd** i sitt virke.

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Konsernet hadde totalt 1 337 ansatte (1 328 årsverk) ved utgangen av 2018, som fordeler seg innen stillingsgrupper som operatører, sjåførere, kundesenter, salg, HMS/Lean, øvrige funksjonærer og ledere.

Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre ansatte etterlever verdiene **Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd** i sitt virke. Som et ledd i arbeidet med å utvikle kulturen og sikre etterlevelse av lover og interne regler, er det lagt til rette for at ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har konsesjon fra Datatilsynet for ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet, og vi har utarbeidet informasjon knyttet til varslingsrutiner er en del av opplæringen i konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner, og kan medføre risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor et kontinuerlig høyt fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og risikovurderingene blir jevnlig oppdatert i selskapene og gjennomgått med de ansatte.

2018 har markert starten på et omfattende og viktig arbeid med å utvikle en enda mer bevisst sikkerhetskultur i konsernet. Dette har blant annet gitt utslag i bedring av antall skader og redusert H-verdi. Totalt hadde konsernet 11 personskader som resulterte i 347 fraværsdager. Dette er en markant bedring fra 2017 da tilsvarende tall var 37 personskader og 472 fraværsdager.

Det resulterer videre i en H-verdi for 2018 på 4,3, som er en tydelig nedgang fra 2017 da H-verdi var på 8,9. Det har vært gjennomført flere tiltak for å redusere omfanget av skader i konsernet, og fokuset fortsetter.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 6,4 prosent i 2018. Korttidsfravær var på 2,2 prosent, og langtidsfraværet var på 4,2 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2017 totalt på 6,3 prosent. Det er gjennomført flere tiltak for å redusere sykefraværet i konsernet, og fokuset fortsetter.

Medarbeidertilfredshet

Hvert år gjennomfører vi medarbeiderundersøkelse blant alle våre ansatte. I 2018 deltok 1056 medarbeidere i undersøkelsen, som var 13,3 prosent flere enn 2017, og responsgraden gikk opp fra 79 prosent i 2017 til 80 prosent i 2018.

Norsk Gjenvinning har svært engasjerte medarbeidere som gjerne yter en ekstra innsats når det er nødvendig, og tre av fire opplever at gjennomføringsevnen er høy eller svært høy. De ansatte har en god forståelse for rollen sin, er svært kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde. I tillegg forstår man konsernets overordnede mål, og lederne viser seg frem som gode rollemodeller som leder i tråd med våre verdier. Medarbeiderne vurderer også en rekke forhold knyttet til HMS og compliance svært høyt, og mener at dette arbeidet fungerer godt i selskapet. Konsernet oppnår et godt resultat i 2018 og et nivå som ligger stabilt sammenlignet med 2017.

Kompetanseutvikling

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig med kompetanseheving, og NG-skolen er vår kanal for å tilby opplæring og kurs til alle ansatte. For å sikre godt og relevant innhold, jobber vi kontinuerlig med å øke bredden av kurs og forbedre

synligheten av de opplæringstiltakene som faktisk gjennomføres. Kurs i 2018 inkluderer (men er ikke avgrenset til) opplæring i HMS og risikokartlegginger, avfallsregelverket, farlig avfall, karakterisering av avfall til deponi, ulike Lean-betekurser, varslings og NG's kjøreregler, konkurranserett, nærvær og sykefraværsoppfølging, samt lederutvikling. I tillegg har våre prosjektbaserte virksomheter utviklet egne programmer som er skreddersydd for deres aktivitet og kvalitets-/sikkerhetskrav.

Medbestemmelse

Ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsernutvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2018 ble det avholdt ett slikt møte.

Det er i tillegg tre ansattrepresentanter og tre varamedlemmer i styret til Norsk Gjenvinning Norge AS.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) etableres i alle selskaper med 50 eller flere ansatte, og i selskaper med 20–50 ansatte dersom en av partene krever det. Det er etablert verneombud på alle avdelinger med ti eller flere ansatte. Tilnærmet hele arbeidsstyrken i konsernet er representert av verneombud og/eller AMU på sin arbeidsplass. Det gjennomføres egne samlinger for verneombudene, og divisjonene har jevnlig møter med lokale tillitsvalgte/ansattrepresentanter, samt at det gjennomføres samtaler og drøftinger om resultater, planlagte organisasjonsendringer og andre større tiltak.

Likestilling

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens formål i konsernet. Aktivitetene omfatter

Antall NASJONALITETER:

blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1 337 ansatte, hvorav 17 prosent er kvinner og 83 prosent er menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe og 31 kvinner har ledende stillinger. Det er ett kvinnelig styremedlem i konsernets styre, og fra 2019 er det to kvinner i styret til NG-konsernet. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2018 hadde konsernet medarbeidere som representerer over 20 ulike nasjonaliteter. Vi jobber aktivt med integrering gjennom involvering, norskopplæring og tilrettelegging.

Vi bestreber oss på å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne følger vi Arbeidsmiljøloven, og vi foretar individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver ved behov. Flere avdelinger i konsernet tilrettelegger for arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne, enten i samarbeid med NAV eller i egen regi.

Styre og ledelse

Ved utgangen av 2018 bestod konsernets styre av styrets leder, nestleder og fem øvrige styremedlemmer, hvorav tre er representanter valgt av de ansatte. I 2018 bestod konsernledelsen av konsernsjef, tre konserndirektører med stabansvar, fire divisjonsdirektører, samt en direktør for oppstrøms salg/logistikk.

Fotavtrykk

Konsernets virksomhet er bærekraftig av natur, men den normale driften påvirker det ytre miljø og det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere de negative effektene. Målsettinger, måleindikatorer og tiltak knyttet til det ytre miljø er nærmere beskrevet under miljøavsnittet i bærekraftrapporten.

Konsernets mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven. I tillatelsene ivaretas miljøet gjennom krav til blant annet kompetanse, driftstider, visuelt inntrykk, fysisk utforming av anleggene, støy- og støvnivåer, samt utslipp til luft, vann og grunn. Etterlevelse av tillatelser rapporteres årlig via Altinn i henhold til myndighetenes krav.

I 2018 var Norsk Gjenvinning Renovasjon først ute i Norge da de introduserte to elektriske renovasjonsbiler i forbindelse med renovasjonsoppdraget i Sarpsborg kommune. Konsernet introduserte også den første krok-bilen drevet på såkalt LBG-gass i 2018. LBG-gassdrevne biler gjør det mulig å erstatte konvensjonelle dieselmotorer på biler som krever høy løfteevne og for lengre rekkevidde. Norsk Gjenvinning vil fortsette å utforske og introdusere kjøretøy og anleggsmaskiner som fjerner eller reduserer klimagassutslippene.

Konsernets samlede bærekraftrapport med klimagassregnskap finnes på www.nggroup.no

Utsiktene fremover

Konsernet står fortsatt ovenfor makroøkonomiske utfordringer relatert til lave nedstrømspriser spesielt relatert til papir og metall fraksjon. Til tross for dette forventer vi å se forbedringer i både divisjon Gjenvinning og divisjon Metall i 2019. I Prosjekt-baserte virksomheter er utviklingen positiv, og vi forventer at den gode utviklingen fra 2018 fortsetter inn i 2019 i flere av

virksomhetsområdene. Vi forventer sterk forbedring i renovasjonsvirksomheten i 2019 som følge av avslutning av RenoNorden kontrakter, bedret operasjonell kontroll, kostnads-kontroll og positive effekter fra nye kontrakter startet opp sent i 2018 og tidlig i 2019.

Lysaker, 29. april 2019

Erik Osmundsen
Administrerende direktør

Reynir Kjær Indahl
Styremedlem

Roy Jenshagen
Styremedlem

Ole Enger
Styrets leder

Hannah Gunvor Jacobsen
Styremedlem

Lasse Stenskrog
Styremedlem

Per-Anders Hjort
Styrets nestleder

Lars Conny Ryk
Styremedlem

Cecilie Skauge
Styremedlem

05

Regnskap med noter og revisjonsberetning

Del 1 Norsk Gjenvinning-konsernet

Del 2 Norsk Gjenvinning Norge AS

DEL 1

Konsernregnskap Norsk Gjenvinning- konsernet

Konsolidert oppstilling av resultat 01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2018	2017
Salgsinntekt	4, 5, 6	4 473 279	4 212 090
Andre driftsinntekter	6	570 463	25 258
Sum driftsinntekter		5 043 742	4 237 347
Varekostnad	5, 15	2 307 701	2 113 147
Lønnskostnad	7	1 056 495	963 312
Av- og nedskrivninger	12, 13	192 883	215 005
Andre driftskostnader	8	851 693	728 888
Netto andre gevinster(-)/tap	9	(4 314)	7 684
Driftsresultat		639 284	209 311
Finansinntekter	10	1 013	4 102
Finanskostnader	10	72 891	111 643
Netto agio/disagio (-)		(2 635)	(17 445)
Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskap	14	1 799	2 741
Resultat før skattekostnad		566 570	87 066
Skattekostnad	11	19 446	25 130
Årsresultat		547 124	61 935
ÅRSRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	545 713	53 006
Ikke kontrollerende eierinteresser	26	1 411	8 930

Konsolidert oppstilling av totalresultat
01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2018	2017
Årsresultat		547 124	61 935
POSTER SOM KAN BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT:			
Omregningsdifferanser	19	(2 386)	5 948
Netto andre inntekter/kostnader (-)		(2 386)	5 948
Totalresultat		544 738	67 884
TOTALRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	543 328	58 954
Ikke-kontrollerende eierinteresser	26	1 411	8 930

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon
Eiendeler

(NOK'000)	Note	31.12.18	31.12.17
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	13	829 416	767 250
Immaterielle eiendeler	12	16 195	20 500
Goodwill	12	485 200	507 592
Utsatt skattefordel	11	63 901	63 337
Investeringer i tilknyttede selskaper	14	111 292	21 360
Andre langsiktige fordringer	16	26 937	44 242
Sum anleggsmidler		1 532 942	1 424 281
OMLØPSMIDLER			
Varelager	15	91 588	112 716
Kundefordringer	16, 5	382 322	588 348
Andre fordringer	16	161 120	124 571
Andre finansielle eiendeler	25	304	-
Kontanter og kontantekvivalenter	17	80 155	175 850
Eiendeler holdt for salg	6, 13	-	207 348
Sum omløpsmidler		715 490	1 208 832
Sum eiendeler		2 248 431	2 633 113

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon
Egenkapital og gjeld

(NOK'000)	Note	31.12.18	31.12.17
EGENKAPITAL			
Egenkapital tilhørende eiere av morselskapet	18,19	979 498	483 796
Ikke-kontrollerende eierinteresse	26	21 414	21 527
Sum egenkapital		1 000 912	505 322
LANGSIKTIG GJELD			
Lån	20	158 261	1 257 029
Utsatt skatt	11	825	1 633
Pensjoner og lignende forpliktelser	7	11 537	10 265
Andre avsetninger for forpliktelser	21	64 289	75 292
Sum langsiktig gjeld		234 912	1 344 219
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	5	329 051	287 731
Annen kortsiktig gjeld	22	395 287	407 449
Betalbar skatt	11	3 200	12 311
Lån	20, 5	259 484	32 632
Andre finansielle forpliktelser	25	11 824	16 015
Andre avsetninger for forpliktelser	21	13 761	27 432
Sum kortsiktig gjeld		1 012 607	783 572
Sum gjeld		1 247 519	2 127 791
Sum egenkapital og gjeld		2 248 431	2 633 113

Lysaker, 29. april 2019

 Erik Osmundsen Administrerende direktør	 Ole Enger Styrets leder	 Per-Anders Hjort Styrets nestleder
 Reynir Kjær Indahl Styremedlem	 Hannah Gunvor Jacobsen Styremedlem	 Lars Conny Ryk Styremedlem
 Roy Jenshagen Styremedlem	 Lasse Stensborg Styremedlem	 Cecilie Skauge Styremedlem

Konsolidert kontantstrømoppstilling
01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2018	2017
Resultat før skattekostnad		566 570	87 066
Betalte skatter		(14 104)	(9 965)
Av- og nedskrivninger	12, 13	192 883	215 005
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler og virksomhet	6	(533 966)	(11 443)
Finansposter uten kontanteffekt		47 585	112 048
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		13 956	11 900
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	7	1 272	2 346
Endring i avsetninger for andre forpliktelser	21	(24 525)	(7 600)
Endring i varelager	15	(2 295)	(27 651)
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16	168 708	(110 010)
Endring i leverandør-, annen kortsiktig gjeld og tidsavgrensningsposter	22	36 929	89 651
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		453 013	351 347
Kjøp av anleggsmidler	12, 13	(148 434)	(125 818)
Salg av varige driftsmidler	6	32 087	15 654
Salg-tilbakeleie transaksjoner	6	701 845	-
Salg av virksomhet	6	24 955	3 291
Kjøp av datterselskap og tilknyttede selskap	14, 28	(48 258)	(9 000)
Netto betaling andre finansielle investeringer		-	(11 420)
Utbytte fra tilknyttede selskaper	14	1 500	2 500
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		563 695	(124 793)
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	20	(1 166 021)	(325 890)
Innbetalinger ved opptak av lån	20	173 500	145 000
Nedbetaling på finansielle leieavtaler	20	(43 046)	(28 116)
Utbetaling av utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	27	(5 573)	(5 355)
Transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresse	27	(65 485)	-
Betalte renter		(5 059)	(4 507)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(1 111 684)	(218 868)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		(94 976)	7 686
Effekt av endringer i valutakurser		(718)	1 721
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01	17	175 850	166 443
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12		80 156	175 850

Konsolidert oppstilling over endringer i egenkapital

(NOK'000)	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Annen egen- kapital	Sum	Ikke kon- trollerende eier- interesse	Sum egenkapital
Per 01.01.2018	87 687	42 051	644	353 414	483 796	21 527	505 322
Årsresultat	-	-	-	545 713	545 713	1 411	547 124
Årets utvidede resultat	-	-	-	(2 386)	(2 386)	-	(2 386)
Årets totalresultat	-	-	-	543 328	543 328	1 411	544 738
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	58 987	58 987	-	58 987
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(45 420)	(45 420)	-	(45 420)
Utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(7 448)	(7 448)
Kjøp av ikke kontrollerende eierinteresse				(61 193)	(61 193)	(4 293)	(65 485)
Ikke kontrollerende eierinteresse på virksomhetssammenslutning				-	-	10 217	10 217
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	(47 626)	(47 626)	(1 523)	(49 149)
Per 31.12.2018	87 687	42 051	644	849 116	979 498	21 414	1 000 912
Per 01.01.2017	87 687	42 051	644	249 559	379 941	17 952	397 893
Årsresultat	-	-	-	53 006	53 006	8 930	61 935
Årets utvidede resultat	-	-	-	5 948	5 948	-	5 948
Årets totalresultat	-	-	-	58 954	58 954	8 930	67 884
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	187 087	187 087	-	187 087
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(142 186)	(142 186)	-	(142 186)
Utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(5 355)	(5 355)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	44 901	44 901	(5 355)	39 546
Per 31.12.2017	87 687	42 051	644	353 414	483 796	21 527	505 322

Jf note 18 og 19 for ytterligere informasjon om egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet, og note 26 for informasjon knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresse.

Del 1
NOTER

Note 1	Generell informasjon.....	78
Note 2	Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene	78
Note 3	Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	84
Note 4	Segmentinformasjon.....	84
Note 5	Nærstående parter.....	87
Note 6	Driftsinntekter	88
Note 7	Lønnskostnader	89
Note 8	Andre driftskostnader	91
Note 9	Netto andre gevinster(-)/tap.....	92
Note 10	Finanskostnader og –inntekter	93
Note 11	Skatt.....	93
Note 12	Immaterielle eiendeler.....	95
Note 13	Varige driftsmidler	97
Note 14	Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.....	98
Note 15	Varer.....	99
Note 16	Kundefordringer og andre fordringer.....	100
Note 17	Kontanter og kontantekvivalenter	101
Note 18	Aksjekapital og overkurs.....	101
Note 19	Annen egenkapital.....	102
Note 20	Lån og finansielle leieavtaler.....	103
Note 21	Andre avsetninger for forpliktelser.....	106
Note 22	Annen kortsiktig gjeld	107
Note 23	Finansiell risikostyring.....	108
Note 24	Finansielle instrumenter.....	110
Note 25	Andre finansielle eiendeler- og forpliktelser.....	111
Note 26	Ikke-kontrollerende eierinteress.....	112
Note 27	Virksomhetssammenslutninger	114
Note 28	Hendelser etter balansedagen.....	114

1 Generell informasjon

Norsk Gjenvinning Norge AS er et heleid datterselskap av VV Holding AS, som indirekte gjennom holdingselskaper er kontrollert av fond forvaltet av Summa Equity. Norsk Gjenvinning Norge AS og datterselskapene utgjør til sammen Norsk Gjenvinning konsern. VV Holding AS eier alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS.

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljø-tjenester. Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning,

industriservice, farlig avfall, nedstrømsløsninger, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret i Norsk Gjenvinning Norge AS 29. april 2019.

2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor gjengis de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte for alle periodene som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til VV Holding AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet ikke har valgt å anvende før pliktig tidspunkt, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 16 Leieavtaler

Standarden ble ugtitt i januar 2016. Standarden vil resultere i at nesten alle leieavtaler blir innregnet i balansen, ved at skillet mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler blir visket ut. Under den nye standarden så vil en eiendel

(bruksrettighet til leid objekt) og en finansiell forpliktelse til å betale leie, bli inn-regnet i balansen. Det eneste unntaket er kortsiktige- og lav-verdi leieavtaler.

Fra 1. januar 2019 implementerer konsernet den nye standarden IFRS 16 Leieavtaler. Implementeringen vil bli gjennomført ved å benytte en modifisert retrospektiv metode hvor akkumulerte effekter ved implementering tas til åpningsbalansen av egenkapitalen. Sammenlignbar informasjon for tidligere perioder vil ikke bli presentert. Ved implementering vil konsernet benytte praktiske unntak som; en enkelt diskonteringsrente benyttes på porteføljer av leieavtaler med rimelig like kjennetegn og etterpåklokskap benyttes på kontrakter som inneholder opsjoner for å forlenge eller avslutte leieavtalen. Inkrementell lånerente er kalkulert basert på swap rente kurver i relevante land, justert for margin og sikkerhet i leierettigheten. Diskonteringsrenter vil bli benyttet på leieavtalene ved å ta hensyn til typen eiendel og kontrakts lengde.

Effekten av implementering er at totale eiendeler vil øke med NOK 1 510 millioner, rentebærende gjeld vil øke med NOK 1 537 millioner og andre avsetninger for forpliktelser vil falle med NOK 26 millioner. Dette vil påvirke egenkapitalandelen som faller fra 44,5 % til 26,6 %. For 2019 er det forventet at EBITDA vil øke med NOK 228 millioner, resultat før skatt vil falle med NOK 35 millioner, operasjonell kontantstrøm vil øke med NOK 228 millioner og netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter vil falle tilsvarende.

2.1.2 Nye standarder implementert i regnskapsåret

Den 1. januar 2018 implementerte konsernet de nye regnskapsstandardene IFRS 15 Kundekontrakter og IFRS 9 Finansielle instrumenter. Ingen av de nye standardene gav implementeringseffekter. IFRS 15 ble implementert ved bruk av den modifiserte metoden. Sammenlignet med tidligere regnskapsprinsipper for inntektsføring er det ingen endringer i tidspunkt eller beløp for innregning av inntekt i konsernet. Konsernet har valgt å benytte den forenklede metoden i IFRS 9 for avsetninger til tap på krav.

2.2 Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12:

Mor- og datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel
Norsk Gjenvinning Norge AS (mor)	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Metall AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning m³ AS	Lysaker	100 %
Norsk Makulering AS	Lysaker	100 %
NG Vekst AS	Lysaker	100 %
NG Fellestjenester AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Service AS	Tønsberg	100 %
Nordisk Återvinning Service AB (Sverige)	Göteborg	100 %
Nordisk Återvinning Trading AB (Sverige)	Göteborg	100 %
Humlekjør og Ødegaard AS	Fredrikstad	100 %
Tomwil Miljø AS	Lysaker	100 %
Løvås Transportfirma AS	Alnabru	100 %
Norsk Gjenvinning Transport AS	Alnabru	100 %
NG Oppstrømtransport AS	Alnabru	100 %
LST AS	Holmestrand	100 %
iSEKK AS	Oslo	100 %
IBKA Norge AS	Lysaker	100 %
Mortens Rørinspeksjon AS	Kodal	50,6%
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	Lillestrøm	50,6%
IBKA A/S (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA AB (SE)	Kungälv	100 %
IBKA UK Ltd (Storbritannia)	Cardiff	100 %
Asak Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Løvenskiold Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Kopstad Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Borge Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Solli Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Adact AS	Lysaker	100 %
NG Startup X AS	Lysaker	100 %
Revise AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Stab AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Ressurs AS	Tønsberg	100 %
Adact AS	Lysaker	100 %
NG Startup X AS	Lysaker	100 %
Revise AS	Lysaker	100 %
NG Startup I AS	Lysaker	100 %
NG Startup II AS	Lysaker	100 %
NG Startup III AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %

*Østfold Gjenvinning AS er eid 33% av Norsk Gjenvinning Norge AS og 33 % av Humlekjør og Ødegaard AS, som igjen er 100 % eid av Norsk Gjenvinning AS. Konsernet har kontroll, og behandler investeringen som et datterselskap.

Tilknyttede selskaper 31.12	
Østlandet Gjenvinning AS	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	50 %
Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS	47,8 %
Pasa AS	38 %
New West Gipsgjenvinning AS	50 %

a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, frem til tidspunkt hvor kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn verdsettes eierandel fra tidligere kjøp til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med føring av verdiendringen over resultat.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet så langt det er klassifisert som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) overstiger virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i oppkjøpet regnskapsføres dette som goodwill. Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) utgjør mindre enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet som følge av et kjøp på gunstige vilkår, føres differansen som gevinst i resultatregnskapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvinning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernet ledergruppe.

2.4 Omregning av fremmed valuta

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, terminkontrakter, kontanter og kontantekvivalenter presenteres på linjen for «netto agio/disagio (-)». Valutagevinster og –tap knyttet til drift presenteres på linjen for «Netto andre gevinster (-) og tap».

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- Balansen er omregnet til balansedagens kurs.
- Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke totalt sett gir et rimelig estimat på bruk av transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen).
- Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av produksjonsanlegg, lagerlokasjoner og kontorer. Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost omfatter også gevinster eller tap overført fra egenkapital på kjøpstidspunktet, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholds-kostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger og annen fast eiendom 10–50 år.
- Maskiner og anlegg 3–15 år.
- Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende 3–10 år.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig.

Hvis balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført beløp.

Varige driftsmidler som er forventet realisert gjennom salg i stedet for fortsatt bruk, presenteres separat som holdt for salg dersom det er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand og det er høyst sannsynlig at ett salg vil bli gjennomført. Varige driftsmidler holdt for salg måles til det laveste av bokført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket konsernets andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten. I tillegg kan goodwill oppstå ved oppkjøp når man velger å måle ikke-kontrollerende interesser på oppkjøpstidspunktet til virkelig verdi. Negativ goodwill inntektsføres øyeblikkelig.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordele av oppkjøpet hvor goodwill oppstod. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

b) Kundekontrakter og -relasjoner

Kundekontrakter og -relasjoner oppstår ved kjøp av virksomhet. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang. Balanseførte kundekontrakter og -relasjoner avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid på mellom 5–10 år.

c) Programvare

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk,
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den,
- det er mulig å bruke eller selge programvaren,
- tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke senere balanseføres.

Balanseført programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (maksimalt over seks år).

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Finansielle eiendeler

En finansiell eiendel innregnes på tidspunktet konsernet tar del i kontraktsbestemmelsene i instrumentet. Den finansielle eiendelen klassifiseres som målt til amortisert kost, virkelig verdi over utvidet resultat eller virkelig verdi over resultat. Klassifiseringen ved første gangs innregning avhenger av konsernets hensikt med eiendelen og egenskapene for de avtalte kontantstrømmene.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Konsernets finansielle eiendeler består av eiendeler klassifisert til amortisert kost og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

a) Eiendeler til amortisert kost

Gruppen inkluderer utlån og fordringer som er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omlopsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av andre fordringer, kundefordringer (note 2.13) og kontanter og kontantekvivalenter (note 2.14).

b) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kort-siktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omlopsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

2.9 Nedskrivning av finansielle eiendeler

Ved slutten av hver rapporteringsperiode vurderer og innregner konsernet en tapsavsetning for forventede kredittap på utlån og fordringer. Dersom det har vært en vesentlig økning i kredittrisikoen fra første gangs innregning måles tapsavsetningen til forventede levetids tap. Dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig måles tapsavsetningen til forventet tap neste 12 måneder.

For kundefordringer og kontrakts eiendeler måles tapsavsetningen til forventede levetids tap (note 2.13).

2.10 Derivater

Metallderivater knyttet til sikring av risiko i råvarepriser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster (-)/tap». Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

Valutaterminkontrakter knyttet til sikring av risiko i valutakurser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på netto på regnskapslinjene finansinntekter/finanskostnader avhengig av om de har gitt opphav til hhv. netto gevinst eller tap. Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

2.11 Varer

Varelager av råvarer er verdsatt til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Ferdigvarer verdsettes til laveste av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

2.12 Deponi

Investeringer knyttet til deponier for inerte masser på leid grunn, hvor investeringen faller tilbake til grunneier etter leieperioden, behandles som leiekostnad og periodiseres over leieperioden. Fra tidspunkt hvor igangsettelsesgodkjenning mottas avsettes det for kontraktfestede forpliktelser knyttet til fremtidige investeringer i forbindelse med deponier på leid grunn. Kostnaden periodiseres over leieperioden og klassifiseres som forskuddsbetaling eller etterskuddsbetaling avhengig av faktisk kontantstrøm knyttet til investeringer.

Kostnader knyttet til etterdrift av deponier avsettes for løpende og inngår som del av avsetning for miljøforpliktelse.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede levetidstap. Avsetningen er basert på en avsetningsmatrise utledet fra historiske kredittap og annen kjent relevant informasjon.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.15 Aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Annen innskutt egenkapital er kapital innskutt fra eiere, men som ikke inngår i aksjekapital og overkurs. Mottatte konsernbidrag fra eiere i samme skattekonsern føres som fond og inngår i annen innskutt egenkapital.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrullet transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Ved etterfølgende måling, måles gjeldsdelen av et sammensatt instrument til amortisert kost ved å benytte effektiv rente. Egenkapitaldelen av det sammensatte instrumentet måles ikke på nytt.

2.18 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

2.19 Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen i de land der selskapet og datterselskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som illegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.20 Ansatteytelser

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger. Konsernet er underlagt de norske kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet har pensjonsordninger som oppfyller kravene.

a) Pensjonsforpliktelser

I en innskuddsordning innbetaler selskapet til offentlige eller private ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Selskapet har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt.

Deler av innskuddspensjonen innbetales ikke til en ordning, men avsettes som pensjonsforpliktelse inntil pensjonen skal utbetales.

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning. Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. I land som ikke har et likvid marked i slike obligasjoner anvendes markedsrenten på statsobligasjoner.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuariemessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av selskapet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tillegg der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljøforpliktelser, tapskontrakter, restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Forpliktelsene beregnes basert på sannsynlighetsvektet diskontert fremtidig kontantstrøm.

I tillegg hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

For mottatt avfall som ikke er levert endelig nedstrømsløsning gjøres det avsetning for pådratt behandlings- og nedstrømskostnad. Dette blir i regnskapet klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

2.22 Inntekter fra kundekontrakter

Konsernet innregner salgsinntekter når ytelsesforpliktelsene i de enkelte kundekontrakter møtes ved overføring av varer eller tjenester. Salgsinntekten måles til den verdi som konsernet forventer å motta i bytte mot overføringen av varer eller tjenester.

a) Oppstrøm salg av tjenester

Konsernets aktiviteter i markedet oppstrøm består i hovedsak av innsamling og behandling av forskjellige former av avfall. Inntekter fra kundekontraktene innregnes over tid, typisk i takt med innsamling av avfall hos kunde eller innkjøring på våre anlegg.

Konsernet leverer også andre spesialiserte tjenester knyttet til rivning, ett brett spektrum av industrielle rengjøringstjenester og andre miljøtjenester. Inntekter fra kundekontraktene innregnes over tid, typisk i takt med leveranse til kundene. For enkelte prosjekter er det nødvendig å basere inntektsføringen på måling av progresjon ved hjelp av estimater.

b) Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Basert på sortert avfall samlet inn i markedet oppstrøm og innkjøpte varer produserer konsernet resirkulerte råvarer som selges i markedet nedstrøm. Konsernets hovedprodukter er både jernholdige og ikke jernholdige metaller samt papir. Inntekter fra salg av resirkulerte råvarer innregnes på det tidspunkt hvor kontroll er overført til kunden. Dette tidspunktet er typisk ved overlevering av varene til kunden.

2.23 Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres i henhold til effektiv rente. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger og konsernbidrag til morselskapets aksjonær klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelig verdi og minsteleiens nåverdi.

Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenstående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader) blir inkludert i annen langsiktig gjeld. Renteelementet i finanskostnaden kostnadsføres over leieperioden for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenværende saldo for hver periode. Varige driftsmidler under finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid.

3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler
Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler, jf note 2.6. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. I beregning av framtidige kontantstrømmer er det benyttet budsjetter, samt beregnet terminalverdier for evig framtidig kontantstrømmer. I beregning av nåverdi for framtidige kontantstrømmer har ledelsen estimert diskonteringsrente. Se note 12 for detaljer knyttet til estimatet og sensitivitetsberegninger.

Utsatt skatt/skattefordel
Konsernet balansefører utsatt skattefordel knyttet til framførbare underskudd som oppstår når konsernet har høyere skattemessige kostnader enn skattemessige inntekter. Balanseføring forutsetter at framtidig inntjening muliggjør utnyttelsen av underskuddet. I ledelsens vurdering av framtidig utnyttelse av

framførbare underskudd er det brukt budsjetter som estimerer framtidige inntekter og kostnader. Budsjettene er basert på gjeldene strategiske planer for de kommende to år. Det er betydelig usikkerhet knyttet til estimatet hva gjelder framtidige budsjetter og tidfesting av forventet tidspunkt for utnyttelsen av framførbare underskudd. Se note 11 for spesifikasjon av komponentene i utsatt skattefordel.

Avsetning for miljøforpliktelser
Konsernet har aktiviteter som over tid kan påvirke landområder med tanke på miljøeffekter. Dette vil kunne gi opphav til opprydningsforpliktelser som må gjennomføres i fremtiden. Avsetningene for disse forpliktelsene er basert på ledelsens vurdering av sannsynligheten for at det foreligger en forpliktelse for opprydding og beste estimat på framtidig kostnad knyttet til forholdet. Det er knyttet betydelig usikkerhet til vurderingen av hvorvidt det foreligger en oppryddingsforpliktelse, og til estimater for forventet framtidig kostnad, samt tidfestingen av når denne kommer til oppgjør. Se note 21 for ytterligere informasjon om avsetningene for miljøforpliktelser ved årsslutt.

Deponi
Konsert drifter deponier hvor periodens resultat avhenger av estimater for framtidige investeringer. Estimatenes er basert på beste estimat på framtidig forpliktelse. Det er usikkerhet knyttet til estimatet hva gjelder tidspunktet for oppgjør og størrelsen på forpliktelsene. Se note 16 for oversikt over forventede framtidige investeringer.

tabellene reflekter disse endringene i rapporterbare segmenter, og foregående år har blitt omarbeidet på samme grunnlag. Det tidligere operasjonelle segmentet Danske industrielle tjenester og deponi har blitt del av segmentet Prosjektvirksomheter. Videre har det blitt gjennomført en endring i sammen-setningen mellom Metall og Downstream, hvor aktiviteter som tidligere ble rapportert i Downstream segmentet nå er del av segmentet Metall.

Inntekter fra eksterne kunder rapporteres til konsernledelsen basert på prinsippene beskrevet i note 2 og er konsistent med resultatregnskapet.

Inntekter fra 2018

(NOK'000)	Gjenvinning	Metall	Prosjekt- virksomheter	Renovasjon	Alle øvrige segmenter	HK og eliminering	Sum
Norge	1 968 925	11 256	506 582	242 512	206 258	262	2 935 795
Andre Nordiske	-	-	78 334	119 275	-	-	197 609
Andre Europa	-	-	30 739	-	-	-	30 739
Intra segment	48 346	1 347	26 709	6 387	17 177	(99 966)	-
Sum oppstrøm	2 017 271	12 603	642 364	368 174	223 435	(99 704)	3 164 143
Norge	91 338	311 678	-	-	16 823	-	419 839
Andre Nordiske	104 629	194 491	-	12 790	20 565	-	332 475
Andre Europa	96 518	301 913	-	-	30 768	-	429 199
Asia	12 962	114 660	-	-	-	-	127 622
Intra segment	119 815	3 168	-	3 414	6 342	(132 738)	-
Sum nedstrøm	425 262	925 909	-	16 204	74 498	(132 738)	1 309 134
Sum salgsinntekt	2 442 533	938 512	642 364	384 378	297 933	(232 442)	4 473 279

Inntekter fra 2017

(NOK'000)	Gjenvinning	Metall	Prosjekt- virksomheter	Renovasjon	Alle øvrige segmenter	HK og eliminering	Sum
Norge	1 882 082	10 864	431 998	187 635	163 262	474	2 676 315
Andre Nordiske	-	-	83 245	82 510	-	-	165 755
Andre Europa	-	-	6 820	-	-	-	6 820
Intra segment	48 046	2 147	24 590	5 671	10 673	(91 127)	-
Sum oppstrøm	1 930 128	13 011	546 653	275 816	173 935	(90 653)	2 848 890
Norge	133 125	407 130	-	-	23 617	-	563 873
Andre Nordiske	45 946	99 323	-	12 890	26 053	-	184 211
Andre Europa	117 639	214 977	-	-	59 881	-	392 497
Asia	58 515	164 105	-	-	-	-	222 619
Intra segment	103 252	3 390	-	741	6 760	(114 143)	-
Sum nedstrøm	458 476	888 925	-	13 631	116 310	(114 143)	1 363 199
Sum salgsinntekt	2 388 604	901 936	546 653	289 447	290 245	(204 796)	4 212 090

Konsernledelsen vurderer resultatene fra segmentene basert på EBITDA for allokering av hovedkontor kostnader, jf. vedlegg 1 for definisjoner av alternative resultatmål. Renteinntekter og -kostnader allokeres ikke til segmenter ettersom disse aktivitetene styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditet.

EBITDA før interne belastninger:

(NOK'000)	2018	2017
Gjenvinning	234 188	294 039
Metall	(19 386)	22 831
Prosjektvirksomhet	80 033	23 302
Renovasjon	8 809	40 906
Alle øvrige segmenter	7 299	45 545
Hovedkontor og elimineringer	521 225	(2 306)
Sum	832 167	424 317
Av-/og nedskrivninger	(192 883)	(215 005)
Finansinntekter	1 013	4 102
Finanskostnader	(72 891)	(111 643)
Netto agio/disagio (-)	(2 635)	(17 445)
Andel av resultat fra tilknyttede selskap	1 799	2 741
Resultat før skatt	566 570	87 067

Det rapporteres ikke konsoliderte balanseverdier til konsernledelsen på segmentnivå. I operasjonelle anleggsmidler under inngår driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill fordelt på land.

Operasjonelle anleggsmidler per land:

(NOK'000)	2018	2017
Norge	1 214 224	1 209 612
Danmark	22 687	23 528
Sverige	93 900	62 202
Sum operasjonelle anleggsmidler	1 330 811	1 295 342

5 Nærstående parter

I transaksjoner med nærstående parter benyttes samme priser og vilkår som ovenfor ekstern tredjepart. Transaksjonene relaterer seg til salg/kjøp av varer og tjenester med tilknyttede selskaper. Konsernet har hatt følgende transaksjoner med nærstående parter:

Transaksjoner og balanser mot nærstående parter:

(NOK'000)	2018	2017
Driftsinntekter	14 935	16 752
Driftskostnader	66 256	99 178
Kundefordringer og andre fordringer	787	3 018
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4 962	1 566

Fordringer på nærstående parter forfaller til betaling én måned etter salgstidspunktet. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende. Det er ikke avsatt for tap på fordringer på nærstående parter. Ledende ansatte omfatter konsernledelsen og styrets medlemmer. Se note 7 for ytterligere informasjon.

Lån fra konsernselskap:

(NOK'000)	2018	2017
Balanseført verdi 01.01	1 157 951	1 245 233
Opptrekk på lån i løpet av året	173 500	143 200
Tilbakebetalinger av lån i løpet av året	(1 165 000)	(322 500)
Påløpte rentekostnader	46 771	92 017
Balanseført verdi 31.12	213 221	1 157 951

Lånebetingelser er omtalt i note 20.

6 Driftsinntekter

Konsernets virksomhet er fokusert rundt å være en lokal tjenesteleverandør for kunder som har behov for avfallsrelaterte tjenester (oppstrøm markedet) og selge resirkulerte råvarer til industrielle kunder (nedstrøm markedet).

(NOK'000)	2018	2017
Oppstrøm salg av tjenester	3 164 143	2 848 890
Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer	1 309 134	1 363 200
Salgsinntekter fra kundekontrakter	4 473 279	4 212 090
Gevinst ved salg og tilbakeleie transaksjoner	499 393	-
Inntekter fra utleie av fast eiendom	14 774	13 815
Forsikringsoppgjør	21 500	-
Andre gevinster	34 797	11 443
Andre driftsinntekter	570 463	25 258
Sum driftsinntekter	5 043 742	4 237 347

Salgsinntekter fra kundekontrakter

Tabellen under oppsummerer salgsinntekter på kundekontrakter basert på kundens lokasjon. Ingen enkeltkunder i konsernet utgjør mer enn ti prosent av salget.

(NOK'000)	2018	2017
Norge	3 355 634	3 240 187
Norden for øvrig	530 084	349 966
Europa for øvrig	459 938	399 317
Asia	127 622	222 619
Salgsinntekter fra kundekontrakter	4 473 279	4 212 090

Oppstrøm salg av tjenester

Konsernet tilbyr ett bredt spekter av avfallsrelaterte tjenester i Norge og Norden for øvrig. Aktivitetene knytter seg i hovedsak opp mot innsamling og behandling av forskjellige former avfall, samt andre spesialiserte tjenester. Tjenestene rettet mot disse lokale markedene er i konsernet primært lokalisert i Gjenvinning, Downstream og konsernets nisjevirksomheter (Prosjekt-virksomheter, Renovasjon, Sikkerhetsmakulering og Deponi). Salg av tjenester innregnes over tid, typisk i takt med innsamling av avfall hos kunde eller utførelse av tjenester.

Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Konsernets tre divisjoner Metall, Gjenvinning og Downstream selger resirkulerte råvarer som er produsert basert på sortert avfall innsamlet i oppstrøm markedet og innkjøpte varer. Konsernets hovedprodukter er både jernholdige og ikke-jernholdige metaller, samt papir. Salgsinntekter knyttet til markedene nedstrøm påvirkes i stor grad av utviklingen i råvarepriser og valutakurser da konsernet leverer varer i ett internasjonalt marked. Salg av resirkulerte råvarer inntektsføres typisk på tidspunkt for overlevering av varen til kunden.

Andre driftsinntekter

Gevinst ved salg og tilbakeleie transaksjoner

I løpet av første halvår 2018 solgte Konsernet en eiendomsportefølje, strukturert som fem heleide datterselskaper. Da det forelå eksisterende operasjonelle utleieavtaler mellom hvert datterselskap og Konsernet, så har transaksjonene blitt håndtert som salg og operasjonell tilbakeleie. Disse transaksjonene har resultert i en totalt kontantstrøm til Konsernet på TNOK 701 845 og en gevinst på TNOK 499 393. Eiendomsporteføljen var klassifisert som holdt for salg ved utgangen av 2017 med TNOK 207 348.

Forsikringsoppgjør

I mars 2018 opplevde Konsernet en brann på vårt største gjenvinningsanlegg (Haraldrud). Dette resulterte i tap av eiendeler hvor det har blitt utbetalt oppgjør fra forsikringsselskapet. I forbindelse med dette har konsernet regnskapsført nedskrivninger av varige driftsmidler på TNOK 3 900.

Andre gevinster

Konsernet gjennomfører jevnlig mindre salg av maskiner og utstyr som gir opphav til gevinster ved salg. I 2018 har Konsernet i tillegg solgt en eiendom med TNOK 16 886 i gevinst og en virksomhet i Deponi med TNOK 7 956 i gevinst.

7 Lønnskostnader

(NOK'000)	2018	2017
Lønn	871 236	769 643
Arbeidsgiveravgift	113 014	100 973
Pensjonskostnader	24 490	24 175
Andre ytelser	47 755	68 520
Sum lønnskostnader	1 056 495	963 312

Gjennomsnittlig antall ansatte	1 337	1 287
--------------------------------	-------	-------

Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12:

(NOK'000)	2018	2017
Ytelsespensjon	1 187	1 187
Avsatt innskuddspensjon	10 351	9 078
Sum pensjonsforpliktelse	11 537	10 265

Konsernledelsen i Norsk Gjenvinning Norge AS er definert som ledende ansatte.

Ytelser til ledende ansatte 2018:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 158	-	227	200	3 585	12 mnd
Espen Krey Brettås (CFO) ⁽¹⁾	933	-	80	2	1 016	12 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 395	-	228	175	1 797	9 mnd
Egil Lorentzen (Divisjonsdirektør Gjenvinning)	1 667	-	227	226	2 120	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Divisjonsdirektør Downstream)	1 707	-	227	179	2 114	12 mnd
Ingrid Bjørdal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 395	-	228	173	1 796	12 mnd
Bjørn Arve Ofstad (Divisjonsdirektør prosjektbasert virksomhet) ⁽²⁾	-	-	-	3 048	3 048	-
Andreas Lindström (Divisjonsdirektør Metall) ⁽²⁾	1 187	-	66	159	1 412	9 mnd
Frode Karlsen (Direktør oppstrøm salg og logistikk) ⁽²⁾	1 377	-	81	82	1 539	9 mnd
Dean Zuzic (tidligere CFO) ⁽¹⁾	2 006	-	228	186	2 420	-

⁽¹⁾ Tidligere CFO Dean Zuzic fratrådte sin stilling med virkning fra desember 2018, CFO Espen Krey Brettås ble ansatt med virkning fra august 2018.

⁽²⁾ Med virkning fra september 2018 ble Bjørn Arve Ofstad, Andreas Lindström og Frode Karlsen en del av konsernledelsen. Opplyste vederlag dekker hele 2018.

Ytelser til ledende ansatte 2017:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 206	2 329	226	196	5 957	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	2 002	1 477	227	169	3 874	6 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 376	941	223	178	2 717	9 mnd
Egil Lorentzen (Divisjonsdirektør Gjenvinning og Metall)	1 639	1 003	225	221	3 088	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Divisjonsdirektør Downstream)	1 683	1 129	225	177	3 214	12 mnd
Ingrid Bjørdal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 368	891	225	170	2 654	12 mnd

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til administrerende direktør eller styrets leder. Det er ikke gitt aksjeverdidasert godtgjørelser eller lån til fordel for ledende ansatte. Ledende ansatte og medlemmer av styret eier aksjer direkte i NG Midco AS, som indirekte kontrollerer VV Holding AS, og indirekte gjennom eierskap i GN Invest 2 AS. I 2018 har administrerende direktør mottatt MNOK 2,3 i annen godtgjørelse fra eierselskapet POS Holding i tilknytning til vellykket gjennomføring av salget av konsernet til Summa Equity i februar 2018. Konsernledelsen har bonusavtaler som avhenger av årlige prestasjoner. Bonus er presentert i opptjeningsåret.

Ytelser til medlemmer av konsernstyret

Medlemmene av konsernstyret har mottatt styrehonorar og annen godtgjørelse fra Norsk Gjenvinning Norge AS. Ytelser for vederlag ved ansettelse er ikke inkludert i tabellen.

(NOK'000)		Styrehonorar	Annen godtgjørelse	2018	2017
Ole Enger	Styrets leder	500	3 500	4 000	542
Per-Anders Hjort	Styrets nestleder og leder av revisjonskomiteen (AC)	500	411	911	501
Reynir Kjær Indahl	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	-
Christian Melby	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	-
Roy Jenshagen	Styremedlem, ansatterepresentant ⁽¹⁾	-	-	-	-
Lasse Stenskrog	Styremedlem, ansatterepresentant	-	-	-	-
Cecilie Skauge	Styremedlem, ansatterepresentant	-	-	-	-
Yngve Longva Moland	Styremedlem, ansatterepresentant ⁽²⁾	-	-	-	-
		1 000	3 911	4 911	1 043

⁽¹⁾ fra september 2019, ⁽²⁾ til september 2019.

I tilknytning til vellykket gjennomføring av salget av konsernet til Summa Equity i februar 2018 har styreleder fått utbetalt en godtgjørelse på MNOK 3.

8 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader fordeler seg på følgende hovedkategorier:

(NOK'000)	2018	2017
Lokalkostnader	264 785	227 167
Kostnader til driftsmateriell	369 483	325 258
Fremmedtjenester	54 341	48 305
Kontorkostnader o.l.	31 114	25 730
Driftskostnader deponi	21 449	8 596
Forsikringer	20 784	21 666
Salg- og markeds kostnader	18 839	17 701
Tap på fordringer og kontrakter	4 196	4 005
Andre kostnader	66 702	50 460
Sum andre driftskostnader	851 693	728 888

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2018	2017
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	4 440	3 916
Andre attestasjonstjenester	201	66
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	650	668
Annen bistand	2 478	1 123
Sum godtgjørelse til revisor	7 769	5 774

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet leier en rekke driftsmidler på operasjonelle leieavtaler. Årlig leiekostnad inngår som leiekostnad i regnskapslinjen andre driftskostnader. Leiekostnaden er fordelt på følgende kategorier:

Operasjonelle leieavtaler – årlig leiekostnad:

(NOK'000)	2018	2017
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	218 760	177 173
Maskiner, anlegg og biler	52 434	52 212
Øvrig driftsløsøre	648	941
Sum årlige leiekostnader	271 842	230 326

Tomter, bygninger og annet fast inventar leies typisk på avtaler som går fra 1 til 20 år. Leie av maskiner, anlegg og biler skjer typisk på 1–8 års avtaler. Øvrig driftsløsøre som inventar, kontormaskiner o.l. leies typisk på 1 til 3 års avtaler.

Operasjonelle leieavtaler – fremtidig minimumsleie:

(NOK'000)	2018	2017
Forfall innen 1 år	230 074	182 037
Forfall mellom 1 og 5 år	729 198	518 335
Forfall senere enn 5 år	1 503 883	979 895
Sum fremtidig minimumsleie operasjonell leasing	2 463 155	1 680 267

Implementering av IFRS 16 1. januar 2019

Fra 1. januar 2019 implementerer konsernet den nye standarden IFRS 16 – leieavtaler. Diskonteringsrenter vil bli benyttet på leieavtalene ved å ta hensyn til typen eiendel og kontrakts lengde. Følgende tabell viser implementeringseffekten på leieforpliktelse. Se note 2.1.1 for ytterligere informasjon om implementeringen.

(NOK'000)	
Operasjonelle minimumsleier 31.12.2018	2 463 155
Neddiskontert verdi	1 540 696
Tillagt: Finansielle leieforpliktelser 31.12.2018	202 654
Fratrukket: Kortsiktige leieavtaler	(3 482)
Fratrukket: Lav-verdi eiendeler	(446)
Leieforpliktelse innregnet 01.01.2019	1 739 422

HERAV:	
Kortsiktig leieforpliktelse	260 767
Langsiktig leieforpliktelse	1 478 655

9 Netto andre gevinster(-)/tap

(NOK'000)	2018	2017
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET:		
Metallderivater	(3 459)	8 373
NETTO VALUTA KNYTTET TIL DRIFT:		
Valutagevinst	(12 206)	(11 737)
Valutatap	11 352	11 048
Netto andre gevinster(-)/tap	(4 314)	7 684

Valutagevinster og –tap i driftsselskapene klassifiseres på regnskapslinjen netto andre gevinster(-)/tap i oppstillingen av resultat.

10 Finanskostnader og -inntekter

Konsernets finanskostnader er primært knyttet til renter på langsiktig finansiering gjennom aksjonærlån fra VV Holding AS. Videre har konsernet en kredittfasilitet for leasing. Se note 20 for beskrivelse og betingelser knyttet til de forskjellige lånene.

(NOK'000)	2018	2017
Renter på kortsiktig gjeld mot kredittinstitusjoner	72	311
Renter på aksjonærlån	46 771	92 017
Renter på finansielle leieavtaler	4 994	3 381
Annen rentekostnad	2 357	4 175
Netto valutatap	5 683	-
Annen finanskostnad	13 013	11 760
Sum finanskostnader	72 891	111 643

(NOK'000)	2018	2017
Renteinntekter	1 010	3 995
Netto valutagevinst	3	106
Sum finansinntekter	1 013	4 102

11 Skatt

Fordeling av årets skattekostnad:

(NOK'000)	2018	2017
Avsetning for betalbar skatt	4 898	13 522
Endring i utsatt skatt	11 914	13 552
Avsatt (for mye)/for lite tidligere år	2 634	(1 943)
Skattekostnad	19 446	25 130

Forklaring av skattekostnaden:

(NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	566 570	87 066
Skatt beregnet med nominell skattesats på resultat (23/24 %)	130 311	20 896
Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader/skattepliktige inntekter	(116 215)	2 728
Effekt av endret skattesats	2 705	2 988
Effekt av forskjellige skatteregimer	11	462
Justering estimert skattekostnad tidligere år	2 634	(1 943)
Skattekostnad	19 446	25 130
Effektiv skattesats	3,4 %	28,9 %

Komponenter av utsatt skatt fordel:

(NOK'000)	2018	2017
Varige driftsmidler	32 669	48 773
Gevinst- og taps konto	(25 893)	(31 110)
Regnskapsmessige avsetninger	26 836	35 632
Andre forskjeller	(1 587)	3 984
Konsernbidrag	-	(13 564)
Avskåret rentefradrag til fremføring	17 291	18 061
Underskudd til fremføring	14 585	9 541
Sum utsatt skatt fordel	63 901	71 318
Varige driftsmidler presentert som holdt for salg	-	7 980
Utsatt skatt fordel i oppstilling av finansiell posisjon	63 901	63 337

Utsatt skattefordel og utsatt skatt forpliktelse er motregnet i den grad posisjonene knytter seg til samme skatteregime og det er tillatt. Konsernet har innregnet utsatt skatt fordel på avskåret rentefradrag og underskudd til fremføring knyttet til Norge. Dette er basert på en forventning om fremtidige overskudd, som er basert på nåværende resultater og godkjente budsjetter.

Ved utgangen av 2017 er skatteposisjoner direkte knyttet til varige driftsmidler forventet å avgå ved salg, presentert som holdt for salg i oppstilling av finansiell posisjon.

Komponenter av utsatt skatt forpliktelse:

(NOK'000)	2018	2017
Merverdier konsern fra oppkjøp (immaterielle eiendeler)	825	1 633
Utsatt skatt forpliktelse i oppstilling av finansiell posisjon	825	1 633

Bevegelse i netto utsatt skatt fordel:

(NOK'000)	2018	2017
Inngående balanse 1. januar	(61 705)	(36 168)
Skatteeffekt av oppkjøp i regnskapsåret	108	-
Skatteeffekt av salg i regnskapsåret	634	-
Skatteeffekt av egenkapitaltransaksjoner	(13 564)	(44 901)
Endring utsatt skatt i skattekostnad	11 412	11 609
Driftsmidler presentert som holdt for salg	-	7 980
Omregningsdifferanser	38	(225)
Utgående balanse 31. desember	(63 076)	(61 705)

Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon:

(NOK'000)	2018	2017
Betalbar skatt	4 898	13 521
Forskuddsskatt og øvrig til gode skatt	(1 698)	(1 210)
Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon	3 200	12 311

12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler 2018:

(NOK'000)	Kundekontrakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Bokført verdi 01.01	7 098	13 402	507 592	528 092
Tilgang ved virksomhetsoverdragelse	-	-	18 620	18 620
Avgang ved virksomhetssalg	-	-	(41 013)	(41 013)
Tilganger	-	3 365	-	3 365
Avskrivninger	(3 347)	(4 322)	-	(7 669)
Bokført verdi 31.12	3 750	12 445	485 200	501 395
Estimert levetid (år)	5–10	3–5		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		
Akkumulert anskaffelseskostnad 31.12	89 002	85 552	485 200	659 754
Akkumulerte avskrivninger 31.12	85 252	73 107	-	158 359

Konsernet har i 2018 kjøpt virksomheter som har resultert i innregning av goodwill, jf. note 27 for ytterligere informasjon om oppkjøpene. I november 2018 gjennomførte konsernet en fisjon av virksomhet i Metall segmentet i bytte mot investering i aksjer i tilknyttet selskap (note 14). Goodwill allokert til virksomheten har blitt fraregnet.

Immaterielle eiendeler 2017:

(NOK'000)	Kundekontrakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Bokført verdi 01.01	19 250	16 424	507 592	543 266
Tilganger	-	4 539	-	4 539
Avskrivninger	(12 152)	(7 561)	-	(19 713)
Bokført verdi 31.12	7 098	13 402	507 592	528 092
Estimert levetid (år)	5–10	3–5		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		
Akkumulert anskaffelseskostnad 31.12	89 002	82 187	507 592	678 781
Akkumulerte avskrivninger 31.12	81 904	68 785	-	150 689

Kundekontrakter og relasjoner

I forbindelse med oppkjøp ble det identifisert verdier knyttet til kundekontrakter og kunderelasjoner. Kundekontrakter består av spesifikke kontrakter innen konsernets ulike forretningsområder, hvor det er gjort en konkret vurdering av alle større langtidskontrakter.

Videre er det identifisert vesentlige verdier knyttet til konsernets kunde-relasjoner. Det er identifisert et betydelig antall kunder, og analyser av historiske data viser at konsernet opplever en høy kundelojalitet og lav avgang av kunder. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang.

Andre immaterielle eiendeler

Posten består i hovedsak av aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Goodwill

Goodwill er allokert per segment. Segmentene er valgt som nivå for testing av nedskrivning av goodwill. Konsernets inndeling i segmenter fremgår av note 4. Under vises hvordan goodwill er allokert per driftssegment.

Goodwill per segment 2018:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	432 790	8 282	-	-	-	441 072
Metall	50 153	-	(41 013)	-	-	9 140
Prosjektvirksomhet	24 649	10 339	-	-	-	34 988
Sum goodwill	507 592	18 621	(41 013)	-	-	485 200

I 2018 har konsernet gjennomført oppkjøp av virksomheter som har resultert i innregning av goodwill (jf. note 27). Videre gjennomførte konsernet en fisjon av kabelvirksomheten i Metall segmentet i bytte mot investering i aksjer i tilknyttet selskap (note 14). Ved fraregning så er goodwill allokert mellom kabelvirksomheten og gjenværende virksomhet i segmentet basert på virkelig verdi.

Goodwill per segment 2016:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	432 790	-	-	-	-	432 790
Metall	50 153	-	-	-	-	50 153
Prosjektvirksomhet	24 649	-	-	-	-	24 649
Sum goodwill	507 592	-	-	-	-	507 592

Nedskrivningstest goodwill og varemerker

Konsernet har foretatt en nedskrivningstest på balanseført verdi varemerke og goodwill som følge av at disse eiendelene har udefinert levetid. Det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi er benyttet som mål på gjenvinnbart beløp. Testen omfatter netto nåverdianalyse av forventet framtidig kontantstrøm fra kontantgenererende enheter. Konsernet har identifisert virksomhet organisert i segmenter som respektive enheter for nedskrivningstest av goodwill. Nedskrivningstesten avdekket ikke behov for nedskrivning.

Kontantstrømmodell

Modellen er basert på fem års prognose av diskonterte kontantstrømmer basert på konsernets forretningsplan, tillagt en terminalverdi kalkulert med Gordons formel. Netto diskontert kontantstrøm er kalkulert før skatt. Modellen er basert på følgende antagelser:

Kontantstrøm

Med utgangspunkt i markedsutviklingen de siste årene, business planen ved oppkjøpet av Veolia Miljø og Veidekke Gjenvinning, samt føringer gitt av styret og eierne er det utarbeidet en strategisk plan for konsernet for årene 2019–2021. Terminalleddet er beregnet med en årlig vekstrate på 2 %.

WACC (Weighted average cost of capital)

For å beregne diskonteringsrentene har konsernet benyttet CAPM som metode. Egenkapitalkostnad er beregnet basert på norske 10 års statsobligasjoner, justert for en risikopremie og en illikviditetspremie knyttet til konsernet. Gjeldskostnad er beregnet basert på konsernets finansiering og bransjens gjeldsgrad. Kalkulert WACC før skatt er 14,3 % for Gjenvinning, 14,2 % for Metall, 13,1 % for Renovasjon og 16,4 % for Prosjektvirksomhet.

En reduksjon på 1 % i årlig vekstrate i terminalleddet vil ikke påvirke konklusjonen i nedskrivningstesten. Tilsvarende gjelder en 1 % økning i WACC.

13 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler 2018:

(NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, kontor-maskiner o.l	Anlegg under utførelse	Sum
Bokført verdi 01.01	106 672	433 192	201 446	25 939	792 250
Tilgang ved virksomhetssammenslutning	-	10 254	91	-	10 344
Avgang ved virksomhetssalg	(2 842)	(7 783)	(156)	-	(10 781)
Tilganger	13 300	123 647	56 268	63 495	256 710
Reklassifiseringer	5 194	7 389	9 352	(21 934)	-
Avskrivninger	(19 053)	(103 402)	(57 107)	-	(179 561)
Nedskrivninger	(895)	(4 718)	(38)	-	(5 651)
Salg av driftsmidler	(7 988)	(3 377)	(221)	-	(11 586)
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	2 589	2 479	-	-	5 068
Omregningsdifferanse	(2)	(2 353)	(22)	-	(2 377)
Bokført verdi 31.12	96 976	455 328	209 613	67 500	854 416
Estimert levetid (år)	10 –evig	5–10	3–10		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		
Akkumulert anskaffelseskostnad 31.12	171 109	800 832	424 421	67 500	1 488 861
Akkumulerte avskrivninger 31.12	74 133	345 504	214 808	-	634 445

Av samlede tilganger i 2018 knytter NOK 111,6 millioner seg til finansielle leieavtaler (NOK 53,9 millioner).

Varige driftsmidler 2017:

(NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, kontor-maskiner o.l	Anlegg under utførelse	Sum
Bokført verdi 01.01	262 978	500 194	213 862	13 713	1 015 748
Tilgang ved virksomhetssammenslutning	-	-	-	-	-
Avgang ved virksomhetssalg	-	(1 845)	-	-	(1 845)
Tilganger	13 814	93 882	45 947	21 495	175 139
Reklassifiseringer	4 406	2 461	-	(6 867)	-
Avskrivninger	(30 012)	(101 758)	(55 757)	-	(187 526)
Nedskrivninger	(2 377)	(728)	(2 258)	(2 402)	(7 765)
Salg av driftsmidler	(2 936)	(2 217)	(411)	-	(5 564)
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	(139 204)	(60 119)	(46)	-	(199 368)
Omregningsdifferanse	2	3 320	109	-	3 432
Bokført verdi 31.12	106 672	433 192	201 446	25 939	792 250
Estimert levetid (år)	10 –evig	5–10	3–10		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		
Akkumulert anskaffelseskostnad 31.12	173 182	751 783	359 465	25 939	1 335 369
Akkumulerte avskrivninger 31.12	66 510	318 591	158 018	-	543 119

Konsernet har inngått avtaler som gir framtidige investeringsforpliktelser knyttet til anleggsmidler. Inngåtte kontrakter på investeringer som ikke har begynt å løpe per 31.12:

Investeringsforpliktelser:

(NOK'000)	2018	2017
Varige driftsmidler	180 974	22 253
Sum investeringsforpliktelser	180 974	22 253

Finansielt leide driftsmidler

Konsernet leaser en rekke forskjellige maskiner og kjøretøy under finansiell lease. Driftsmidlene inngår i kategorien maskiner og anlegg med følgende balanseført verdi:

Finansiell leie – bokført verdi:

(NOK'000)	2018	2017
Anskaffelseskost – balanseført leieavtale	361 969	271 456
Akkumulert avskrivning	(148 071)	(139 921)
Balanseført verdi 31.12	213 898	131 535

For ytterligere informasjon knyttet til finansielle leieavtaler se note 20.

14 Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Konsernet har interesser i følgende tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter. Opplyst eierandel tilsvarer stemmeandel.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel
Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS	Revetal	48 %
Østlandet Gjenvinning AS	Hamar	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	Egersund	50 %
Pasa AS	Porsgrunn	38 %
New West Gipsgjenvinning AS	Holmestrand	50 %

Følgende tabell viser bevegelsen i balanseført verdi av konsernets andeler:

(NOK'000)	01.01	Investering	Utbytte	Andel av resultat	Annet	31.12
Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS	-	95 478	-	(424)	-	95 054
Østlandet Gjenvinning AS	12 298	-	(1 500)	1 375	-	12 173
Øvrige	9 062	315	-	848	(6 159)	4 066
Sum	21 360	95 793	(1 500)	1 799	(6 159)	111 292

Investering i nytt tilknyttet selskap

Konsernet har 30. november 2018 investert i det tilknyttede selskapet Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS. Investeringen ble gjennomført ved å fisjonere ut kabelvirksomheten av Metall segmentet i bytte mot aksjer i det tilknyttede selskapet, og dels gjennom direkte kjøp av aksjer fra de øvrige aksjonærene i bytte mot betaling av MNOK 32,7. Gevinst/tap ved transaksjonen er beregnet til MNOK 0. Konsernet har inngått en avtale med øvrige aksjonærer i selskapet hvor Konsernet har en kjøpsrett og øvrige aksjonærer har en salgsrett. Dersom en av partene velger å utløse sine opsjoner vil dette medføre at Konsernet vil få kontroll over selskapet. Se note 21 for ytterligere detaljer om den betingede forpliktelsen.

Andre endringer

I løpet av 2018 har konsernet solgt sine andeler i Heggvin Alun AS og investert i New West Gipsgjenvinning AS. Videre har investeringen i Litenogstor Transport AS blitt nedskrevet da selskapet er konkurs.

Finansielle nøkkeltall:

(NOK'000)	Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS		Østlandet Gjenvinning AS	
	2018	2017	2018	2017
Driftsinntekter	243 122	210 598	197 786	180 505
Årsresultat	3 379	10 722	6 418	6 911
Omløpsmidler	97 592	65 318	48 251	47 271
Anleggsmidler	83 909	14 097	41 610	41 063
Sum eiendeler	181 501	79 415	89 861	88 335
Egenkapital	75 545	8 828	47 516	45 335
Kortsiktig gjeld	84 364	66 005	32 685	28 969
Langsiktig gjeld	21 591	4 583	9 660	14 030
Sum egenkapital og gjeld	181 501	79 415	89 861	88 335

15 Varer

(NOK'000)	2018	2017
Råvarer	42 453	62 957
Ferdig tilvirkede varer	39 733	41 018
Reservedeler	9 402	8 740
Sum varelager	91 588	112 716

(NOK'000)	2018	2017
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	91 588	112 716
Sum varelager	91 588	112 716

Varelager består av positive fraksjoner hvor konsernet kjøper produktene fra oppstrømsleverandører. I linjen varekostnad inngår kostnad knyttet til innkjøp av positive fraksjoner som er solgt i regnskapsåret.

Det er innregnet varekostnader fra solgte varer i 2018 med NOK 881,7 millioner (2017: NOK 796,0 millioner). Disse varekostnadene er inkludert på regnskapslinjen varekostnader. Regnskapslinjen varekostnad i oppstillingen av resultat består av kostnader knyttet til innkjøpte varer som beskrevet over, og varekostnader knyttet til nedstrømsløsninger for negative fraksjoner.

16 Kundefordringer og andre fordringer

(NOK'000)	2018	2017
Kundefordringer (brutto)	388 942	594 909
Avsetning for tap på kundefordringer	(6 620)	(6 562)
Sum kundefordringer	382 322	588 348

(NOK'000)	2018	2017
Forskuddsbetalte kostnader	30 077	25 806
Opptjent ikke fakturert inntekt	110 259	78 427
Andre kortsiktige fordringer	20 784	20 337
Sum andre fordringer	161 120	124 571

(NOK'000)	2018	2017
Forskuddsbetalt deponileie	20 668	38 215
Andre langsiktige fordringer	6 269	6 027
Sum andre langsiktige fordringer	26 937	44 242

I 2018 har konsernet inngått en avtale hvor hoveddelen av kundefordringsmassen selges rett etter faktureringstidspunktet. Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer er vurdert å ikke være vesentlig forskjellig fra bokført verdi.

Konsernet drifter deponier på leid grunn, og har påtatt seg kontraktsfestede investeringsforpliktelser i infrastruktur, lukking av deponi og øvrige installasjoner som tilfaller grunneier. Gjennomføring av investeringene er kontraktsfestet, men det er usikkerhet knyttet til størrelse på investeringen og tidfesting. Beste estimat på framtidige investeringer er:

(NOK'000)	Mindre enn ett år	Mellom ett og fem år	Mer enn fem år
Fremtidige investeringsforpliktelser	1 250	37 650	8 000

Som en del av offentlige godkjenninger til deponi, plikter konsernet å avsette for etterdrift av deponiene. Avsetning på TNOK 315 (2017: TNOK 1 597) inngår i regnskapslinjen andre avsetninger for forpliktelser. Kostnader knyttet til investeringer og etterdrift regnskapsføres som annen driftskostnad i takt med fyllingsgrad i deponiene. I tillegg til investeringer plikter konsernet å betale en deponileie til grunneier – grunneieravgift, basert på mottatt masser og lønnsomhet i prosjektene. Det er ikke avsatt for denne løpende forpliktelsen.

17 Kontanter og kontantekvivalenter

(NOK'000)	2018	2017
Kontanter og bankinnskudd	54 721	172 884
Bundne bankinnskudd	25 435	2 966
Sum kontanter og kontantekvivalenter	80 155	175 850

(NOK'000)	2018	2017
NOK	69 669	173 694
DKK	(26 500)	(8 711)
EUR	31 725	28 466
USD	9 796	1 064
SEK	(9 992)	(18 910)
GBP	5 457	247
Sum kontanter og kontantekvivalenter	80 155	175 850

18 Aksjekapital og overkurs

Alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS har like rettigheter og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

	2018	2017
Antall aksjer 31.12	17 968 600	17 968 600
Pålydende	4,88	4,88

(NOK'000)	2018	2017
Aksjekapital	87 687	87 687
Overkurs	42 051	42 051
Annen innskutt egenkapital*	644	644

*Annen innskutt egenkapital knytter seg til konsernbidrag Norsk Gjenvinning Norge AS har mottatt fra morselskap (VV Holding AS).

19 Annen egenkapital

Bevegelse i annen egenkapital 2018:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 01.01	9 838	(1 233)	344 808	353 414
Årsresultat	-	-	545 713	545 713
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	(2 386)	-	-	(2 386)
TRANSAKSJONER MED AKSJONÆRENE				
Kjøp av ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	(61 193)	(61 193)
Mottatt konsernbidrag	-	-	58 987	58 987
Avgitt konsernbidrag	-	-	(45 420)	(45 420)
Balanseført verdi 31.12	7 452	(1 233)	842 896	849 116

Bevegelse i annen egenkapital 2017:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 01.01	3 890	(1 233)	246 902	249 559
Årsresultat	-	-	53 006	53 006
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	5 948	-	-	5 948
TRANSAKSJONER MED AKSJONÆRENE				
Mottatt konsernbidrag	-	-	187 087	187 087
Avgitt konsernbidrag	-	-	(142 186)	(142 186)
Balanseført verdi 31.12	9 838	(1 233)	344 808	353 414

20 Lån og finansielle leieavtaler

(NOK'000)	2018	2017
Aksjonærlån	-	1 157 950
Finansielle leieavtaler	156 571	97 451
Andre lån	1 690	1 628
Sum langsiktige lån	158 261	1 257 029
(NOK'000)	2018	2017
Aksjonærlån	213 221	-
Finansielle leieavtaler	46 083	31 619
Andre lån	180	1 013
Sum kortsiktige lån	259 484	32 632
Sum lån	417 746	1 289 662

Følgende tabell viser sammenhengen mellom balanseført- og virkelig verdi på lånene:

(NOK'000)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2018	2017	2018	2017
Aksjonærlån	213 221	1 157 950	213 221	1 194 500
Andre lån	1 870	2 641	1 870	2 641
Finansielle leieavtaler	202 654	129 071	202 654	129 071
Sum lån	417 746	1 289 662	417 746	1 326 211

Se påfølgende informasjon for hver type av lån for beskrivelse av grunnlaget for beregningene av virkelig verdi.

Følgende tabell viser endringen i lån som stammer fra kontantstrømmer og endringer uten kontanteffekt:

2018: (NOK'000)	Aksjonærlån	Andre lån	Finansielle leieavtaler	Sum
Balanse 01.01	1 157 951	2 641	129 070	1 289 662
Opptak	173 500	-	-	173 500
Nedbetaling	(1 165 000)	(1 021)	(43 046)	(1 209 067)
Betalte renter	-	(65)	(4 994)	(5 059)
Kontantstrømmer	(991 500)	(1 086)	(48 040)	(1 040 626)
Omregningseffekt	-	-	(1 757)	(1 757)
Rentekostnad	46 771	15	4 994	51 780
Nye avtaler	-	-	111 641	111 641
Oppkjøp	-	300	6 747	7 047
Andre endringer	46 771	315	121 624	168 710
Balanse 31.12	213 221	1 870	202 654	417 746

2017: (NOK'000)	Aksjonærlån	Andre lån	Finansielle leieavtaler	Sum
Balanse 01.01	1 245 233	4 223	101 344	1 350 801
Opptak	143 200	1 800	-	145 000
Nedbetaling	(322 500)	(3 390)	(28 115)	(354 005)
Betalte renter	-	(144)	(3 381)	(3 525)
Kontantstrømmer	(179 300)	(1 734)	(31 496)	(212 530)
Omregningseffekt	-	-	1 888	1 888
Rentekostnad	92 017	152	3 381	95 550
Nye avtaler	-	-	53 953	53 953
Andre endringer	92 017	152	59 222	151 391
Balanse 31.12	1 157 951	2 641	129 070	1 289 662

Gjeld til foretak i samme konsern

Gjeld til foretak i samme konsern er konsernintern finansiering fra morselskapet VV Holding AS. Lånet forfaller 14. juli 2019. Lånet renteberegnes med en fast rente på 8 % som legges til hovedstol en gang i året. Virkelig verdi av gjelden er beregnet å være lik pålydende da morselskapets obligasjonslån har siste observerte kurs på 100,00.

Finansielle leieavtaler

Konsernet har en ramme på MNOK 270 som kan benyttes til å leie driftsmidler på finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler renteberegnes med 3 måneders NIBOR + 200 basispunkter.

(NOK'000)	2018	2017
Mindre enn 1 år	51 240	34 936
Mellom 1 og 5 år	141 003	82 014
Mer enn 5 år	25 026	22 031
Sum fremtidig minimumsleie	217 269	138 981
Fremtidige finanskostnader på finansielle leieavtaler	14 615	9 910
Nåverdi av finansielle leieavtaler	202 654	129 071

Rentekostnad knyttet til finansiell leasing fremkommer av note 10.

Nåverdi av finansielle leieavtaler fordelt på forfallsintervaller:

(NOK'000)	2018	2017
Mindre enn 1 år	46 083	31 619
Mellom 1 og 5 år	132 196	76 165
Mer enn 5 år	24 375	21 287
Sum nåverdi av finansielle leieavtaler	202 654	129 071

Virkelig verdi av finansielle leieavtaler er forventet å tilsvare regnskapsført verdi da renten er vurdert å være markedsrente på tilsvarende kontrakter.

Andre lån

Andre lån er flere mindre lån fra kredittinstitusjoner. Lånene er tatt opp på markedsvilkår som er på nivå med øvrig finansiering. Virkelig verdi av lånene er vurdert å være tilsvarende regnskapsført verdi da avtalt rente er på markedsmessige vilkår.

Sikkerhetsstillelse og garantier

Som del av finanseringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter i eierselskapet VV Holding AS, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, IBKA Norge AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS, Humlekjær & Ødegaard AS, Norsk Gjenvinning m³ AS, Løvaas Transportfirma AS, iSEKK AS, Tomwil Miljø AS og Nordisk Återvinning Service AB.

(NOK'000)	Balanseført verdi	Pant
Aksjer	-	3 500 000
Varige driftsmidler	783 242	3 500 000
Kundefordringer	380 937	3 500 000
Varelager	91 143	3 500 000

Konsernet har følgende garantier per 31.12:

(NOK'000)	2018	2017
Driftsgarantier	98 460	93 068
Husleiegaranti	24 771	24 568
Kontraktsgaranti	57 153	56 096
Skattetrekksgaranti	43 800	39 000

21 Andre avsetninger for forpliktelser

2018:					
(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydningss forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 01.01	68 029	4 378	26 897	3 420	102 724
Tilkommet nye avsetninger	-	20	226	200	446
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(10 164)	-	(10 164)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 529)	(2 522)	(3 485)	(3 420)	(14 956)
Balanseført verdi 31.12	62 500	1 876	13 474	200	78 050
KLASSIFISERT SOM:					
▪ langsiktig	57 500	-	6 790	-	64 289
▪ kortsiktig	5 000	1 876	6 684	200	13 761

2017:					
(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydningss forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 01.01	72 500	6 740	27 690	7 057	113 987
Tilkommet nye avsetninger	727	-	9 713	800	11 240
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(1 975)	(535)	(2 510)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 198)	(2 362)	(8 531)	(3 902)	(19 993)
Balanseført verdi 31.12	68 029	4 378	26 897	3 420	102 724
KLASSIFISERT SOM:					
▪ langsiktig	62 500	1 519	11 272	-	75 292
▪ kortsiktig	5 529	2 859	15 625	3 420	27 432

Avsetninger forpliktelser innbefatter estimat-usikkerhet og er regnskapsført som beste estimat med utgangspunkt i tilgjengelig informasjon per datoen for avleggelse av årsregnskapet.

Leiefordel
Norsk Gjenvinning Norge AS leier Haraldrudveien 31–35 av Haraldrudveien Eiendom AS. 30.6.2011 ble leieavtalen refor-handlet, og leien ble justert fra opprinnelig leie til ny markedsleie. Norsk Gjenvinning Norge AS mottok MNOK 100 fra utleier som en kompensasjon for justering av leien. Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over gjenværende leietid på ny leieavtale. Utløpsdato på opprinnelig leieavtale var 30.08.2021. Ny leieavtale løper til 30.6.2031.

Tapskontrakter
Konsernet identifiserte i 2015 en tapskontrakt i Renovasjonsdivisjonen som løper frem til august 2019, med en opsjon på to års forlengelse for motparten. Ved utgangen av 2017 er det avsatt NOK 4,0 millioner knyttet til denne taps-kontrakten, som er målt til neddiskontert verdi av fremtidig forventning til netto uunngåelige kostnader. Det er lagt til grunn en forventning om at opsjonen vil bli utøvd.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser
Konsernet har gjennom sin virksomhet forpliktelser knyttet til lovpålagte etterdriftsfond tilknyttet avfallsdeponier, oppryddingsansvar og potensielt ansvar tilknyttet til miljøfarlig utslipp. I den grad det foreligger en juridisk eller selvpålagt forpliktelse, avsetter konsernet forventet verdi på forpliktelsene.

Andre avsetninger
Andre avsetninger inkluderer forpliktelser som ikke faller inn under kategoriene nevnt ovenfor.

Betingede forpliktelser
Konsernet har i 2018 fisjonert ut en del av Metall virksomheten i bytte mot en investering i ett tilknyttet selskap. Det er inngått en avtale med øvrige aksjonærer i selskapet hvor det er en plikt for konsernet å kjøpe ytterligere eierandeler dersom øvrige aksjonærer krever dette. Opsjonen kan utøves av øvrige aksjonærer i tidsperioden mellom det tidligste av (i) refinansiering av obligasjonslånet er gjennomført eller (ii) 1. august 2019 og 31. desember 2019. Samlet betinget forpliktelse er NOK 35 millioner. Denne forpliktelsen er ikke innregnet i balansen da den er betinget av at opsjonen utøves.

22 Annen kortsiktig gjeld

(NOK'000)	2018	2017
Påløpte kostnader	198 354	214 447
Skyldige lønnsytelser	81 021	83 978
Offentlige avgifter	88 149	85 880
Avsatte nedstrømskostnader*	21 982	17 496
Annen kortsiktig gjeld	5 782	5 649
Sum annen kortsiktig gjeld	395 287	407 449

* Avsatte nedstrømskostnader: For mottatt avfall som ved periodeslutt ikke er levert til endelig nedstrømsløsning avsetter konsernet for forventede utgifter til transport og behandling.

23 Finansiell risikostyring

Risikostyring i konsernet er en integrert del av virksomhetens aktiviteter. Risikostyring er delt mellom operasjonelle enheter som har hovedansvaret for relevant operasjonell og kommersiell risikostyring innenfor deres virksomhets-områder, og konsernledelsen som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i henhold til retningslinjer satt av styret.

Administrasjonen etablerer retningslinjer og prosedyrer for å styre risiko og koordinere og implementere en overordnet risikovurdering for konsern. Under følger en beskrivelse av relevante risikoer som til enhver tid kan påvirke konsernet finansielt.

23.1 Finansielle risikofaktorer

Konsernets virksomhet medfører at det blir eksponert for flere finansielle risikoer: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyrings-program fokuserer på det uforutsigbare i de finansielle markedene og tilstreber å minimere potensiell negativ effekt på konsernets finansielle tall. Konsernet bruker finansielle instrumenter i form av derivater for å sikre seg mot en viss risikoeksponering.

Finansiell risikostyring håndteres av finansavdelingen etter retningslinjer som er satt av styret. Finansavdelingen identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med konsernets operasjonelle enheter. Styret utarbeider prinsipper for overordnet risikostyring, inkludert retningslinjer som dekker spesifikke områder som for eksempel valutarisiko, renterisiko og bruken av finansielle instrumenter i form av derivater.

23.1.1 Markedsrisiko

Valutarisiko

Konsernet har internasjonale virksomheter og er eksponert for valutarisiko som oppstår som følge av transaksjoner i flere typer valutaer. Dette er primært SEK, DKK, EUR og USD. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- og gjeldsposter i utenlandsk valuta og nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter. Særlig nedstrøms transaksjoner er eksponert mot endringer i valutakurser. Enhver vesentlig endring i valutaen nevnt over kan potensielt påvirke konsernet negativt.

Håndtering av valutarisiko utføres av finansavdelingen. Konsernselskaper estimerer deres totale eksponering mot valutarisiko på en seks til tolv måneders rullerende basis. Valutarisiko oppstår som følge av at transaksjoner knyttet til drift, eiendels- eller gjeldsposter er utført i en valuta som ikke er selskapets funksjonelle valuta. Basert på konsernselskapenes estimerer utfører finansavdelingen beregninger på forventet netto kontantstrøm (i hovedsak eksport, kjøp av varer og investeringer i eiendeler) i hver enkelt vesentlige utenlandske valuta for de påfølgende seks til tolv månedene. Finans-avdelingens retningslinjer for risikostyring er å sikre mellom 50–100 % av forventet kontantstrøm seks til tolv måneder frem i tid.

Konsernet har ulike investeringer i utenlandske virksomheter, hvor netto eiendeler er eksponert mot utenlandsk valutarisiko. Slike valutaeksponeringer er ikke vurdert å ha vesentlig påvirkning, og er dermed ikke sikret. Tabellen under oppsummerer påvirkningen en endring i de utenlandske valutaene som selskapet er eksponert for, har på konsernets resultat etter skatt. Analysen er basert på forutsetningen om at utenlandsk valutakurs øker (NOK svekkes) med 10 % i gjennomsnitt gjennom året, med alle andre variabler holdt konstant og uten bruk av derivater for sikringsformål. Konsernets valutarisiko er begrenset av både naturlig sikring (inntekter og kostnader i valuta) samt bruk av derivater.

(NOK'000)	2018	2017
NOK/USD	15 827	20 743
NOK/EUR	52 870	38 165
NOK/SEK	-8 652	-7 862
NOK/DKK	-424	691

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av langsiktig gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Dersom rentene på gjeld og bank-innskudd i gjennomsnitt hadde vært 10 basispunkter høyere/lavere gjennom året, gitt at alle andre variabler hadde vært holdt konstant, ville resultat etter skatt blitt MNOK 0,1 høyere/lavere. Effekt på resultatet skyldes i hovedsak høyere/lavere renter på lån inngått med variabel rentesats uten sikring.

Prisisiko

Konsern er eksponert for prisisiko knyttet til råvarer. Prissvingninger i råvarer har generelt økt signifikant de senere år og kan ha vesentlig påvirkning på konsernets resultater. Konsernets resultater er primært påvirket av pris-utviklingen på våre hovedprodukter, jernholdige og ikke-jernholdige metaller, papir og avfallsutvunnet brennstoff.

Vår hovedstrategi knyttet til risikostyringen er å begrense eksponeringen for prisendringer. Dette oppnås ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisisiko som knytter seg til metall som avdekkes under avfallssorteringsprosessen (det er ikke mulig å sikkert estimere disse volumene) sikres i finansielle markeder på månedlig basis. Disse sikringene baseres på estimerte volumer og tidfesting, og er således ikke en perfekt sikring og effekten føres over resultatregnskapet.

En indikasjon på sensitiviteten knyttet til prissvingninger og effekten på salgsinntekter fra våre hovedprodukter er vist i tabellen under. Årlig sensitivitet er basert på normalt volum gjennom et år og basert på forutsetningen om at råvarepriser knyttet til nedstrøm øker med 10 %, gitt at alle andre variabler holdes konstant (herunder priser oppstrøm). Effekter knyttet til metallderivater er ikke hensyntatt.

(NOK'000)	2018	2017
Papir	25 224	37 575
Ikke jernholdige metaller	38 068	44 434
Jernholdige metaller	54 359	47 194
Avfallsbasert brennstoff	-25 185	-19 364

Kredittrisiko

Kredittrisiko er håndtert på konsernnivå. Kredittrisiko oppstår fra blant annet bankinnskudd, finansielle instrumenter og innskudd i banker og finans-institusjoner. I tillegg oppstår risikoen gjennom eksponering overfor kunder, inkludert utestående fordringer og kontraktsfestede transaksjoner. For banker og finansinstitusjoner er det kun individuelle parter med en rate på minimum «A» som aksepteres. Kredittrisiko knyttet til hver enkelt nye kunde er analysert og vurdert før det gis et tilbud om betalings- og leveringsvilkår. Hvis kunder er vurdert individuelt i sin kredittscore, er det disse vurderingene som legges til grunn. Hvis det ikke eksisterer noen individuell kredittvurdering vil man vurdere

kredittkvaliteten gjennom å ta hensyn til kundens finansielle posisjon, tidligere erfaringer og andre relevante faktorer. Individuelle risikogrenser er fastsatt basert på interne og eksterne ratinger i henhold til retningslinjer fastsatt av konsern. Utnyttelsen av kredittgrensene blir jevnlig overvåket.

Det er kredittrisiko knyttet til derivater. Denne risikoen er begrenset ved at det kun gjøres handler med finansinstitusjoner med kredittrating AA eller bedre.

Likviditetsrisiko

Estimering av fremtidige kontantstrømmer utføres av finansavdelingen felles for konsern. Finansavdelingen overvåker rullerende prognoser for konsernets likviditetskrav for å sikre at man har et tilfredsstillende nivå på kontant-beholdningen for å møte operasjonelle behov, samt til enhver tid opprettholde

en tilfredsstillende margin på den utnyttede lånefasiliteten for å sikre at konsern ikke er i brudd med kravene som er satt i låneavtalen. Slik estimering av fremtidige kontantstrømmer tar hensyn til konsernets planer for gjelds-finansiering, lånavtalevilkår og etterlevelse av interne krav til forholdstall i balansen. Overskuddslikviditet hos hvert enkelt selskap, utover de krav som settes til arbeidskapitalen, er innskudd på rentebærende konti hos finans-institusjoner.

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser som ikke er derivater klassifisert i henhold til forfallsstrukturen. Klassifisering er gjennom-ført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten. Beløpene i tabellen er avtalte udiskonterte kontantstrømmer.

31.12.2018 (NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	222 081	1 013	768
Finansielle leieavtaler	51 240	141 003	25 026
Leverandør- og annen gjeld	334 833	-	-
Finansielle garantier	30 350	-	-

31.12.2017 (NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 069	1 301 496	974
Finansielle leieavtaler	34 936	82 014	22 031
Leverandør- og annen gjeld	291 047	-	-
Finansielle garantier	27 772	-	-

Lån som forfaller i perioden under ett år består i hovedsak av aksjonærlån som forfaller i sin helhet 14. juli 2019.

23.2 Kapitalforvaltning

Norsk Gjenvinning- konsernet inngår i VV Holding-konsernet og kapital-forvaltningen i konsernet er en integrert del av kapitalforvaltningen i VV Holding AS.

Konsernets målsetting knyttet til kapitalforvaltning er å sikre konsernets mulighet for fortsatt drift for å kunne gir eierne og andre interessenter avkastning på investeringen, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnaden.

For å kunne opprettholde eller justere kapitalstrukturen, vil konsern kunne dele ut kapital til eierne, utstede nye aksjer eller selge eiendeler for å redusere gjelden. Konsern overvåker kapitalen basert på gjeldsgraden. Gjeldsgraden er beregnet som netto gjeld delt på justert EBITDA. Gjeldsgraden i konsernet følges opp på VV Holding konsern – nivå.

24 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori:

(NOK'000)	2018	2017
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST:		
Kundefordringer	382 322	588 348
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	137 312	104 791
Kontanter og kontantekvivalenter	80 155	175 850
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET:		
Andre finansielle eiendeler	304	-
Sum finansielle eiendeler	600 094	868 989
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST:		
Lån	215 091	1 160 591
Finansielle leieavtaler	202 654	129 071
Leverandørgjeld	329 051	287 731
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	307 139	321 570
DERIVATER:		
Virkelig verdi over resultatet	11 824	16 015
Sum finansielle forpliktelser	1 065 759	1 914 978

Kredittrisiko kundefordringer

I løpet av 2018 har konsernet inngått en avtale hvor hoveddelen av kundefordringsmassen selges rett etter faktureringsstidspunktet. Konsernet setter av for forventede fremtidige levetidstap på kundefordringer basert på avsetningsmatriser. Alle nye kunder kredittvurderes ved inngåelse av kundeforholdet og deles kunder inn i tre grupper:

- Gruppe 1 – kunder som ikke har forfalt eller innen 30 dager over forfall.
- Gruppe 2 – kunder som ligger mellom 31 og 90 dager over forfall.
- Gruppe 3 – kunder over 91 dager eller som er sendt til inkasso.

(NOK'000)	2018	2017
Gruppe 1	367 755	573 938
Gruppe 2	15 455	11 610
Gruppe 3	5 732	9 361
Sum kundefordringer (brutto)	388 942	594 909

25 Andre finansielle eiendeler og -forpliktelser

31.12 (NOK'000)	2018		2017	
	Eiendel	Forpliktelse	Eiendel	Forpliktelse
Valutaterminkontrakter	-	11 824	-	13 899
Metallderivater	304	-	-	2 116
Sum balanseførte verdier	304	11 824	-	16 015
Herav langsiktige poster	-	-	-	-
Herav kortsiktige poster	304	11 824	-	16 015

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Valutaterminer

Valutaterminer benyttes for å redusere eksponering mot valutasvingninger knyttet til konsernets kontantbeholdning. Gevinst og tap (netto) på sikringsinstrument inngår som del av finanskostnad (note 10).

Metallderivater

Metallderivater holdes for handelsformål. Gevinst og tap (netto) inngår i andre gevinster og tap (note 9).

Vurdering til virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, presentert etter verdsettelsesmetode.

31.12.2018 (NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FINANSIELLE EIENDELER/FORPLIKTELSE (-) TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Valutaterminer	-	(11 824)	-	(11 824)
Metallderivater	-	304	-	304

31.12.2017 (NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FINANSIELLE EIENDELER/FORPLIKTELSE (-) TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Valutaterminer	-	(13 899)	-	(13 899)
Metallderivater	-	(2 116)	-	(2 116)

Det var ingen overføringer mellom nivåene i løpet av året. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte bankens beregnede verdi på instrumentet (MTM-verdi). Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. De ulike nivåene er definert som følger;

(a) Finansielle instrumenter på nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er markedspris på balansedagen. Et marked betraktes som aktivt dersom markedskursene er tilgjengelige enkelt og regelmessig fra en børs, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markeds-transaksjoner på armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs.

(b) Finansielle instrumenter på nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke

verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert på nivå 2.

(c) Finansielle instrumenter på nivå 3

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markeds-data, er instrumentet inkludert på nivå 3. Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller tilbudt pris for tilsvarende instrumenter.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet balansedagens relevante rente.

26 Ikke-kontrollerende eierinteresse

Konsernet har kontroll over 3 selskaper hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser.

(NOK'000)	Forretnings- kontor	Ikke- kontrollerende eierinteresse	Andel av resultat	Akkumulert eierinteresse 31.12
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	34 %	(650)	5 259
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	18,75 %	1 224	5 100
Mortens Rørinspeksjon AS	Oslo	49,4 %	838	11 055
Sum			1 411	21 414

Utbytter

Det har i 2018 blitt utbetalt utbytter fra selskaper med ikke-kontrollerende eierinteresser på TNOK 25 300 (2017: TNOK 11 900), hvorav TNOK 15 000 fra R3 Entreprenør Holding og TNOK 10 300 fra iSEKK AS. Av disse utdelingene gjelder TNOK 2 813 og TNOK 4 635 ikke-kontrollerende eierinteresse i henholdsvis R3 Entreprenør Holding AS og iSEKK AS. Totalt er TNOK 5 573 utbetalt i 2018, mens TNOK 1 875 ligger som annen kortsiktig gjeld 31. desember 2018. Betalt utbytte til ikke-kontrollerende interesse er presentert under kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter.

Kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresse (iSEKK AS)

Den 28. februar 2018 kjøpte Konsernet hele den ikke-kontrollerende eierinteressens aksjer i iSEKK AS for TNOK 65 485. Utbetaling ved kjøpet er presentert under kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter. Rett før kjøpet var bokført verdi av eksisterende 45 % ikke-kontrollerende eierinteresse TNOK 4 293. Konsernet innregnet en reduksjon av ikke-kontrollerende eierinteresse på TNOK 4 293 og en reduksjon av egenkapital tilhørende eiere av morselskapet på TNOK 61 193.

Overordnet finansiell informasjon 2018

R3 Entreprenør Holding AS (R3-Gruppen) og Mortens Rørinspeksjon har 100 % eide datterselskaper. Beløpene knytter seg til konsoliderte verdier inkludert datterselskap. Alle beløp presentert i tabellene under er etter elimineringer i underkonsernet, før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

(NOK'000)	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen	Mortens Rørinspeksjon
RESULTATVERDIER 2018			
Omsetning	44 409	241 518	12 963
Årsresultat	-1 913	6 525	1 697
BALANSEVERDIER PER 31.12.2018			
Anleggsmidler	17 702	22 546	2 059
Omløpsmidler	6 252	51 474	9 616
Sum eiendeler	23 954	74 020	11 675
Egenkapital	14 873	31 962	7 954
Langsiktig gjeld	1 986	2 999	827
Kortsiktig gjeld	7 094	39 059	2 894
Sum egenkapital og gjeld	23 954	74 020	11 675
Kontantstrøm 2018	-5 320	-4 146	3 514

Overordnet finansiell informasjon 2017

R3 Entreprenør Holding AS (R3) har ett 100% eid datterselskap. Beløpene knytter seg til konsoliderte verdier inkludert datterselskap. Alle beløp presentert i tabellene under er etter elimineringer i underkonsernet, før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

(NOK'000)	iSEKK AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen
RESULTATVERDIER 2017			
Omsetning	93 141	38 625	227 237
Årsresultat	17 036	907	5 094
BALANSEVERDIER PER 31.12.2017			
Anleggsmidler	2 381	15 985	26 950
Omløpsmidler	32 602	9 232	56 466
Sum eiendeler	34 983	25 217	83 416
Egenkapital	19 900	16 787	40 439
Langsiktig gjeld	310	2 724	2 896
Kortsiktig gjeld	14 773	5 707	40 080
Sum egenkapital og gjeld	34 983	25 217	83 416
Kontantstrøm 2017	6 420	4 521	-5 015

27 Virksomhetssammenslutninger

Konsernet har gjennomført tre små oppkjøp i 2018. Den 30. september fikk konsernet kontroll over LST AS ved kjøp av aksjer i selskapet, den 22. oktober 2018 kjøpte konsernet gjennom datterselskapet Norsk Gjenvinning Transport AS en virksomhet (innmatkjøp) og den 30. september fikk konsernet kontroll over Mortens Rørinspeksjon AS ved kjøp av aksjer i selskapet. De to førstnevnte oppkjøpene er gjennomført primært for å dekke transportbehov i Gjenvinning som tidligere har kjøpt tjenestene fra underentreprenører og kjøpet av Mortens Rørinspeksjon er gjennomført med tanke på geografisk ekspansjon i Prosjektvirksomhetene. Innregnet goodwill reflekterer forventede synergier for å integrere virksomhetene med eksisterende drift.

Virksomhetene bidro samlet med salgsinntekter på TNOK 3 847 og ett resultat før skatt på TNOK -6 842 fra oppkjøpstidspunktet frem til 31. desember 2018. Dersom virksomhetssammenslutningene hadde vært gjennomført 1. januar 2018 så hadde konsolidert pro-forma salgsinntekt og resultat før skatt for året som sluttet 31. desember 2018 vært henholdsvis TNOK 4 486 093 og TNOK 443 724 for konsernet.

Oppkjøpene er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden hvor identifiserbare eiendeler og gjeld er målt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, utsatt skatt er målt til nominell verdi og ikke-kontrollerende eierinteresse er målt til virkelig verdi. Følgende tabell oppsummerer kjøpsprisallokering for de tre oppkjøpene.

(NOK'000)	Kjøpsprisallokering
Varige driftsmidler	10 344
Fordringer	3 295
Lån	(300)
Finansielle leieforpliktelser	(6 747)
Utsatt skatt	(108)
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	(8 539)
Netto identifiserte eiendeler overtatt	(2 055)
Ikke-kontrollerende eierinteresse	(10 217)
Goodwill	18 620
Netto eiendeler overtatt	6 349
Kontantvederlag	6 802
Bankbeholdning overtatt	-755
Kreditter overtatt	302
Netto kontantvederlag - investeringsaktiviteter	6 349

28 Hendelser etter balansedagen

I februar 2019 ble en transaksjon hvor konsernet mister kontroll over R3 Entreprenør godkjent av konkurransetilsynet. Den første mars 2019 ble transaksjonen gjennomført, hvor R3 Entreprenør og Øst-Riv er fulleide datterselskaper av ett holdingselskap hvor konsernet har en 36 % eierandel. Det er

inngått en avtale med øvrige aksjonærer hvor det både er en betinget rettighet og betinget forpliktelse for konsernet å kjøpe ytterligere eierandeler i selskapet – som i tilfellet vil medføre at NG-konsernet har kontroll over enheten. Konsernet forventer at opsjonen vil bli utløst rundt august 2019.

DEL 2
Årsregnskap
Norsk Gjenvinning
Norge AS

Resultatoppstilling
01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2018	2017
Salgsinntekt	8, 11	272 418	293 492
Andre driftsinntekter	8	25 338	5 909
Sum driftsinntekter		297 756	299 400
Lønnskostnad	9	18 886	38 484
Av- og nedskrivninger	1	151 941	153 623
Andre driftskostnader	9	20 578	24 713
Driftsresultat		106 351	82 581
Inntekt på investering i datterselskap	11	12 188	139 215
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		29 444	11 413
Annen finansinntekt	10	495 345	3 375
Nedskrivning av finansielle eiendeler		-	12 072
Rentekostnad fra foretak i samme konsern		50 665	88 666
Annen finanskostnad	10, 14	5 840	22 971
Resultat før skattekostnad		586 822	112 875
Skattekostnad	7	19 860	(1 838)
Årsresultat		566 961	114 712
Overføringer			
Overført til / fra (-) annen egenkapital		566 961	114 712
Sum overføringer		566 961	114 712

Balanse
Eiendeler

(NOK'000)	Note	31.12.2018	31.12.2018
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Andre immaterielle eiendeler	1	11 998	13 042
Utsatt skattefordel	7	32 507	36 192
Sum Immaterielle eiendeler		44 505	49 233
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger og fast eiendom	1	90 062	90 771
Maskiner og anlegg	1	283 687	298 315
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	1	206 512	202 008
Sum varige driftsmidler		580 261	591 095
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investering i datterselskap	2	685 677	903 318
Lån til foretak i samme konsern	3	11 641	-
Investeringer i tilknyttede selskap	2	59 375	241
Andre langsiktige fordringer		506	1 403
Sum finansielle anleggsmidler		757 198	904 963
Sum anleggsmidler		1 381 965	1 545 291
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer		1 047	1 269
Fordringer på konsernselskaper	3	105 267	198 146
Andre fordringer		3 125	12 263
Sum fordringer		109 439	211 677
INVESTERINGER			
Andre finansielle instrumenter	14	-	2 639
Sum investeringer		-	2 639
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	21 545	131 730
Sum omløpsmidler		130 983	343 407
Sum eiendeler		1 512 948	1 888 698

Balanse
Egenkapital og gjeld

(NOK'000)	Note	31.12.2018	31.12.2017
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	4, 5	87 687	87 687
Overkurs	4	42 051	42 051
Annen innskutt egenkapital	4	644	644
Annen egenkapital	4	830 142	317 321
Sum egenkapital		960 524	447 704
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE			
Pensjonsforpliktelser	6	11 537	10 265
Andre avsetninger for forpliktelser	13	57 500	62 500
Sum avsetninger for forpliktelser		69 037	72 765
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner		80 145	51 599
Gjeld til foretak i samme konsern	3	22 217	1 165 227
Sum annen langsiktig gjeld		102 362	1 216 825
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		16 432	22 694
Gjeld til kredittinstitusjoner		31 552	23 520
Gjeld til foretak i samme konsern	3, 12	302 368	47 451
Skyldige offentlige avgifter		2 353	2 377
Annen kortsiktig gjeld		11 495	29 843
Betalbar skatt	7	-	6 621
Andre finansielle forpliktelser	14	11 824	13 899
Andre avsetninger for forpliktelser		5 000	5 000
Sum kortsiktig gjeld		381 024	151 405
Sum gjeld		552 424	1 440 995
Sum egenkapital og gjeld		1 512 948	1 888 698

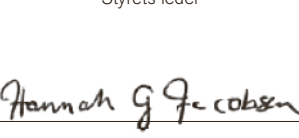
Lysaker 29. april, 2019

Erik Osmundsen
Administrerende direktør

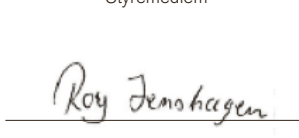

Ole Enger
Styrets leder

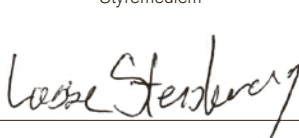

Per-Anders Hjort
Styrets nestleder

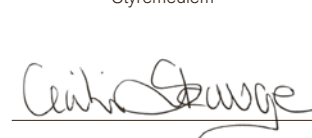

Reynir Kjær Indahl
Styremedlem

Hannah Gunvor Jacobsen
Styremedlem

Lars Conny Ryk
Styremedlem

Roy Jenshagen
Styremedlem

Lasse Stenskrog
Styremedlem

Cecilie Skauge
Styremedlem

Kontantstrømoppstilling
01.01–31.12

(NOK'000)	2018	2017
Resultat før skattekostnad	586 822	112 875
JUSTERT FOR:		
Betalte skatter	(6 621)	(5 085)
Av- og nedskrivninger	151 941	153 623
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler	(3 615)	(5 606)
Finansposter uten kontanteffekt	47 384	94 583
Poster klassifisert som finansieringsaktiviteter	(491 721)	2 912
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	1 272	2 346
Inntektsført konsernbidrag uten kontanteffekt	(12 188)	(139 215)
Endring i kundefordringer og andre fordringer	(14 923)	54 393
Endring i leverandørgjeld	(6 262)	8 844
Endring i andre tidsavgrensingsposter	(6 907)	4 513
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	245 182	284 183
Innbetaling ved utbytte/konsernbidrag fra datterselskap	144 778	-
Innbetalinger ved salg av datterselskap	695 400	-
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(81 570)	(88 871)
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	17 994	19 363
Utbetaling ved kjøp av immaterielle eiendeler	(3 217)	(4 149)
Utbetalinger ved stiftelse/emisjon i datterselskap	(500)	(410)
Utbetalinger ved investering i tilknyttet selskap	(41 609)	-
Utbetalinger ved lån til datterselskaper	(11 641)	-
Innbetalinger ved lån til konsernselskaper	-	3 306
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	719 634	(70 761)
Innbetalinger ved opptrekk på aksjonærlån	173 500	143 200
Utbetalinger ved nedbetaling på aksjonærlån	(1 165 000)	(322 500)
Innbetalinger ved opptak av andre konsernlån	20 000	4 769
Utbetalinger ved nedbetalinger av andre konsernlån	(5 677)	(80 681)
Netto endring i kortsiktig konsernlån på konsernkontosystemet	(94 328)	(98 734)
Nedbetaling på finansielle leieavtaler	(32 694)	(20 534)
Mottatt konsernbidrag fra morselskap	32 346	167 087
Betalte renter	(3 149)	(2 912)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(1 075 002)	(210 305)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	(110 186)	3 116
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01	131 730	128 615
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12	21 545	131 730

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og regler som følger av god regnskapsskikk i Norge.

Salgsinntekter

Selskapet utfører administrative tjenester for selskaper i Norsk Gjenvinning konsernet, samt utleie av driftsmidler til datterselskaper. Selskapets tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntektsføring ved gevinst ved salg av anleggsmidler skjer på leveringstidspunktet. De oppgitte beløpene er redusert med merverdiavgift og eventuelle rabatter og andre avslag.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet.

For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen. Renter knyttet til tilvirkning av anleggsmidler kostnadsføres.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Investeringer i andre selskaper

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper føres etter kostmetoden. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis

konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap knyttet til varesalg og varekjøp i utenlandsk valuta føres som salgsinntekter og varekostnad.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap. Selskapet har ytelsesplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på

balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening.

Estimatavik føres direkte mot egenkapitalen.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skatte-reducerende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skatte-reducerende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skattereduksjon ved avgitt konsernbidrag, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres til reduksjon av kostpris eller direkte mot egenkapitalen, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt).

Utsatt skatt regnskapsføres til nominelt beløp.

Finansiell risiko og sikring

Selskapet bruker terminkontrakter på utenlandsk valuta for å sikre en framtidig vekslingskurs på eksisterende (balanseførte) fordringer/gjeld (verdisikring), eller på rimelig sikre framtidige inn-/utbetalinger i fremmed valuta (kontantstrømsikring).

Regnskapsmessig klassifiseres terminkontraktene som sikringsinstrumenter. Terminkontraktene regnskapsføres til virkelig verdi i balansen. Endringer i virkelig verdi på terminkontrakter som sikrer balanseposter (verdisikring), føres over resultatregnskapet.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Del 2

NOTER

Note 1	Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.....	123
Note 2	Datterselskap.....	125
Note 3	Fordringer og gjeld.....	126
Note 4	Egenkapital.....	127
Note 5	Aksjekapital og aksjonærinformasjon.....	127
Note 6	Pensjon.....	127
Note 7	Skatt.....	128
Note 8	Driftsinntekter.....	129
Note 9	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.....	130
Note 10	Annen finansinntekt og -kostnad.....	131
Note 11	Transaksjoner med nærstående parter.....	131
Note 12	Bank.....	132
Note 13	Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse.....	132
Note 14	Derivat.....	132

Note 1 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler 2018:

(NOK'000)	Software og andre immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 01.01	95 293
Tilganger gjennom året	3 217
Anskaffelseskost 31.12	98 510
Akkumulerte avskrivninger 01.01	82 252
Avskrivninger gjennom året	4 261
Akkumulert avskrivninger 31.12	86 513
Bokført verdi 31.12	11 998
Estimert levetid	6 år
Avskrivningsmetode	Lineær

Immaterielle eiendeler 2017:

(NOK'000)	Software og andre immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 01.01	91 144
Tilganger gjennom året	4 149
Anskaffelseskost 31.12	95 293
Akkumulerte avskrivninger 01.01	74 721
Avskrivninger gjennom året	7 531
Akkumulert avskrivninger 31.12	82 252
Bokført verdi 31.12	13 042
Estimert levetid	6 år
Avskrivningsmetode	Lineær

Varige driftsmidler 2018:

(NOK'000)	Tomter og grunnarealer	Bygninger	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01	56 443	48 073	382 935	330 111	22 568	840 130
Reklassifiseringer	2 162	2 662	7 389	6 494	(18 707)	-
Tilganger gjennom året	5 209	4 973	69 320	52 883	18 840	151 225
Avgang	-	(3 221)	(40 818)	(1 009)	-	(45 048)
Utrangering	(318)	(5 339)	(48 741)	(30)	-	(54 428)
Anskaffelseskost 31.12	63 496	47 148	370 085	388 449	22 701	891 879
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	12 445	1 298	84 620	150 670	-	249 033
Avgang	-	(379)	(29 658)	(632)	-	(30 669)
Utrangering	(318)	(5 339)	(48 741)	(30)	-	(54 428)
Periodens av- og nedskrivninger	2 965	9 908	80 177	54 630	-	147 680
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12	15 092	5 488	86 398	204 638	-	311 616
Bokført verdi 31.12	48 404	41 660	283 687	183 811	22 701	580 261
Estimert levetid		10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær	Lineær		

Av totale tilganger i 2018 knytter NOK 69,7 millioner seg til finansielle leieavtaler (NOK 33,1 millioner).

Varige driftsmidler 2017:

(NOK'000)	Tomter og grunnarealer	Bygninger	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01	63 931	59 804	448 885	298 467	8 947	880 034
Reklassifiseringer	-	3 118	2 239	-	(5 357)	-
Tilganger gjennom året	315	8 370	49 292	42 617	21 380	121 975
Avgang	(943)	(1 059)	(53 637)	(1 156)	-	(56 794)
Utrangering	(6 861)	(22 159)	(63 845)	(9 818)	-	(102 683)
Anskaffelseskost 31.12	56 443	48 073	382 935	330 111	24 970	842 532
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	17 061	11 696	116 429	105 839	-	251 025
Avgang	(943)	(453)	(40 859)	(744)	-	(42 998)
Utrangering	(6 861)	(22 159)	(63 845)	(9 818)	-	(102 683)
Periodens av- og nedskrivninger	3 188	12 214	72 895	55 394	2 402	146 092
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12	12 445	1 298	84 620	150 670	2 402	251 435
Bokført verdi 31.12	43 998	46 776	298 315	179 440	22 568	591 095
Estimert levetid		10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær	Lineær		

Norsk Gjenvinning Norge AS kjøpte med virkning per 01.01.2013 driftsmidlene til datterselskapene i konsernet. Selskapet har særskilt leieavtale med de ulike datterselskapene hvor man leier driftsmidler fra Norsk Gjenvinning Norge AS for en nærmere angitt periode. Leiekostnaden bygger på de årlige avskrivningene for driftsmidlene tillagt kalkulatorisk rente på 15 %.

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler:

(NOK'000)	Leieperiode	Årlig leie
Husleiekostnader	2 år	6 738

Note 2 Datterselskap

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital siste år	Resultat siste år	Balanseført verdi
Norsk Gjenvinning AS	Oslo	100 %	154 138	(15 566)	310 009
Norsk Gjenvinning Metall AS	Oslo	100 %	94 999	(21 391)	41 802
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Oslo	100 %	11 872	(181)	822
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Oslo	100 %	37 612	(7 176)	48 310
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	100 %	32 427	(663)	17 106
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Oslo	100 %	10 283	11 927	40 040
NG Vekst AS	Oslo	100 %	111 092	64	226 648
NG Fellestjenester AS	Oslo	100 %	41	266	30
Adact AS	Oslo	100 %	45	4 777	30
NG Startup X AS	Oslo	100 %	61	(11 778)	30
Revise AS	Oslo	100 %	55	(285)	850
Bokført verdi 31.12					685 677

Selskapet har i 2018 solgt de tidligere datterselskapene Hegstadmoen 7 AS, Øra Eiendom Utvikling AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS og Bingsa AS til eksternt part for TNOK 677 310. Videre har datterselskapene Nordisk Genanvendelse ApS og NG Startup I blitt solgt til andre konsernselskaper. Datter-selskapene IBKA Norge AS og Norsk Gjenvinning Renovasjon AS har blitt overført til datterselskapet NG Vekst AS som tings innskudd. Tidligere balanseført verdi på disse datterselskapene har blitt lagt til på investeringen i NG Vekst AS. Datterselskapene Metall & Gjenvinning og Rivningsspesialisten har blitt fusjonert med selskapet til regnskapsmessig kontinuitet med effekt fra 1. januar 2018.

Investeringene i tilknyttede selskap regnskapsføres etter kostmetoden.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital siste år	Resultat siste år	Balanseført verdi
Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS	Revetal	48 %	75 545	3 379	59 133
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	33 %	16 787	918	241
Bokført verdi 31.12					59 375

Note 3 Fordringer og gjeld konsernselskaper

(NOK'000)	2018	2017
LANGSIKTIGE FORDRINGER		
Lån til datterselskaper	11 641	-
Sum	11 641	-
KORTSIKTIGE FORDRINGER		
Fordring på konsernbidrag	-	173 061
Fordring på døtre gjennom konsernkontosystemet	46 877	-
Andre fordringer	58 390	25 084
Sum	105 267	198 146
LANGSIKTIG GJELD		
Aksjonærlån	-	1 157 945
Lån fra datterselskaper	22 217	7 281
Sum	22 217	1 165 227
KORTSIKTIG GJELD		
Aksjonærlån	213 216	-
Gjeld til døtre gjennom konsernkontosystem	-	47 451
Skyldig konsernbidrag	70 332	-
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	18 820	-
Sum	89 152	47 451

Selskapet er har ett aksjonærlån fra morselskapet VV Holding AS. Lånet renteberegnes med 8 % p.a. som legges på hovedstol en gang i året. Lånet forfaller i sin helhet 14. juli 2019.

Selskapet deltar i en solidarisk selvskyldnerkausjon på 3 500 MNOK. Sikkerheten er etablert i forbindelse med låneavtale som er inngått i forbindelse med finansering av konsernet, gjennom morselskapet VV Holding AS. Varige driftsmidler, investering i datterselskaper og fordringer er pantsatt i favør av selskapets hovedbankforbindelse og Norsk Tillitsmann ASA.

(NOK'000)	2018	2017
Varige driftsmidler		
Investering i datterselskap	685 677	903 318
Kundefordringer	1 047	1 269
Sum	1 266 985	1 495 682

Det er stilt garantier på TNOK 16 589 som knytter seg til husleie (TNOK 3 394), skattetrekk (TNOK 3 000), drift (TNOK 6 195) og kontrakter (TNOK 4 000).

Note 4 Egenkapital

Det har i 2018 vært følgende endring i egenkapitalen:

(NOK'000)	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Balanseført verdi 01.01	87 687	42 051	644	317 322	447 704
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(54 155)	(54 155)
Fusjon	-	-	-	15	15
Årets resultat	-	-	-	566 961	566 961
Balanseført verdi 31.12	87 687	42 051	644	830 143	960 524

Note 5 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Selskapet inngår i konsernet POS Holding AS. Konsernregnskapet vil bli utlevert ved henvendelse til konsernets forretningskontor i Oslo (adresse Lysaker Torg 35, PB 567 Skøyen, 0214 Oslo, telefon 22 12 96 00).

Aksjekapitalen på kr. 87 686 780 består av 17 968 600 aksjer á kroner 4,88. Alle aksjer har like rettigheter, og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

Note 6 Pensjon

(NOK'000)	2018	2017
Ytelsespensjon		
Ytelsespensjon	1 187	1 187
Avsatt innskuddspensjon	10 351	9 078
Sum	11 537	10 265

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle sine ansatte. Selskapet har også en ytelsesbasert ordning inngått i forbindelse med et tidligere oppkjøp.

Note 7 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel:

(NOK'000)	2018	2017
MIDLERTIDIGE FORSKJELLER		
Driftsmidler	(21 618)	(877)
Balanseførte leieavtaler	10 620	2 776
Saldo gevinst og tapskonto	21 496	25 776
Pensjonsforpliktelse	(11 537)	(10 265)
Andre forskjeller	(74 929)	(96 247)
Ikke fradragsførte renter	(71 792)	(78 518)
Netto midlertidige forskjeller	(147 759)	(157 355)
Underskudd til fremføring	-	-
Grunnlag for utsatt skatt	(147 759)	(157 355)
Utsatt skattefordel i balansen	(32 507)	(36 192)

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt:

(NOK'000)	2018	2017
Resultat før skattekostnad	586 822	112 875
Permanente forskjeller	(506 895)	(127 088)
Grunnlag for årets skattekostnad	79 927	(14 213)
Endring i midlertidige resultatforskjeller	(2 869)	69 157
Endring i underskudd til fremføring	(6 726)	(719)
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	70 331	54 225
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	(70 331)	(26 640)
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-	27 585

Fordeling av skattekostnaden:

(NOK'000)	2018	2017
Betalbar skatt på årets resultat	16 176	13 014
Sum betalbar skatt	16 176	13 014
Endring i utsatt skatt/skattefordel	2 207	(16 425)
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 478	1 574
Skattekostnad (-inntekt)	19 860	(1 837)

Avstemming av årets skattekostnad:

(NOK'000)	2018	2017
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	586 822	112 875
Beregnet skatt 24/25 %	134 969	27 090
Skattekostnad i resultatregnskapet	19 860	(1 838)
Differanse	(115 108)	(28 928)
DIFFERANSEN BESTÅR AV FØLGENDE:		
24/25 % av permanente forskjeller	(116 586)	(30 501)
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 478	1 574
Sum forklart differanse	(115 108)	(28 928)

Betalbar skatt i balansen:

(NOK'000)	2018	2017
Betalbar skatt	16 176	13 014
Skattevirkning av konsernbidrag	(16 176)	(6 394)
Betalbar skatt i balansen	-	6 620

Note 8 Driftsinntekter

Selskapets driftsinntekter er relatert til utleie av driftsmidler til selskapets datterselskaper og fellestjenester som uføres på vegne av hel og deleide datterselskaper. Alt salg skjer i Norge.

(NOK'000)	2018	2017
Leieinntekter fra utleie av driftsmidler til datterselskaper	222 527	216 132
Inntekter knyttet til tjenester levert til selskaper i samme konsern	49 891	77 360
Gevinst ved salg av driftsmidler	3 838	5 909
Annet	21 500	-
Sum driftsinntekter	297 756	299 400

I 2018 har selskapet mottatt forsikringsoppgjør for eiendeler som gikk tapt i en brann.

Note 9 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

(NOK'000)	2018	2017
Lønn	18 463	40 898
Utleid arbeidskraft	(11 072)	(13 059)
Arbeidsgiveravgift	5 661	4 535
Pensjonskostnader	2 726	4 053
Andre ytelser	3 109	2 057
Sum lønnskostnader	18 886	38 484

Konsernadministrasjonen er ansatt i selskapet. Deler av konsernadministrasjonen blir leid ut til konsernselskapene. Inntekter ved utleie av konsernadministrasjon blir karakterisert som utgifts refusjon og er presentert som en reduksjon av lønnskostnadene.

Selskapet har sysselsatt 19 årsverk i regnskapsåret.

Ytelser til ledende personer:

(NOK'000)	Daglig leder	Styret
Lønn/styrehonorar	3 158	-
Bonus/etterlønn	-	-
Pensjonsutgifter	227	-
Annen godtgjørelse	200	3 911
Styrehonorar	-	1 000

Daglig leder har avtale om 12 måneders etterlønn.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Ledende ansatte eier indirekte aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS gjennom sitt eierskap i GN Invest 2 AS.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2018	2017
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	463	382
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	135	156
Annen bistand	575	-
Sum godtgjørelse til revisor	1 173	537

Note 10 Annen finansinntekt og -kostnad

(NOK'000)	2018	2017
Andre finansinntekter	474	3 375
Gevinst ved salg av datterselskaper	494 871	-
Sum annen finansinntekt	495 345	3 375

(NOK'000)	2018	2017
Netto valutatap	2 632	17 445
Rentekostnader finansielle leieavtaler	3 060	2 160
Andre finanskostnader	149	3 366
Sum annen finanskostnad	5 840	22 971

Note 11 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående:

(NOK'000)	2018	2017
Utleie av administrativt personell & tjenester	49 891	77 360
Utleie av anleggsmiddel	222 527	216 132

Selskapet har drifts- og administrasjonsavtaler med mor- og søsterselskap i Norsk Gjenvinning Norge konsernet. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger varer/tjenester til selskap i samme konsern. Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper for utleie av administrativt personell.

Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper i Norsk Gjenvinning Norge konsernet om utleie av driftsmidler. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger driftsmidlene som leies ut til selskap i samme konsern.

Selskapet er finansiert gjennom konsernet. Rentekostnader og -inntekter er spesifisert på egne linjer i resultatregnskapet.

Note 12 Bank

Selskapet har etablert bankgaranti for skattetrekkforpliktelse som lyder på TNOK 3 000.

Selskapet eier konsernets konsernkontoordning. Netto innestående i ordningen er vist som bankbeholdning og utgjorde TNOK 21 545 (2017: TNOK 131 730). Datterselskapenes innskudd og trekk er vist som netto fordring/gjeld til konsernselskap.

Note 13 Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse

I forbindelse med reforhandlingen av leieavtalen til Norsk Gjenvinning Norge AS på anlegget i Haraldrudveien mottok selskapet i 2011 NOK 100 millioner som en kompensasjon som skal redusere fremtidig leieforpliktelse.

Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over leieavtalens løpetid. Utløpsdato ny leieavtale er 30.08.2031.

Note 14 Derivat

Derivater: (NOK'000)	2018	2017
Valutaterminkontrakter (eiendel)	-	-
Valutaterminkontrakter (gjeld)	11 824	13 899

Til generalforsamlingen i Norsk Gjenvinning Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Gjenvinning Norge AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatoppstilling og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av konsolidert oppstilling av finansiell posisjon per 31. desember 2018, konsolidert oppstilling av resultat, konsolidert oppstilling av totalresultat, konsolidert oppstilling over endringer i egenkapital og konsolidert kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon i denne årsrapporten omfatter blant annet årsberetningen, redegjørelse om foretaksstyring og samfunnsansvar, og all øvrig informasjon i årsrapporten, men ikke årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Øvrig informasjon i årsrapporten som ikke er navngitt her forventes å bli gjort tilgjengelig for oss etter denne datoen.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført på øvrig informasjon som vi har innhentet før datoen på revisjonsberetningen, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Dersom vi ved gjennomlesing av øvrig informasjon i årsrapporten som blir tilgjengeliggjort for oss etter denne datoen konkluderer med at øvrig informasjon inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å kommunisere forholdet til styret.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

(2)

Uttalelse om andre loumessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 29. april 2019
PricewaterhouseCoopers AS

Jone Bauge
Statsautorisert revisor

(3)

Design: Nucleus AS
Foto: Morten Brakestad, Thomas Ekstrøm og Marion Haslien

Norsk Gjenvinning Norge AS
www.nggroup.no

